

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

**NACIONALNA STRATEGIJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI
ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE**

Izvješće o provedbi mjera u 2017. i 2018. godini

siječanj 2020. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA NACIONALNE STRATEGIJE ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE, ZA 2017. I 2018. GODINU	4
I. Prevenција nasilja u obitelji	4
II. Zakonodavni okvir iz područja zaštite od nasilja u obitelji	5
III. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji	6
IV. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji	8
V. Unaprjeđenje međuresorne suradnje.....	9
VI. Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji.....	11
VII. Senzibilizacija javnosti za problematiku nasilja u obitelji	12
2.1. Tablični pregled utroška financijskih sredstava po područjima Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji	14
3. ZAKLJUČAK	19
4. PRIVITAK	20
4.1. Analiza provedbe pojedinih mjera od strane tijela državne uprave	20
4.2. Analiza provedbe pojedinih mjera od strane jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave.....	71

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske je, na sjednici održanoj 22. rujna 2017. godine, usvojila Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine te je Odluka objavljena u Narodnim novinama, broj 96/17.

Ciljevi Nacionalne strategije, među ostalim, su razvijati programe prevencije nasilja u obitelji, osigurati dosljednu primjenu odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, uskladiti zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zahtjevima koji proizlaze iz međunarodnih dokumenata, osigurati stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji, osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovaništva za žrtve nasilja u obitelji te organizacijama koje rade na prevenciji i suzbijanju nasilja u obitelji, osigurati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji, pružiti financijsku potporu provođenju programa psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji te izobrazbi stručnjaka koji će tretman provoditi, kao i izobrazbi stručnjaka i djelatnika državnih tijela te organizacija civilnog društva koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji, unaprijediti međuresornu suradnju i učinkovitost postupanja u slučajevima nasilja u obitelji te senzibilizirati javnost o problematici nasilja u obitelji.

Nacionalna strategija sadrži sedam područja djelovanja s ukupno 33 mjere. Područja djelovanja su:

1. Prevencija nasilja u obitelji (3 mjere)
2. Zakonodavni okvir iz područja zaštite od nasilja u obitelji (8 mjera)
3. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji (7 mjera)
4. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji (5 mjera)
5. Unaprjeđenje međuresorne suradnje (2 mjere)
6. Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji (3 mjere)
7. Senzibilizacija javnosti za problematiku nasilja u obitelji (5 mjera).

Nositelji provedbe pojedinih mjera i aktivnosti su tijela državne uprave, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave te organizacije civilnog društva koje djeluju u cilju promicanja ljudskih prava, posebice zaštite žrtava nasilja u obitelji.

Svaka mjera Nacionalne strategije utemeljena je na jednom ili više članaka Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, što čini njezinu dodatnu vrijednost.

Izješće o provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, tijekom 2017. i 2018. godine, izrađeno je temeljem izvješća nositelja provedbe mjera Nacionalne strategije (Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva zdravstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Ureda za ravnopravnost spolova, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ureda za udruge, Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za elektroničke medije, Pravosudne akademije, Hrvatske radio televizije, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore. Izješće također sadrži

podatke o provedbi mjera kojih su sunositelji jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Brodsko-posavske, Dubrovačko-neretvanske, Istarske, Karlovačke, Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Ličko-senjske, Međimurske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Primorsko-goranske, Sisačko-moslavačke, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Varaždinske, Virovitičko-podravske, Vukovarsko-srijemske, Zadarske, Zagrebačke županije i Grada Zagreba, gradova Crikvenica, Čakovec, Glina, Karlovac, Kutina, Opatija, Petrinja, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Varaždin, Vukovar i Zadar te općina Brinje, Dvor, Đurmanec, Jasenovac, Kostrena, Koška, Matulji, Primošten, Stari Jankovci, Sveti Martin na Muri, Topusko, Tovarnik, Tompojevci, Tribunj, Veliko Trgovišće i Zlatar Bistrica.

Objedinjeno Izvješće daje prikaz provedbe mjera od strane nositelja te njihovih suradnika u provedbi, odnosno onih mjera kojima je rok provedbe bila 2017. i 2018. godina te mjera kojima je određena kontinuirana provedba.

2. IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA NACIONALNE STRATEGIJE ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE, ZA 2017. I 2018. GODINU

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

Provedbom mjera usmjerenih prevenciji nasilja u obitelji nastoji se od najranije dobi utjecati na razvoj zdravih oblika ponašanja, odnosno razvijati svijest o neprihvatljivosti bilo kojeg oblika nasilničkog ponašanja. Stoga se u okviru odgojno - obrazovnih ustanova, kao sastavni dio školskog kurikulumu i godišnjeg plana i programa rada odgojno-obrazovne ustanove, kontinuirano provode preventivni programi. Ujedno, u svim fazama odgojno-obrazovnog procesa, kontinuirano se ostvaruje suradnja odgojno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova te ustanova socijalne skrbi. Kako bi se unaprijedila postojeća stručna znanja stručnih suradnika i odgojno-obrazovnih radnika kontinuirano se održavaju stručni skupovi na kojima se, među ostalima, obrađuju i teme povezane sa zaštitom od nasilja u obitelji, teme vezane uz prepoznavanje čimbenika rizika za pojavu nasilja te usmjeravanje na postupanje sukladno važećim propisima, praćenje socijalnih problema i pojava kod učenika te poduzimanje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i posljedica od strane školskih ustanova u suradnji s tijelima socijalne skrbi odnosno drugim nadležnim tijelima. Poradi širenja i omogućavanja provedbe većeg broja aktivnosti državna tijela i jedinice lokalne samouprave pružili su financijsku potporu u provedbi projekata organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, organizacija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama nasilja u obitelji te senzibiliziraju javnost za problematiku nasilja u obitelji.

Ukupno je za provedbu mjera ovoga područja tijekom 2017. godine utrošeno 16.533.744,83 kune (od kojih 12.483.536,82 kune iz sredstava državnog proračuna te 4.050.208,01 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave), dok je tijekom 2018. godine utrošeno ukupno 17.010.861,46 kuna (od kojih 11.839.191,72 kune iz sredstava državnog proračuna te 5.171.669,74 kune iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave).

II. ZAKONODAVNI OKVIR IZ PODRUČJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

Mjere u području Zakonodavni okvir iz područja zaštite od nasilja u obitelji imaju za cilj poduzeti aktivnosti usmjerene osiguravanju preduvjeta za izradu zakonskih i podzakonskih propisa usmjerenih boljoj i učinkovitijoj zaštiti žrtava nasilja u obitelji. Ističemo provedbu mjera koje se odnose na izradu i donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, novog Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, Pravilnika o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana, Pravilnika o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja, Pravilnika o načinu provedbe zaštitnih mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve nasilja u obitelji te mjere udaljenja iz zajedničkog kućanstva i Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji.

Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je 13. travnja 2018. godine donio Zakon o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 3/18), a Konvencija je u odnosu na Republiku Hrvatsku na snagu stupila 1. listopada 2018. godine. Donošenjem ovoga Zakona odnosno činom ratifikacije Konvencije, ista je postala dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske te su stvoreni preduvjeti za dosljednu provedbu njezinih odredaba.

Republika Hrvatska je prilikom polaganja isprave o ratifikaciji priopćila rezervu da zadržava pravo primjenjivati samo u posebnim slučajevima ili pod posebnim uvjetima odredbe navedene u članku 30. stavku 2. Konvencije a koje se odnose na naknadu štete od strane države, samo u odnosu na žrtve koje pravo na naknadu štete ostvaruju sukladno važećem Zakonu o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela te koji pravo na naknadu štete daje samo žrtvama državljanima Republike Hrvatske i/ili Europske unije ili koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ili državi članici Europske unije, te ukoliko je kazneno djelo nasilja s namjerom počinjeno na državnom području Republike Hrvatske. Nadalje, temeljem konzultacija s pravnim stručnjacima i pravnom službom Vijeća Europe, u Zakon o potvrđivanju Konvencije ugrađena je interpretativna izjava kao institut u kojem se navodi kako Hrvatska vidi preuzimanje svojih obaveza, a u kojoj se navodi da odredbe konvencije ne sadrže obveze uvođenja rodne ideologije niti redefiniranje ustavne definicije braka. Ovom izjavom ukazano je na uvažavanje zabrinutosti dijela građana te poručeno da se ništa što je suprotno načelima i vrijednostima ustavnog poretka neće dogoditi.

Konvencija predstavlja pravni okvir za daljnju dogradnju zakonodavno-pravnog okvira potrebnog za učinkovitu prevenciju te progon i kažnjavanje počinitelja nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Ujedno, njenom ratifikacijom omogućilo se jačanje postojećeg sustava zaštite ljudskih prava, odnosno prava žrtava nasilja u obitelji i nasilja nad ženama te su stvoreni preduvjeti za učinkovitije postupanje središnjih državnih tijela i drugih subjekata koji pružaju pomoć žrtvama. Kao tijelo odgovorno za koordinaciju, primjenu, nadzor i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom određeno je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje je imenovalo kontakt osobe za provedbu suradnje s Tajništvom GREVIO-a/Skupinom stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, a koje, radi kontinuirane suradnje, sudjeluju i na sastanku Odbora država stranaka Konvencije.

Prilikom izrade novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 70/17) uzeti su u obzir standardi i obveze koje Republici Hrvatskoj nameću Konvencija

Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 29. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP. Transponiranje prava žrtve iz Direktive o pravima žrtava u nacionalno zakonodavstvo ima za cilj, među ostalim, postizanje obazrivog pristupa prema žrtvi nasilja u cilju sprječavanja njene sekundarne viktimizacije, adekvatne informiranosti žrtve o njenim pravima te skrb nadležnih tijela o pravima žrtve u postupovnim radnjama. Transponiranjem Direktive u nacionalno zakonodavstvo proširena je definicija žrtve kao osobe koja zbog počinjenja nasilja u obitelji trpi fizičke ili psihičke posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda. Temeljem ovoga Zakona izrađen je i Pravilnik o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana (Narodne novine, broj 116/18), a temeljem Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 i 101/17) Pravilnik o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja (Narodne novine, broj 103/18).

Nadalje, tijekom 2018. godine donesen je novi Zakon o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima (Narodne novine, broj 106/18), a na snagu je stupio 1. siječnja 2019. godine. Mogućnost stambenog zbrinjavanja žrtava nasilja u obitelji razrađena je u članku 45. poglavlja XI. „Žrtve nasilja u obitelji“. Ujedno, krajem 2018. godine sukladno odredbama predmetnog Zakona, objavljen je Javni poziv za podnošenje prijave za stambeno zbrinjavanje u 2019. godini te je izrađena nova Uredba o kriterijima za bodovanje prijave za stambeno zbrinjavanje, koja je donesena u veljači 2019. godine (Narodne novine, broj 14/19).

Ujedno, tijekom 2018. godine izrađen je novi Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve nasilja u obitelji te mjere udaljenja iz zajedničkog kućanstva (Narodne novine, broj 28/19), kojeg je u ožujku 2019. godine nakon provedenog postupka javnog savjetovanja, sukladno odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji donio ministar unutarnjih poslova.

Tijekom 2018. godine izrađen je i novi Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji koji osigurava integrirani pristup koji obuhvaća međuresorno djelovanje svih dionika koji sudjeluju u zaštiti žrtava, uz naglasak na prevenciju i tretman počinitelja nasilja radi modifikacije ponašanja i stereotipnih uvjerenja koja pridonose nasilnom ponašanju. Sukladno važećim zakonskim propisima Protokol, među ostalim, propisuje da postupke u vezi s nasiljem u obitelji treba provoditi žurno, bez odgode, uvažavajući prava žrtve i s osobitim senzibilitetom za žene, djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe kao žrtve nasilja u obitelji. nakon provedenog postupka savjetovanja Protokol je donijela Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2019. godine.

Donošenjem ovih zakona i niza drugih pravnih akata stvaraju se pretpostavke za unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji te pridonosi njihovoj učinkovitijoj zaštiti. Za provedbu mjera ovoga područja nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva budući da su mjere provedene u okviru redovne djelatnosti nadležnih državnih tijela.

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

Posebno važnim smatra se područje Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji. Provedbom mjera ovoga područja ostvarila se suradnja državnih tijela, jedinica lokalne

samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva čime se osigurao kontinuitet u radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji. Ovim načinom financijske potpore osiguran je rad 19 skloništa i pripadajućih savjetovališta za žrtve nasilja na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije (4), Istarske (2), Primorsko-goranske (2) te po jedno na području Karlovačke, Varaždinske, Međimurske, Bjelovarsko-bilogorske, Sisačko-moslavačke, Brodsko-posavske, Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske, Splitsko-dalmatinske, Zadarske i Šibensko-kninske županije. Provedbom propisanih mjera dodatno se utjecalo i na poduzimanje aktivnosti usmjerenih stvaranju pretpostavki za rješavanje potreba zbrinjavanja, pravne i institucionalne zaštite žrtava nasilja u obitelji. Osnivanjem Povjerenstva za hitno stambeno zbrinjavanje osigurani su uvjeti za iznimnu mogućnost stambenog zbrinjavanja izvan Liste prvenstva u posebnim okolnostima kao što su vremenske nepogode, teške zdravstvene i socijalne prilike podnositelja zahtjeva ili člana njegove obitelji. Tijekom 2018. godine donesen je prijedlog za zbrinjavanje temeljem svih sedam zaprimljenih zahtjeva za hitno stambeno zbrinjavanje, a koji su se odnosili na zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji (majki s djecom) na područjima Karlovačke (dva zahtjeva), Sisačko-moslavačke (dva zahtjeva), Istarske (jedan zahtjev), Virovitičko-podravske (jedan zahtjev) i Vukovarsko-srijemske županije (jedan zahtjev).

U cilju osiguravanja cjelovite pomoći žrtvama nasilja u obitelji poradi osiguravanja njihove ekonomske neovisnosti te uključivanja u svijet rada poduzimaju se mjere usmjerene poboljšanju njihove zapošljivosti unaprjeđenjem njihovih radno-socijalnih vještina kroz obrazovne aktivnosti. Ujedno, u svim regionalnim i područnim uredima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje imenovane su koordinatorice - žene savjetnice kao kontakt osobe kojima će druge institucije ili organizacije upućivati žrtve nasilja u obitelji i koje u svom radu primjenjuju principe povjerljivosti i senzibiliziranosti za žrtve nasilja u obitelji, te rade na pripremi za zapošljavanje kroz osnaživanje radnog potencijala i povećanju kompetencija žrtava za aktivno traženje posla. Tijekom 2017. godine posredovanjem tijela nadležnog za zapošljavanje zaposleno je 116 osoba - žrtava nasilja u obitelji (46,59% od ukupno evidentiranih nezaposlenih osoba identificiranih kao žrtve nasilja), a tijekom 2018. godine 91 osoba - žrtva nasilja u obitelji (46,59%). Kako bi se žrtvama nasilja u obitelji omogućilo uključivanje u mjere kojima se sufinancira zapošljavanje ili obrazovanje nije propisana dužina prijave u evidenciji nezaposlenih osobe, već je dovoljna sama prijava. Tijekom 2017. godine u Mjere aktivne politike bilo je uključeno ukupno 17 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji i to sve ženske osobe, dok je tijekom 2018. godine bilo je uključeno ukupno 35 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji, od kojih 10 muškaraca i 25 žena. Kontinuirano se provode aktivnosti individualnog i grupnog informiranja poslodavaca, predstavnika jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave, predstavnika udruga, nezaposlenih osoba, javnosti i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnosti korištenja Mjera aktivne politike zapošljavanja.

Ukupno je za provedbu mjera ovog područja tijekom 2017. godine utrošeno 13.989.910,31 kuna (od kojih 6.306.846,72 kune iz sredstava državnog proračuna te 7.683.063,59 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave), dok je tijekom 2018. godine utrošeno ukupno 14.450.136,86 kuna (od kojih 6.450.865,48 kuna iz sredstava državnog proračuna, 7.953.958,50 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave te 45.312,88 kuna iz ostalih izvora).

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

U razdoblju od 2008. godine nadležno Ministarstvo pravosuđa izdalo je 85 odobrenja za provođenje zaštitne mjere psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova (licence). Ugovor o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova za 2017. godinu, potpisala je 41 fizička i pravna osoba (od 85 licenciranih odnosno ovlaštenih osoba), od kojih je 26 provodilo tretman, dok su za 2018. godinu, 43 fizičke i pravne osobe potpisale ugovor o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova, od kojih je isti prevodilo 29 osoba. Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana provodi se u Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Istarskoj, Karlovačkoj, Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj, Požeško-slavonskoj, Primorsko-goranskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Varaždinskoj, Virovitičko-podravskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Šibensko-kninskoj, Zadarskoj i Zagrebačkoj županiji te Gradu Zagrebu.

Nadalje, budući da je u zatvorskom sustavu sve više počinitelja s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihosocijalnog tretmana isti se provodio prema počiniteljima nasilja, uključujući i nasilje u obitelji.

Sukladno odredbama Pravilnika o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja (Narodne novine, broj 103/18), psihosocijalni tretman izvršava se u kaznionici, zatvoru, odgojnom zavodu, probacijskom uredu, zdravstvenoj ustanovi te kod pravne, odnosno fizičke osobe specijalizirane za otklanjanje nasilnog ponašanja, a provodi ga psihijatar, psiholog, socijalni pedagog i socijalni radnik s najmanje tri godine radnog iskustva u struci, sukladno Standardima koje donosi Stručno povjerenstvo za provedbu, praćenje i nadzor izvršavanja psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja.

Tijekom 2018. godine, temeljem javnog poziva za podnošenje zahtjeva za odobrenje za izvršavanje psihosocijalnog tretmana i psihosocijalne terapije izrečene prema počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja (kao sigurnosna mjera ili posebna obveza sukladno Kaznenom zakonu ili kao obveza sukladno Zakonu o kaznenom postupku) objavljenog krajem 2017. godine, proširena je mreža provoditelja psihosocijalnog tretmana (pravnih ili fizičkih osoba) za područje Zadarske, Brodsko posavske i Požeško-slavonske županije, gdje ranije nije postojala mogućnost upućivanja na psihosocijalni tretman. Formirana je nova lista fizičkih i pravnih osoba koja broji 12 provoditelja, a s kojim je Ministarstvo pravosuđa sklopilo i pojedinačne ugovore o izvršavanju sigurnosne mjere ili posebne obveze psihosocijalnog tretmana.

Osim u zatvorskom sustavu te izvan zdravstvenih ustanova psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji provodi se i u zdravstvenim ustanovama uglavnom kao jedan od postupaka u sklopu psihijatrijskog liječenja.

Kao poseban problem ističe se nedostatak financijskih sredstava budući da jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave pretežno ne osiguravaju financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova. Primjerice u Ličko-senjskoj županiji ne postoje licencirane fizičke i pravne osobe koje bi provodile psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji, odnosno zaštitnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana. Nadalje, određeni broj licenciranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju odobrenje za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova ne provode tretman radi niske naknade koja je bitno smanjena u odnosu na razdoblje

kad se psihosocijalni tretman počeo provoditi. Slijedom navedenoga u narednom razdoblju ostaje obaveza preispitivanja mogućnosti i osiguravanja dostatnih financijski sredstava u cilju širenja mreže licenciranih fizičkih i pravnih osoba koje bi uz zadovoljavajuću naknadu tretman mogle provoditi.

Ukupno je za provedbu mjera ovoga područja tijekom 2017. godine utrošeno 2.173.325,82 kune (od kojih 750.661,62 kune iz sredstava državnog proračuna te 1.422.664,20 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave), dok je tijekom 2018. godine utrošeno ukupno 2.227.772,54 kune (od kojih 883.615,68 kuna iz sredstava državnog proračuna, 1.336.326,86 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave te 7.830,00 kuna iz ostalih izvora).

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

Područje Unaprjeđenje međuresorne suradnje izuzetno je osjetljivo područje budući da zahtjeva usklađeno i međusobno povezano djelovanje tijela nadležnih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji. Poradi unaprjeđenja međusobne suradnje, poduzimanja učinkovitih preventivnih aktivnosti svih nadležnih tijela i organizacija civilnog društva u suzbijanju nasilja u obitelji te još učinkovitijeg postupanja nadležnih tijela u slučajevima nasilja u obitelji, krajem studenoga 2018. godine uz potporu predsjednika Vlade Republike Hrvatske, glavnog državnog odvjetnika, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i predsjednice Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske te drugih dužnosnika, potpisan je *Sporazum o suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Sporazum su potpisali ministri nadležni za poslove obitelji i socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, uprave, obrazovanja, unutarne te vanjske i europske poslove. Potpisivanjem ovoga Sporazuma, kroz sustav timskog djelovanja, iskazana je namjera osiguravanja zajedničkog i koordiniranog poduzimanja potrebnih mjera u cilju učinkovitog sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te sveobuhvatne zaštite žrtava takvog nasilja. Temeljem predmetnog Sporazuma uspostavljen je *Nacionalni tim za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* te timovi u svim županijama koji će koordinirano kroz sustav timskog djelovanja poduzimati potrebne mjere za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva kroz uspostavu i provedbu zajedničkih programa izobrazbe.

Sukladno odredbama Sporazuma, Nacionalni tim prati cjelokupnu provedbu politike sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na državnoj razini, pruža podršku i pomoć u radu županijskim timovima te sudjeluje u provođenju programa izobrazbe članova i zamjenika članova županijskih timova.

Nadalje, Nacionalni tim i županijski timovi, imaju ulogu tijela koja aktivno sudjeluju u provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine u smislu osiguranja dosljedne provedbe odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, poticanja jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, unaprjeđenja međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, provođenja intenzivne izobrazbe predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i

odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, redovitog obilježavanja datuma koji su vezani za ljudska prava i podizanja svijesti javnosti za problematiku nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, poticanja medija na adekvatno prikazivanje programskih sadržaja o problematici nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, sukladno Priručniku sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji, provođenja medijskih kampanja za suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnjeg podizanja svijesti javnosti za navedenu problematiku te redovitog ažuriranja Adresara ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji i osiguravanja njegove dostupnosti najširem krugu osoba.

Članovi Nacionalnog tima su ministri svakog ministarstva - potpisnika Sporazuma, glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, po jedna predstavnica Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske te dvije predstavnice organizacija civilnog društva koje se aktivno bave pružanjem pomoći i podrške žrtvama nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Županijski timovi uspostavljeni su pri uredima državne uprave u županijama i nadležnom uredu Grada Zagreba odlukom koju donosi predstojnik ureda državne uprave i gradonačelnik Grada Zagreba. Članove županijskih timova čine djelatnici centara za socijalnu skrb i njihovih podružnica – obiteljskih centara, policije, zdravstvenih ustanova, Gradskog ureda za obrazovanje Grada Zagreba odnosno ureda državne uprave u županijama u čijoj su nadležnosti upravni i drugi stručni poslovi iz područja obrazovanja, službenici odjela za podršku žrtvama i svjedocima županijskih sudova, suci za mladež nadležnih županijskih sudova, suci kaznenih i prekršajnih odjela općinskih sudova, suci prekršajnih sudova u Zagrebu i Splitu te predstavnici organizacija civilnog društva koje se aktivno bave pružanjem pomoći i podrške žrtvama nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Osim uspostave Nacionalnog i županijskih timova, državna tijela poduzela su i niz zajedničkih aktivnosti na unaprjeđenju međuresorne suradnje zajedničkim provođenjem različitih programa izobrazbe, programa u suradnji s organizacijama civilnog društva te kontinuiranom razmjenom relevantnih podataka o postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji. Za istaknuti je potpisivanje Protokola o suradnji između Ministarstva pravosuđa i Ministarstva unutarnjih poslova te Sporazuma o suradnji Ministarstva pravosuđa i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kojima je cilj intenziviranje komunikacije i razmjene informacija te izvršavanja probacijskih poslova.

Kao poseban vid suradnje ističe se i provedba Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Narodne novine, broj 70/18) kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela u srpnju 2018. godine. Protokol sadrži obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju, oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju te završne odredbe kojima se propisuju postupanja u skladu s aktivnostima Protokola.

Velik broj aktivnosti u području unaprjeđenja međuresorne suradnje provele su i jedinice lokalne samouprave i jedinice (područne) regionalne samouprave podupirući provedbu niza preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama kroz neposrednu suradnju škola sa centrima za socijalnu skrb, policijom, liječnicima školske medicine i drugim dionicima.

Ukupno je za provedbu mjera ovoga područja tijekom 2017. godine utrošeno 282.541,17 kuna iz sredstava jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave dok su državna tijela mjere provela u okviru redovne djelatnosti i redovnih sredstava Državnog proračuna. Tijekom 2018. godine ukupno je utrošeno 376.360,44 kune (od kojih 60.710,25 kuna iz sredstava Državnog proračuna te 315.650,19 kuna iz sredstava jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave).

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

U području Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji provedbom mjera usmjerenih edukaciji stručnjaka tijekom 2017. i 2018. godine napravljeni su znatni pomaci na području edukacije državnih i javnih službenika, vezano uz prepoznavanje i djelovanje u situacijama nasilja u obitelji, a što je osobito postignuto provedbom mjere broj 1. *Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.* U cilju dodatne izobrazbe djelatnika policije, centara za socijalnu skrb, državnog odvjetništva, prekršajnih, obiteljskih i kaznenih sudova, liječničkog osoblja, te odgojno-obrazovnih djelatnika s ciljem učenja boljih načina postupanja, te uočavanja važnosti i obveza međuresornog povezanog i usklađenog djelovanja održano je niz seminara i programa izobrazbe.

Posebno valja istaknuti potpisivanje Memoranduma o suradnji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova temeljem kojeg su već tijekom 2017. godine započele edukativne aktivnosti u cilju poboljšanja postupanja stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb u slučajevima obiteljsko-pravne zaštite s naglaskom na antidiskriminacijska jamstva iz Zakona o ravnopravnosti spolova, rodni senzibilitet te sa svrhom podizanja svijesti o navedenoj problematici.

Nadalje u okviru godišnjih programa stručnih usavršavanja nadležna državna tijela provode i edukacije na temu nasilja u obitelji. Primjerice, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku svake godine organizira niz programa izobrazbe djelatnika sustava socijalne skrbi na temu zaštite žrtava nasilja sadržajno je usmjerenih na uzroke, vrste, dinamiku i posljedice nasilja u obitelji, pravnu regulativu – zakone, protokole, smjernice i primjenu u praksi, specifičnosti nasilja nad osobama starije životne dobi i osobama s invaliditetom, ulogu centra za socijalnu skrb u prevenciji i suzbijanju nasilja i zaštiti žrtava nasilja u obitelji, integrirani pristup u suzbijanju nasilja u obitelji, međuresornu suradnju i drugo.

Za istaknuti je da se na Srednjoj policijskoj školi kroz Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u predmetu Prekršajno pravo obrađuje nastavna jedinica „Zaštita od nasilja u obitelji – suzbijanje diskriminacije i ravnopravnost spolova“. Nadalje, na Visokoj policijskoj školi nastavne jedinice na temu nasilja u obitelji obrađuju se primjerice na trećoj godini preddiplomskog studija unutar predmeta Kriminalitet djece i maloljetnika, na drugoj godini specijalističkog studija unutar predmeta Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika, unutar obaveznog kolegija Primijenjena viktimologija na drugoj godini Specijalističkog studija Kriminalistika.

U cilju izobrazbe pravosudnih dužnosnika i policije o odredbama domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerene na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji tijekom 2017. i 2018. godine Pravosudna i Policijska akademija održale su više dvodnevnih regionalnih radionica namijenjenih kaznenim sucima i savjetnicima općinskih, županijskih i prekršajnih sudova, zamjenicima i državnoodvjetničkim savjetnicima kaznenih odjela općinske i županijske razine, policijskim djelatnicima, probacijskih službenika i službenika za podršku žrtvama i svjedocima. Ujedno, u cilju izobrazbe probacijskih službenika za provedbu tretmanskog programa počinitelja nasilja u obitelji kontinuirano se provode programi radi razvoja stručnih kompetencija zaposlenika.

Nadalje, u okviru predškolskih ustanova/vrtića postoji obavezni program stručnog usavršavanja koji realizira stručno razvojna služba vrtića. Program se realizira prema izvedbenom planu i programu stručnog usavršavanja u području rada s djecom.

Ukupno je za provedbu mjera ovog područja tijekom 2017. godine utrošeno 237.732,94 kune (od kojih 222.732,94 kune iz sredstava državnog proračuna te 15.000,00 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave), dok je tijekom 2018. godine utrošeno ukupno 697.411,65 kuna (od kojih 677.411,65 kuna iz sredstava državnog proračuna te 20.000,00 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave).

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

U provedbi mjera usmjerenih Senzibilizaciji javnosti za problematiku nasilja u obitelji ističe se izrada *Adresara ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji* koji sadrži adrese i brojeve telefona organizacija i institucija kojima se žrtve nasilja u slučaju potrebe mogu obratiti. Adresar je radi osiguravanja dostupnosti objavljen na web stranici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te Ministarstva unutarnjih poslova. U cilju njegove distribucije diljem područja Republike Hrvatske u planu je tisak *Adresara*. Poradi senzibilizacije javnosti obilježeni su datumi vezani uz promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji, primjerice 22. veljače – Europski dan žrtava kaznenih djela, 20. lipnja – Svjetski dan izbjeglica, 22. rujna – Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 25. studeni – Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 10. prosinca – Međunarodni dan ljudskih prava, 18. listopada - Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima i drugi. Nadalje, u cilju osiguravanja dostupnosti informacija osobama u potrebi tiskan je i distribuiran veliki broj brošura, letaka i ostalog promotivnog materijala, primjerice brošura *Sve što trebate znati o Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*, brošura „Možemo zajedno“, tiskani materijali (letci) o sustavu podrške žrtvama i svjedocima, odjelima za podršku žrtvama i svjedocima te o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela, *Opća preporuka UN Odbora za suzbijanje diskriminacije žena br. 35. o rodno utemeljenom nasilju nad ženama* te niz informativnih letaka.

Nadalje, izrađen je i na mrežnim stranicama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku objavljen revidirani *Priručnik sa smjernicama za izvještavanje o nasilju u obitelji* koji sadrži pregled preporuka Vijeća Europe o prikazu žena u medijima, pregled zakonskih propisa Republike Hrvatske koji sadrže odredbe o medijskom izvještavanju o nasilju u obitelji, mitove i činjenice o nasilju, primjere dobre i loše medijske prakse u

izvještavanju o nasilju te smjernice za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji. Agencija za elektroničke medije provela je Analizu medijskog tretmana rodnog nasilja te su dobiveni rezultati objavljeni u publikaciji pod naslovom *Analiza medijskog tretmana rodnog nasilja u Hrvatskoj na trima nacionalnim televizijama*. Ujedno, tijekom 2018. godine pokrenute su aktivnosti na izradi portala Žene i mediji koja je pušten u rad sredinom 2019. godine, a na kojem teme, kao što su nasilje u obitelji te medijsko izvještavanje o nasilju, imaju istaknuto mjesto. Nadalje, Hrvatska televizija je emitiranjem niza priloga, reportaža, sudjelovanja u središnjem dnevniku i drugim informativnim emisijama, dodatno poticala senzibilizaciju javnosti za potrebe i prava žrtava te neprihvatljivosti bilo kojeg oblika nasilničkog ponašanja.

Uloga jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave u provođenju aktivnosti u području Senzibilizacije javnosti ističe se suradnjom s Povjerenstvima za ravnopravnost spolova u županijama te organizacijama civilnog društva koje pružaju pomoć i potporu žrtvama nasilja u obitelji, a koje povodom obilježavanja predmetnih datuma provode niza aktivnosti kako bi građanima osigurali dostupnost potrebnih informacija i senzibilizirali ih za potrebe i prava žrtava.

Svim istaknutim aktivnostima cilj je, široj javnosti, pružiti informacije o mogućnostima zaštite u slučajevima nasilja u obitelji te kome se obratiti za pomoć, a čime se utječe i na podizanje razine svijesti o neprihvatljivosti bilo kojeg oblika nasilja u društvu.

Ukupno je za provedbu mjera ovog područja tijekom 2017. godine utrošeno 155.293,12 kuna (od kojih 30.153,12 kuna iz sredstava državnog proračuna te 125.140,00 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave), dok je tijekom 2018. godine utrošeno ukupno 335.664,65 kuna (od kojih 146.221,65 kuna iz sredstava državnog proračuna te 189.443,00 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave).

2.1. Tablični pregled utroška financijskih sredstava po područjima Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji

Tablica 1.

Prikaz utrošenih sredstava za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji tijekom 2017. godine

Područje	DRŽAVNI PRORAČUN	SREDSTVA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	OSTALO	UKUPNO
<i>I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	1.321.204,22	2.741.126,01	0,00	4.062.330,23
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 3.	11.162.332,60	1.309.082,00	0,00	12.471.414,60
Ukupno područje I.	12.483.536,82	4.050.208,01	0,00	16.533.744,83
<i>II. ZAKONODAVNI OKVIR IZ PODRUČJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 6.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 7.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 8.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje II.	0,00	0,00	0,00	0,00*
<i>III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 2.	6.306.846,72	7.683.063,59	0,00	13.989.910,31
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 6.	0,00	0,00	0,00	0,00

Mjera 7.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje III.	6.306.846,72	7.683.063,59	0,00	13.989.910,31
IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	750.661,62	1.417.664,20	0,00	2.168.325,82
Mjera 2.	0,00	5.000,00	0,00	5.000,00
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje IV.	750.661,62	1.422.664,20	0,00	2.173.325,82
V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE				
Mjera 1.	0,00	282.541,17	0,00	282.541,17
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje V.	0,00*	282.541,17	0,00	282.541,17
VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	150.000,00	15.000,00	0,00	165.000,00
Mjera 2.	72.732,94	0,00	0,00	72.732,94
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje VI.	222.732,94	15.000,00	0,00	237.732,94
VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	3.246,58	87.540,00	0,00	90.786,58
Mjera 2.	14.860,54	36.600,00	0,00	51.460,54
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	12.046,00	1.000,00	0,00	13.046,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje VII.	30.153,12	125.140,00	0,00	155.293,12
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA u 2017. GODINI	19.793.931,22	13.578.626,97	0,00	33.372.548,19
Napomena:				
* Nema podataka obzirom da za područje nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva ili se radilo o sredstvima redovite djelatnosti tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.				

Tablica 2.

Prikaz utrošenih sredstava za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji tijekom 2018. godine

Područje	DRŽAVNI PRORAČUN	SREDSTVA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	OSTALO	UKUPNO
<i>I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	2.454.565,20	3.558.751,74	0,00	6.013.316,94
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 3.	9.384.626,52	1.612.918,00	0,00	10.997.544,52
Ukupno područje I.	11.839.191,72	5.171.669,74	0,00	17.010.861,46
<i>II. ZAKONODAVNI OKVIR IZ PODRUČJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 6.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 7.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 8.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje II.	0,00	0,00	0,00	0,00*
<i>III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI</i>				
Mjera 1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 2.	5.731.275,49	7.953.958,50	0,00	13.685.233,99
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	45.312,88	45.312,88
Mjera 6.	719.589,99	0,00	0,00	719.589,99
Mjera 7.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje III.	6.450.865,48	7.953.958,50	45.312,88	14.450.136,86

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	883,615,68	1.321.326,86	0,00	2.204.942,54
Mjera 2.	0,00	15.000,00	7.830,00	22.830,00
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje IV.	883.615,68	1.336.326,86	7.830,00	2.227.772,54
V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE				
Mjera 1.	60.710,25	315.650,19	0,00	376.360,44
Mjera 2.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje V.	60.710,25	315.650,19	0,00	376.360,44
VII. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	363.822,26	20.000,00	0,00	383.822,26
Mjera 2.	313.589,39	0,00	0,00	313.589,39
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje VI.	677.411,65	20.000,00	0,00	697.411,65
VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI				
Mjera 1.	2.100,00	138.775,00	0,00	140.875,00
Mjera 2.	110.970,00	44.668,00	0,00	155.638,00
Mjera 3.	0,00	0,00	0,00	0,00
Mjera 4.	33.151,65	6.000,00	0,00	39.151,65
Mjera 5.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno područje VII.	146.221,65	189.443,00	0,00	335.664,65
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA u 2018. GODINI	20.058.016,43	14.987.048,29	53.142,88	35.098.207,60

Tijekom 2017. godine za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji ukupno je utrošeno 33.372.548,19 kuna, od kojih 19.793.931,22 kune iz sredstava Državnog proračuna te 13.578.616,97 kuna iz sredstava jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave.

Tijekom 2018. godine za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji ukupno je utrošeno 35.098.207,60 kuna, od kojih 20.058.016,43 kune iz sredstava Državnog proračuna, 14.987.048,29 kuna iz sredstava jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave te 53.142,88 kuna iz ostalih izvora.

Sveukupno je za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, tijekom 2017. i 2018. godine, utrošen iznos od 68.470.755,79 kuna.

3. ZAKLJUČAK

Iz zaprimljenih izvješća nadležnih državnih tijela, jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave o provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine, za 2017. i 2018. godinu, može se zaključiti sljedeće:

Od zadane 33 mjere Nacionalne strategije, tijekom 2017. i 2018. godine provedeno je ukupno 8 mjera sukladno zadanim rokovima provedbe, kontinuirano se provode 23 mjere dok se, obzirom na zadani rok provede (2020. i 2021. godina i kontinuirano) provedba dodatne dvije mjere očekuje u narednom razdoblju.

Provedbom mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji tijekom 2017. i 2018. godine nadležna državna tijela uložila su znatan stručni rad u cilju prevencije i zaštite žrtava nasilja u obitelji, a osobito u pogledu dogradnje pravnog i institucionalnog sustava. Također, znatni pomaci napravljeni su i na području izobrazbe stručnjaka, državnih i javnih službenika.

Postupanje nadležnih tijela pridonijelo je prepoznavanju nasilja u obitelji kao krajnje neprihvatljivog oblika društvenog ponašanja kojim se krše temeljna ljudska prava i slobode. Poduzetim aktivnostima značajno se pridonijelo osnaživanju i koordiniranom djelovanju nadležnih državnih tijela i ustanova te organizacija civilnog društva.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, druga državna tijela te organizacije civilnog društva unaprijedili su i dogradili postignuća na području prevencije i zaštite žrtava nasilja u obitelji, a dogradnja pravnog, obrazovnog, socijalnog i institucionalnog sustava ostaje i nadalje zadatak svih nadležnih i drugih državnih tijela, jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave, organizacija civilnog društva i ustanova koje djeluju na području zaštite od nasilja u obitelji.

Posebno se ističe suradnja državnih tijela, jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva koje pružaju potporu i pomoć žrtvama nasilja u obitelji te na taj način i potpora radu skloništa za žrtve koje ostvaruju financijsku potporu od strane države, gradova i županija.

Imperativ u radu također ostaje senzibiliziranje najšire javnosti o ukupnim negativnim posljedicama nasilja u obitelji po pojedinca i društvo te poticanje na pravovremeno poduzimanje svih potrebnih aktivnosti kako bi se destrukcija obitelji kao najvažnije društvene zajednice u konkretnim slučajevima smanjila na najmanju moguću mjeru.

Sveukupno je za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, tijekom 2017. i 2018. godine, utrošen iznos od 68.470.755,79 kuna od čega tijekom 2017. godine iznos od 33.372.548,19 kuna, a tijekom 2018. godine iznos od 35.098.207,60 kuna.

4. PRIVITAK

4.1. Analiza provedbe pojedinih mjera od strane državnih tijela

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Nositelji: Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Suradne institucije: odgojno obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva, odjeli za odgoj i obrazovanje u županijama, policijske uprave, županijski zavodi za javno zdravstvo

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Agencija za odgoj i obrazovanje je tijekom 2017. godine provela niz aktivnosti koje uključuju:

- osmišljavanje većeg broja preventivnih programa koje u velikom broju škola provode odgojno-obrazovni radnici. U školama se provodi i veći broj preventivnih programa u suradnji s vanjskim suradnicima i organizacijama civilnog društva, za koje Agencija za odgoj i obrazovanje izrađuje stručna mišljenja;
- održavanje stručnih skupova za stručne suradnike i druge odgojno-obrazovne radnike na kojima su obrađene teme povezane sa zaštitom od nasilja u obitelji, primjerice: *Specifični kriteriji procjene problema u ponašanju* 13. siječnja 2017. u Zagrebu uz sudjelovanje 29 sudionika; *Razvoj socijalnopedagoških programa (razvoj logičkog okvira programa)*, 22. veljače 2017. u Zagrebu uz sudjelovanje 39 sudionika; *Kvaliteta implementacije socijalnopedagoških programa* 10. srpnja 2017. uz sudjelovanje 47 sudionika; *Evaluacija učinkovitosti preventivnih programa*, 31. kolovoza 2017. uz sudjelovanje 41 sudionika; *Jačanje kompetencija socijalnopedagoške procjene* u Osijeku 22. ožujka 2017. uz sudjelovanje 15 sudionika te u Varaždinu 25. travnja 2017. uz sudjelovanje 24 sudionika; *Dvostruke posebne potrebe* u Osijeku 23. ožujka 2017. uz sudjelovanje 47 sudionika; *Učinkoviti preventivni programi* u Šibeniku 6. travnja 2017. uz sudjelovanje 47 sudionika te u Dubrovniku 6. travnja 2017. uz sudjelovanje 32 sudionika; *Suradnja odgojno-obrazovnog i sustava socijalne skrbi* u Zagrebu 24. svibnja 2017. uz sudjelovanje 88 sudionika; *Izazovi u školovanju učenika s poremećajima u ponašanju u posebnim razrednim odjelima* u Zagrebu 7. srpnja 2017. uz sudjelovanje 47 sudionika; *Odnos prema različitom* u Puli 28. kolovoza 2017. uz sudjelovanje 62 sudionika; *Preventivne strategije u odgojno-obrazovnim ustanovama* u Primoštenu 16. do 18. listopada 2017. uz sudjelovanje 234 sudionika; *Županijske smotre preventivnih strategija* u Splitu 15. svibnja 2017. za 107 sudionika, u Osijeku 10. studenoga 2017. za 80 sudionika te u Rijeci 24. studenoga 2017. za 86 sudionika; *Uzroci i posljedice nasilja – značaj*

- međuresorne suradnje* u Osijeku 28. kolovoza 2017. za 141 sudionika; *Prevenција trgovanja ljudima i ravnopravnost spolova* u Zagrebu 8. studenoga 2017. za 31 sudionika te u Puli 4. srpnja 2017. za 9 sudionika; *Osposobljavanje romskih pomagača: Ravnopravnost između muškarca i žene ključ kvalitetnih obiteljskih i društvenih odnosa* u Čakovcu 24. veljače 2017. za 22 sudionika; *Suradnja roditelja i škole; Obitelj i neki od njihovih novih pristupa u suradnji sa školom* 22. veljače 2017. za 107 sudionika; *Volonterstvo, migracije i prevencija trgovanja ljudima* u Čakovcu 9. studenoga 2017. za 27 sudionika; *Prevenција diskriminacije izbjeglica – (testiranje priručnika), Prevenција trgovanja ljudima i ravnopravnost spolova* u Sisku 15. studenoga 2017. za 15 sudionika; *Prava djece, krizne situacije i prevencija trgovanja ljudima* u Varaždinu 16. studenoga 2017. za 56 sudionika; *Znanjem protiv mržnje* u Maruševcu 6. 11. 2017. za 20 sudionika; *Sprečavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija* u Orehovici 26. lipnja 2017. za 30 sudionika; *Individualni i grupni identiteti, predrasude, tolerancija: razvoj, mogućnosti, izazovi* u Osijeku 10. siječnja 2017. za 19 sudionika; *Društveno prihvatljiva komunikacija – društveni uzroci nasilja (Ljudsko-pravna i društvena dimenzija GOO)* u Rijeci 9. listopada 2017. za 11 sudionika
- provođenje redovne evaluacije zadovoljstva nakon održanih edukacija, čiji rezultati ukazuju na visok stupanj zadovoljstva sudionika sadržajem. Dio programa koji se provode evaluiran je kao učinkovit, za dio programa je u tijeku evaluacija ishoda/učinka, za dio programa provodi se procesna evaluacija/evaluacija zadovoljstva. Stručni suradnici su dužni izraditi evaluaciju (izvješće) o provedbi preventivnih programa dvaput godišnje.
 - edukacije stručnih suradnika i ostalih radnika odgojno-obrazovnih ustanova za prepoznavanje čimbenika rizika za pojavu nasilja te usmjeravanje na postupanje sukladno propisima putem edukacija
 - praćenje socijalnih problema i pojava kod učenika te poduzimanje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i posljedica od strane školskih ustanova u suradnji s tijelima socijalne skrbi odnosno drugim nadležnim tijelima. Sukladno tome škole su dužne provoditi i mjere koje su sukladne *Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji. Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* (Narodne novine, broj 132/13) obvezuje sve odgojno-obrazovne ustanove na postupanje u svrhu zaštite prava učenika te određuje obvezu školske ustanove da u sklopu stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika najmanje jedanput godišnje planira i ostvaruje teme vezane uz prevenciju nasilja i zaštite prava učenika.

Tijekom 2018. godine u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje također je provedeno niz aktivnosti koje uključuju:

- stručne skupove za stručne suradnike i druge odgojno-obrazovne radnike na kojima su obrađene teme povezane sa zaštitom od nasilja u obitelji, primjerice *Stop program – odgovor na neprihvatljivo ponašanje u školi*, edukacija kroz 4 modula 25. siječnja, 8. veljače, 22. veljače i 8. ožujka u Zagrebu za 32 sudionika; *Preventivne strategije u odgojno-obrazovnim ustanovama* 2. veljače u Križevcima za 27 sudionika, 19. veljače u Čakovcu za 78 sudionika, 2. ožujka u Petrinji za 41 sudionika, 10. travnja u Zagrebu za 153 sudionika; *Posebности rada u bolničkim odjelima* dana 23. i 24. ožujka u Plitvičkim Jezerima za 34 sudionika, *Učinkovite intervencije* 8.-10. svibnja u Varaždinu za 230 sudionika; *Uloga razrednika u provođenju preventivnih programa* 19. lipnja i 28. kolovoza u Zagrebu za 250 sudionika, 21. lipnja u Splitu za 117 sudionika, 2. srpnja u Rijeci za 88 sudionika, 11. srpnja u Slavonskom Brodu za 88 sudionika; *Vjetar u leđa* dana 1.-3. listopada u Primoštenu za 240 sudionika; *Dijete u riziku* 9. studenoga u Splitu za 77 sudionika; *Depresivnost – od razumijevanja do kvalitetne podrške* 7. prosinca 2018. za 192 sudionika; *Medijacija - učitelji i učenici miritelji i razvoj socijalnih vještina* 4. siječnja, 23. svibnja i 15. studenoga u Zagrebu za 52 sudionika, 15. ožujka i 20. lipnja u

- Brinju za 16 sudionika te 30. listopada u Gospiću za 10 sudionika; *Prevenција trgovanja ljudima i ravnopravnost spolova* 26. travnja i 28. kolovoza u Zagrebu za 48 sudionika
- provođenje redovne evaluacije zadovoljstva nakon održanih edukacija
 - edukacije stručnih suradnika i ostalih radnika odgojno-obrazovnih ustanova za prepoznavanje čimbenika rizika za pojavu nasilja te usmjeravanje na postupanje sukladno propisima putem edukacija
 - praćenje socijalnih problema i pojava kod učenika te poduzimanje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i posljedica od strane školskih ustanova u suradnji s tijelima socijalne skrbi odnosno drugim nadležnim tijelima.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je tijekom 2017. godine u sklopu Nove platforme hrvatske mreže škola koje promiču zdravlje u srednjoškolskom obrazovanju (Schools for health in Europe- SHE), koji se uspostavio u osam srednjih škola u Republici Hrvatskoj, na neizravan način proveo i aktivnosti usmjerene prevenciji nasilja. Svaka aktivnost koja osmišljava slobodno vrijeme učenika, te ih uči o zdravim navikama i stilovima života, može se smatrati prevencijom nasilja u širem smislu. Promicanje zdravlja u školama i prevencija nasilja uključuje zdravstveno obrazovanje koje se podučava u razredu no ono također uključuje i napore za stvaranjem zdrave školske okoline, školske politike i nastavnog plana i programa. Promicanje zdravlja u školskom okruženju i prevencija nasilja pristup je cijele škole. Ono uključuje više od škole koja provodi aktivnosti promicanja zdravlja. Škola koja promiče zdravlje bavi se zdravljem i blagostanjem na sustavni i integrirani način te ima pisani plan ili politiku škole. Orijentirana je na akcije i sudjelovanje; cijela školska zajednica uključujući učenike, učitelje/ostale djelatnike škole i roditelje, zauzima aktivnu ulogu u donošenju odluka i provedbi aktivnosti. Također se usmjerava na izgradnju kapaciteta što je povezano s razvojem znanja, vještina i obvezivanja članova čitave školske zajednice na promicanje zdravlja i blagostanja, te prevenciju nasilja. Nadalje, tijekom 2017. godine izrađen je evaluacijski upitnik, organizirana je i održana 27. lipnja 2017. godine, završna svečanost dodjele diploma Školama koje su uključene u projektne aktivnosti SHE, a na kojoj je sudjelovalo 42 sudionika od kojih 10 učenika dok su ostali sudionici bili djelatnici škole odnosno članovi tima projektnih aktivnosti SHE. Dogovoren je i nastavak suradnje u smislu širenja mreže Škola koje promiču zdravlje. Planirano je i uključivanje vrtića u program SHE. Proveden je Projekt te održana Završna konferencija Projekta „Ciljana i rana procjena potreba i podrška žrtvama kaznenih djela“, u Zagrebu 13. lipnja 2017. godine, u cilju mobilizacije županijskih službi za mentalno zdravlje u aktivnijem sudjelovanju na provedbi mjera zaštite žrtava kaznenih djela te boljem povezivanju sa sustavom pravosuđa, kao i jačanju multidisciplinarnе suradnje.

U siječnju 2018. u Drugoj gimnaziji Varaždin održan je Stručni skup (Europska mreža škola koje promiču zdravlje) u suorganizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Zbog velikog interesa srednjih škola za uključivanje u Mrežu škola koje promiču zdravlje, dogovorene su aktivnosti za stvaranje preduvjeta za ulazak u Mrežu škola. Nadalje, predstavnici Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo sudjelovali su na dva Okrugla stola na temu vršnjačkog nasilja pod nazivom NIJE COOL BITI BULLY te na sastanku u Kopenhagenu na kojem je Hrvatska izabrana za provođenje Pilot projekta Istraživanje o zdravstvenom ponašanju učenika (Health Behaviour of School Children HBSC) i Škole koje promiču zdravlje (Schools for Health in Europe SHE). Pilot projekt provodi se u dvije srednje škole u Hrvatskoj te još u 4 zemlje: Republika Moldavija - TFY Makedonija - Škotska (UK) - Wales (UK). Za potrebe ovog projekta korišteni su novi podaci iz istraživanja HBSC 2018. godine. Podaci koji su dostavljeni školama odnose se na 5 različitih indikatora: tjelesna aktivnost, zadovoljstvo školom, korištenje društvenih mreža, konzumacija alkohola i pušenje cigareta. Cilj projekta je da škole na temelju dobivenih podataka planiraju nove aktivnosti koje promiču zdravlje.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja izvijestilo je kako su tijekom 2017. i 2018. godine sve odgojno-obrazovne ustanove (dječji vrtići, osnovne i srednje škole te učenički domovi) kontinuirano provodile preventivne programe koji su sastavni dio školskog kurikulumu i godišnjeg plana i programa rada odgojno-obrazovne ustanove. Nadalje, svaka odgojno-obrazovna ustanova imenovala je voditelja preventivnih programa koji su najčešće stručni suradnici (pedagozi, psiholozi, defektolozi, logopedi, knjižničari, socijalni radnici i socijalni pedagozi) te su zaduženi za provođenje preventivnih programa. Također, sve škole su provodile programe Građanskog odgoja i obrazovanja te Zdravstvenog odgoja i obrazovanja.

Ujedno, Ministarstvo znanosti i obrazovanja je tijekom 2017. godine sufinanciralo dodatno provođenje preventivnih programa u 13 škola, a tijekom 2018. godine u 38 škola. U području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja financira projekta organizacija civilnog društva vezane uz promicanje i poštovanje ljudskih prava te senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji. U tu svrhu Ministarstvo je tijekom 2017. godine sufinanciralo sedam projekata u iznosu od ukupno 1.321.204,22 kune te u 2018. godini 16 projekata u ukupnom iznosu od 2.454.565,20 kuna.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 1.321.204,22 kune iz Državnog proračuna

2018. godine - 2.454.565,20 kuna iz Državnog proračuna

- **Uočeni nedostaci**

Kao nedostatak je istaknut izostanak specifičnih programa izobrazbe u inicijalnom obrazovanju odgojno-obrazovnih radnika, što se prenosi na temeljne kompetencije za sudjelovanje u preventivnim programima; neujednačenost resursa za preventivni rad u odgojno-obrazovnim ustanovama; neujednačenost podrške u lokalnoj zajednici u različitim dijelovima zemlje; neujednačenost u kvaliteti međuresorne suradnje.

2. Provoditi sustavno /longitudinalno/ praćenje individualnih slučajeva s ciljem pravovremenog pružanja svrhovite pomoći formiranjem interdisciplinarnih stručnih timova na razini županija
--

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Nositelji: županijski stručni timovi – interdisciplinarna zastupljenost, Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Suradne institucije: organizacije civilnog društva, nadležni odjeli u županijama, županijski zavodi za javno zdravstvo, odgojno-obrazovne ustanove, centri za socijalnu skrb

Rok: Kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je izvijestilo kako odgojno-obrazovne ustanove kontinuirano surađuju sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi u svim fazama odgojno-obrazovnog procesa.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo tijekom 2017. i 2018. godine pripremao je izradu standardiziranog upitnika pomoću kojeg bi se vodila evidencija i praćenje individualnih slučajeva kod kojih se može zaključiti da su žrtve nasilja.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Nositelji: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ured za udruge, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave

Sunositelji: organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je, tijekom 2017. godine, pružilo financijsku potporu za 6 trogodišnjih programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji iz raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u ukupnom iznosu od 1.035.000,00 kuna.

Također, u okviru Poziva za prijavu projekata i programa udruga usmjerenih podršci obitelji i promicanju i zaštiti prava djece, za Prioritetno područje 1. Promicanje i zaštita prava djece i Prioritetno područje 2. Podrška obitelji dodijeljena je financijska potpora za ukupno 58 projekata u ukupnom iznosu od 4.000.000,00 kuna (od čega iz državnog proračuna 1.300.000,00 kuna te dijela prihoda od igara na sreću 2.700.000,00 kuna).

U okviru Poziva za prijavu projekata usmjerenih prevenciji nasilja nad i među djecom i mladima u 2017. godini, odobrena je financijska potpora za 41 projekt iz dijela prihoda od igara na sreću u ukupnom iznosu od 4.000.000,00 kuna.

U 2018. godini (dana 23. siječnja 2018. godine) Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku objavilo je otvoreni Poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza 1“, ukupne vrijednosti od 110.150.000,00 kuna. Ovaj

poziv planiran je u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“, financiranog putem Europskog socijalnog fonda (ESF). Poziv se sastoji od četiri Komponente, a Komponenta 4. odnosi se na aktivnosti usmjerene na osobe s problemima ovisnosti, žrtve nasilja u obitelji i članove njihovih obitelji, beskućnike, osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom te stručnjake koji rade s pripadnicima ciljnih skupina. Prihvatljive su aktivnosti unutar navedene komponente vezane uz pružanje usluga za žrtve nasilja u obitelji, primjerice savjetovanje, psihosocijalna podrška, psihosocijalni tretman počinitelja nasilja i druge. Ukupna vrijednost za projekte koji će biti financirani unutar te Komponente iznosi 20.150.000,00 kuna, od kojih EU sredstva u iznosu od 17.127.500,00 kuna te nacionalna sredstva u iznosu od 3.022.500,00 kuna. Prihvatljivi prijavitelji su: neprofitne organizacije, organizacije civilnog društva, jedinice lokalne i regionalne samouprave, ustanove socijalne skrbi. Zaprmljene su 484 projektne prijave (za sve četiri komponente) i u tijeku je vrednovanje pristiglih prijava.

Nadalje, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku tijekom 2018. godine pružilo je financijsku potporu za 6 trogodišnjih programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji iz raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u ukupnom iznosu od 1.035.000,00 kuna.

U okviru Poziva za prijavu projekata i programa udruga usmjerenih podršci obitelji i promicanju i zaštiti prava djece dodijeljena je financijska potpora za ukupno 54 projekta u ukupnom iznosu od 3.547.000,00 kuna (od čega iz sredstava državnog proračuna 1.910.000,00 kuna te iz dijela prihoda od igara na sreću 1.637.000,00 kuna).

U okviru Poziva za prijavu projekata usmjerenih prevenciji nasilja nad i među djecom i mladima u 2018. godini, odobrena je financijska potpora za 34 projekta iz dijela prihoda od igara na sreću u ukupnom iznosu od 3.865.000,00 kuna.

Ministarstvo pravosuđa je tijekom 2017. godine sredstvima od igara na sreću financiralo aktivnosti 5 organizacija civilnog društva koje su pružale podršku žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja nasilja u obitelji u županijama u kojima na Županijskim sudovima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima. Organizacije civilnog društva također su provodile aktivnosti podizanja javne svijesti o pravima žrtava i dostupnim oblicima pomoći i podrške. U sklopu projektnih aktivnosti organizacije civilnog društva organizirale su okrugle stolove te izradile i distribuirale 5350 letaka i 50 plakata o dostupnoj podršci žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja obiteljskog nasilja u županijama obuhvaćenima projektom (Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Šibensko-kninskoj, Koprivničko-križevačkoj i Požeško-slavonskoj županiji). U ovu svrhu utrošeno je utrošeno je 700.742,50 kuna od dijela prihoda od igara na sreću.

Nadalje, objavljen je Javni poziv za financiranje aktivnosti partnerske mreže organizacija za podršku i pomoć žrtvama i svjedocima u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima za trogodišnji program i potpisan ugovor s nositeljem mreže Ženskom sobom temeljem kojeg je sklopljen jedan ugovor s nositeljem mreže organizacija civilnog društva (ukupno 11 partnerskih organizacija koje će osigurati podršku u 13 županija). U svrhu financiranje aktivnosti partnerske mreže organizacija isplaćena je 1. rata za 1. godinu provedbe u iznosu od 1.426.590,10 kuna od dijela prihoda od igara na sreću.

Nadalje, tijekom 2018. godine sredstvima od igara na sreću financirane su aktivnosti partnerske mreže organizacija za podršku i pomoć žrtvama i svjedocima u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima. OCD-i su organizirali okrugle stolove te su izradili i distribuirali informativni materijal o dostupnoj podršci žrtvama i

svjedocima kaznenih djela i prekršaja obiteljskog nasilja u županijama obuhvaćenima projektom (Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Šibensko-kninskoj, Koprivničko-križevačkoj, Požeško-slavonskoj, Međimurskoj, Varaždinskoj, Istarskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Karlovačkoj, Ličko-senjskoj, Virovitičko-podravskoj, Krapinsko-zagorskoj županiji). Nadalje, sklopljen je jedan ugovor s nositeljem mreže organizacija civilnog društva (ukupno 11 partnerskih organizacija) koje će osigurati podršku u 13 županija. U svrhu financiranja aktivnosti partnerske mreže organizacija isplaćena je 2. rata za 1. godinu provedbe u iznosu od 611.395,76 kuna od dijela prihoda od igara na sreću te 1. rata za 2. godinu provedbe u iznosu od 326.230,76 kuna.

Ured za udruge izvijestio je kako je sukladno Izvješću o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva iz javnih izvora u 2017. godini, za pomoć i podršku žrtvama obiteljskog nasilja u 2017. godini izdvojeno 917.202,00 kuna (što čini 0,34% izdvajanja u okviru područja potpore projektima u području socijalnih djelatnosti). Unutar istog područja (socijalne djelatnosti), izdvojeno je 276.900,00 kuna za prevenciju nasilja (0,10%), dok je za prevenciju nasilja u okviru demokratske i političke kulture izdvojeno 57.676,41 kuna (odnosno 0,08% izdvajanja u okviru demokratske političke kulture), za prevenciju nasilja među djecom i mladima 4.034.693,41 kuna (5,61% u okviru demokratske političke kulture), a za ostale djelatnosti prevencije nasilja 88.050,59 kuna (0,12% izdvajanja u okviru demokratske političke kulture).

Prema vrsti korisničkih skupina, 2017. godine ukupno je za žrtve obiteljskog nasilja izdvojeno 4.885.414,13 kuna (odnosno 0,59% udjela u ukupnom iznosu dodijeljenih sredstava za ovu neizravnu skupinu korisnika financiranih projekata i programa).

Podaci Ureda za udruge za 2018. godinu još nisu dostupni.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 11.162.332,60 kuna iz sredstava Državnog proračuna (od čega 1.300.000,00 kuna iz državnog proračuna te 9.862.332,60 kuna iz dijela prihoda od igara na sreću)

2018. godina - 9.384.626,52 kune iz sredstava Državnog proračuna (od čega 1.910.000,00 kuna iz državnog proračuna te 7.474.626,52 kune iz dijela prihoda od igara na sreću)

II. ZAKONODAVNI OKVIR IZ PODRUČJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provesti postupak ratifikacije Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji
--

Čl. 75. Konvencije – Potpisivanje i stupanje na snagu

Nositelji: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Suradne institucije: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ured za ravnopravnost spolova, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, znanstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Rok: 2017. godina

- **Provedba mjere:** Mjera je provedena
- **Postignuti rezultati**

Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (dalje: Konvencija) donesena je od strane Odbora ministara Vijeća Europe 7. travnja 2011. godine, a za potpisivanje je otvorena 11. svibnja 2011. godine u povodu 121. sjednice Odbora ministara održane u Istanbulu. Sukladno odredbama Konvencije, nakon što je 22. travnja 2014. godine potvrđena od strane 10 zemalja, stupila je na snagu 1. kolovoza 2014. godine. Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju 22. siječnja 2013. godine. Svrha Konvencije uključuje zaštitu žena od svih oblika nasilja, sprečavanje, progon i uklanjanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; doprinos suzbijanju svih oblika diskriminacije žena i promicanje pune ravnopravnosti žena i muškaraca, uključujući i osnaživanje žena; izradu sveobuhvatnog okvira, politika i mjera za zaštitu i pomoć svim žrtvama nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; promicanje međunarodne suradnje radi suzbijanja nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; pružanje potpore i pomoći organizacijama i tijelima nadležnim za provedbu zakona učinkovitom suradnjom radi usvajanja sveobuhvatnog pristupa suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku bilo je stručni nositelj izrade Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te je 2017. godine osnovalo *Radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. U radu navedene radne skupine sudjelovali su predstavnici nadležnih državnih tijela, organizacija civilnog društva i građanske inicijative koje djeluju u cilju zaštite ljudskih prava i prava žena žrtava nasilja.

Sukladno Zakonu o procjeni učinka propisa, u razdoblju od 3. srpnja do 3. kolovoza 2017. godine, održana je javna rasprava o Nacrtu prijedloga zakona putem elektroničke aplikacije e-Savjetovanje te je 7. srpnja 2017. godine održana i javna rasprava o Nacrtu prijedloga zakona, kojoj su nazočili predstavnici/ce ministarstava, drugih tijela državne uprave, ureda pravobranitelja te organizacija civilnog društva. Zakon o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Hrvatski sabor donio je na sjednici 13. travnja 2018. godine.

Dana 12. lipnja 2018. godine Stalni predstavnik Republike Hrvatske pri Vijeću Europe je, slijedom upute Ministarstva vanjskih i europskih poslova, u ime Republike Hrvatske, uručio zamjenici Glavnog tajnika Vijeća Europe ispravu o ratifikaciji Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (tzv. Istanbulska konvencija), zajedno s izjavljenom rezervom i interpretativnom izjavom. Ovim činom Republika Hrvatska je postala 31. država koja je ratificirala ovaj međunarodnopravni instrument. Sukladno odredbi članka 75. Konvencije ista je u odnosu na Republiku Hrvatsko stupila na snagu 1. listopada 2018. godine.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova putem svoje predstavnice bilo je uključeno u izradu Nacrta prijedloga zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te je po donošenju Zakona, sukladno svojoj

nadležnosti i djelokrugu rada provelo daljnje aktivnosti u cilju uručivanja isprave o ratifikaciji Glavnom tajništvu Vijeća Europe.

Ured za ravnopravnost spolova izvijestio je da je vršiteljica dužnosti ravnateljice Ureda, 2017. godine povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna sudjelovala na sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora na temu „Femicid – ubojstva žena“ koja je organizirana u suradnji s Autonomnom ženskom kućom Zagreb i Centrom za žene žrtve rata – ROSA. Na predmetnoj sjednici v.d. ravnateljice je održala uvodno izlaganje te podsjetila na zakonodavni okvir za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji te činjenicu da je još 2011. godine u Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova uvrštena mjera vezana uz ratifikaciju Istanbulske konvencije.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

2. Osigurati dosljednu provedbu odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Čl. 8. Konvencije – Financijski resursi

Čl. 10. Konvencije – Tijelo za koordinaciju

Nositelji: državna tijela zadužena za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji (Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja)

Suradne institucije: Nacionalni tim za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, organizacije civilnog društva

Rok: 2018. godina i kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je temeljem članka 5. Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji određeno tijelom odgovornim za koordinaciju, primjenu, nadzor i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom. Kao koordinativno tijelo na razini Republike Hrvatske Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku imenovalo je kontakt osobe za provedbu suradnje s Tajništvom GREVIO-a, a koje, radi kontinuirane suradnje, sudjeluju i na sastanku Odbora stranaka Konvencije. Predmetni članak nadalje određuje da je provedba Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite djece i obitelji, pravosuđa, unutarnjih poslova, obrazovanja i zdravstva te državnih tijela nadležnih za obavljanje poslova u vezi s ostvarivanjem ravnopravnosti spolova i zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Odjel maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji, je po stupanju na snagu Konvencije Ravnateljstvo policije, svim policijskim upravama dostavilo naputak o postupanju vezano uz primjenu Konvencije.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

3. Poboljšati pravni okvir zaštite od nasilja u obitelji

Čl. 5. st. 2. Konvencije – Obveze države i dužna pažnja

Nositelji: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Rok: 2017. i kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera je provedena

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, kao tijelo nadležno za izradu Zakona, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom znanosti i obrazovanja te Ministarstvom zdravstva, u okviru postupka izrade Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, tijekom 2017. godine, izradilo je komparativni prikaz zakonodavstva iz područja zaštite od nasilja u obitelji. Predmetni komparativni prikaz rađen je na način da su uz članke Konvencije vezani određeni članci niza zakona, podzakonskih akata, strategija i drugih propisa Republike Hrvatske koji udovoljavaju zahtjevima Konvencije.

Ministarstvo unutarnjih poslova je, temeljem odredaba novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, tijekom 2018. godine, u postupak javnog savjetovanja uputilo Prijedlog pravilnika o načinu provedbe zaštitnih mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve nasilja u obitelji i udaljenja iz zajedničkog kućanstva u kojem se kao novina ističe preusmjeravanje fokusa i tereta provjere provedbe mjere sa žrtve na počinitelja. Prema dosadašnjem se Pravilniku provedba mjere provjeravala tjednim kontaktiranjem žrtve što ju je onemogućavalo u neometanom izvršavanju radnih i privatnih obaveza i opterećivalo u smislu dostupnosti za kontakt i neželjeni razgovor o počinitelju, stoga je u Prijedlogu pravilnika propisana obveza kontakta s počiniteljem i to najmanje jednom mjesečno u cilju provjere postupa li u skladu s izrečenom mjerom. Ovom mjerom želi se postići veća razina podizanja svijesti počinitelja o mjeri koja mu je izrečena te njegovo dosljednije ponašanje sukladno izrečenoj mjeri. Pravilnik je donesen u ožujku 2019. godine (Narodne novine, broj 28/19).

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

4. Izraditi novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 50. Konvencije – Trenutačni odgovor, sprječavanje i zaštita

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

Suradne institucije: nadležna državna tijela, organizacije civilnog društva

Rok: 2017. godina

- **Provedba mjere:** Mjera je provedena

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa tijekom 2017. godine izradilo je Prijedlog zakona o zaštiti od nasilja u obitelji koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. srpnja 2017. godine (Narodne novine, broj 70/17) te je na snagu stupio 01. siječnja 2018. godine.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo policije je slijedom stupanja na snagu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji 22. prosinca 2017. godine svim policijskim upravama dostavilo uputu o primjeni Zakona.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je povodom stupanja na snagu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji svim centrima za socijalnu skrb uputilo dopis s uputom o provedbi Zakona iz njihove nadležnosti.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

5. Provedbenim propisom kojim se uređuje stambeno zbrinjavanje propisati način učinkovitijeg stambenog zbrinjavanja žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Nositelji: Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

Suradne institucije: nadležna državna tijela, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva

Rok: 2018. godina

- **Provedba mjere:** Mjera je provedena

- **Postignuti rezultati**

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je sukladno Zakonu o područjima od posebne državne skrbi (Narodne novine br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15) u 2017. godini osnovao Povjerenstvo za hitno stambeno zbrinjavanje čime su

pruženi uvjeti za iznimnu mogućnost stambenog zbrinjavanja izvan Liste prvenstva u posebnim okolnostima.

Novi Zakon o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima (Narodne novine, broj 106/18) donesen je u 2018. godini, a na snagu je stupio 1. siječnja 2019. godine. Mogućnost stambenog zbrinjavanja žrtava nasilja u obitelji razrađena je u članku 45. poglavlja XI. „Žrtve nasilja u obitelji“. Dana 20. prosinca 2018. godine na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, sukladno odredbama Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, objavljen je Javni poziv za podnošenje prijave za stambeno zbrinjavanje u 2019. godini.

Krajem 2018. godine kroz opći normativni akt uređivao se dio sadržaja prema području zaštite od nasilja u obitelji, uključujući bodovanje za žrtve nasilja u obitelji koje kao dokaz dostavljaju pravomoćnu sudsku presudu o počinjenom nasilju u obitelji. Uredba o kriterijima za bodovanje prijave za stambeno zbrinjavanje donesena je u veljači 2019. godine (Narodne novine, broj 14/19).

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

6. Izmijeniti Pravilnik o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Rok: 2017. godina

- ***Provedba mjere:*** Mjera je provedena
- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa je izradilo Pravilnik o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana (Narodne novine, broj 116/18).

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

7. Izraditi izmjene i dopune Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji sukladno novim zakonskim propisima

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i integrirane politike

Nositelj: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Suradne institucije: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo pravosuđa, organizacije civilnog društva
Rok: 2018. godina

- ***Provedba mjere:*** Mjera je provedena.
- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je Odlukom ministrice iz srpnja 2018. godine osnovalo međuresornu Radnu skupinu za izradu Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji koju čine predstavnici državnih tijela nadležnih za postupanje u slučaju nasilja u obitelji (pravosuđa, unutarnjih poslova, zdravstva, socijalne skrbi i obrazovanja) i organizacija civilnog društva koje pružaju pomoć i potporu žrtvama nasilja u obitelji.

Do kraja 2018. godine Radna skupina izradila je Prijedlog protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji koji je početkom 2019. godine objavljen na web portalu e-savjetovanje. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici 19. lipnja 2019. godine.

Novi Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji osigurava integrirani pristup u zaštiti od nasilja u obitelji, odnosno paralelni stručni rad sa žrtvom na jačanju i zaštiti i rad s počiniteljem radi zaustavljanja nasilnog ponašanja, rano prepoznavanje rizika i međusobnu razmjenu informacija radi sveobuhvatne zaštite žrtve i članova obitelji, prevenciju nasilnog ponašanja uvođenjem preventivnih programa u odgojno-obrazovne ustanove s ciljem mijenjanja stereotipnih uvjerenja koja pridonose nasilnom ponašanju, senzibilizacija javnosti na problem nasilja i prijavljivanje sumnje o počinjenom nasilju, propisivanje uloge nevladinih udruga kao važnog čimbenika u integriranom pristupu i zaštiti od nasilja u obitelji kao i preporuke o načinu suradnje s medijima zbog izuzetno važne uloge u senzibilizaciji javnosti. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, među ostalim, propisuje da postupke u vezi s nasiljem u obitelji treba provoditi žurno, bez odgode, uvažavajući prava žrtve i s osobitim senzibilitetom za žene, djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe kao žrtve nasilja u obitelji.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

8. Provedbenim propisom kojim se uređuju uvjeti za pružanje socijalnih usluga propisati obvezu osiguravanja pristupačnosti skloništa za žrtve nasilja osobama s invaliditetom
--

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Nositelj: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
Rok: 2020. godina

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

1. Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Nositelj: Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

Suradne institucije: Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva

Rok: Kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi.
- ***Postignuti rezultati***

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje tijekom 2017. godine, sukladno Zakonu o područjima od posebne državne skrbi (Narodne novine br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15) osnovalo je Povjerenstvo za hitno stambeno zbrinjavanje čime su pruženi uvjeti za iznimnu mogućnost stambenog zbrinjavanja izvan Liste prvenstva u posebnim okolnostima kao što su vremenske nepogode, teške zdravstvene i socijalne prilike podnositelja zahtjeva ili člana njegove obitelji.

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je odlučilo da se donese prijedlog za zbrinjavanje temeljem svih sedam zaprimljenih zahtjeva za hitno stambeno zbrinjavanje. Svi zahtjevi odnosili su se na zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji (majki s djecom) na područjima: Karlovačke (dva zahtjeva), Sisačko-moslavačke (dva zahtjeva), Istarske (jedan zahtjev), Virovitičko-podravske (jedan zahtjev) i Vukovarsko-srijemske županije (jedan zahtjev).

Ujedno, ostvarena je suradnja te koordiniran rad s uredima državne uprave u županijama i nadležnim upravnim tijelom Grada Zagreba koji vode evidenciju ostvarenih prava na stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji.

- ***Utrošena sredstva***

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Nositelj: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave

Suradne institucije: organizacije civilnog društva, ustanove koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku redovito izdvaja sredstva iz državnog proračuna u cilju održivog financiranja i skrbi za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja.

Tijekom 2017. godine pružena je potpora za ukupno 18 skloništa i savjetovališta namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji. Od toga 10 skloništa vode pružatelji usluga temeljem ugovornog odnosa s Ministarstvom uz prethodnu ispunjenost uvjeta propisanih provedbenim propisom kojim se utvrđuju uvjeti za pružanje socijalnih usluga. Ugovoreni pružatelji djeluju na području sljedećih županija: Bjelovarsko-bilogorske, Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Zadarske, Splitsko-dalmatinske, Međimurske, Vukovarsko-srijemske, Šibensko-kninske, Varaždinske te Zagrebačke. Ukupan ugovoreni smještajni kapacitet je 141 mjesto. Međutim broj smještenih korisnika kontinuirano oscilira na dnevnoj/mjesečnoj razini, a smještaju se temeljem rješenja centara za socijalnu skrb. Ministarstvo je za navedenu namjenu u 2017. godini odobrilo ukupno 4.206.846,72 kune od čega za smještaj korisnika 4.110.618,90 kuna te 96.227,82 kune za iznos dodatka za osobne potrebe korisnika smještaja.

Preostalih 8 skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, koje vodi 7 organizacija civilnog društva, financira se putem javnog natječaja, odnosno temeljem prijave na javni *Poziv za prijavu trogodišnjih programa udruga koje pružaju usluge savjetovališta i skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2018. godine.* Navedenim su se Pozivom osigurala financijska sredstva za naredne tri godine, a u 2017. godini za tu je svrhu osigurano 2.100.000,00 kuna. Također, za navedenih 8 skloništa sredstva se izdvajaju i iz lokalnih proračuna.

Tijekom 2018. godine Ministarstvo je također pružilo financijsku potporu radu 18 od ukupno 19 skloništa i savjetovališta namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji. Za 10 skloništa koja smještaj žrtvama nasilja pružaju temeljem ugovornog odnosa s Ministarstvom uz prethodnu ispunjenost uvjeta propisanih provedbenim propisom Ministarstvo je u 2018. godini utrošilo ukupno 3.631.275,49 kuna.

U svrhu financijske potpore radu preostalih 8 skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, koje vodi 7 organizacija civilnog društva, a koje se financiraju putem javnog natječaja, odnosno temeljem prijave na javni *Poziv za prijavu trogodišnjih programa udruga koje pružaju usluge savjetovališta i skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2018. godine.* u 2018. godini osigurano je 2.100.000,00 kuna. Također, za navedenih 8 skloništa sredstva se izdvajaju i iz lokalnih proračuna.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 6.306.846,72 kune iz Državnog proračuna

2018. godine - 5.731.275,49 kuna iz Državnog proračuna

3. Poticati jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Nositelj: županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova

Suradne institucije: županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi

Napomena: Provedba ove mjere prikazana je u dijelu 5.2. Jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne samouprave)

4. Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Nositelji: skloništa za žrtve nasilja u obitelji/pružatelji usluga smještaja za žrtve nasilja u obitelji, osnivači skloništa/pružatelja usluga smještaja za žrtve nasilja u obitelji

Suradne institucije: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (u dijelu donošenja rješenja o usklađenosti), jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave

Rok provedbe: 2021. godina i kontinuirano

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta

Suradne institucije: jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, obrazovne institucije, poslodavci, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Hrvatski zavod za zapošljavanje izvijestio je da u svim područnim i regionalnim uredima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje savjetnici pružaju nezaposlenim osobama - žrtvama nasilja u obitelji usluge individualnog savjetovanja i konzultacija kako bi se s osobom izradio

profesionalni plan. Profesionalnim planom definirana su zanimanja u kojima će Zavod posredovati pri zapošljavanju, prava i obaveze nezaposlene osobe i utvrđeni rokovi za njihovo izvršavanje. Prilikom individualnih konzultacija nezaposlene osobe – žrtve nasilja u obitelji od savjetnika za zapošljavanje mogu dobiti informacije o slobodnim radnim mjestima, mogućnostima uključivanja u obrazovne programe, kao i u radionice, kako bi unaprijedili svoje radne i socijalne vještine te time povećali svoje mogućnosti na tržištu rada.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine u svim područnim i regionalnim uredima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje evidentirano je ukupno 249 nezaposlenih osoba identificiranih kao žrtve nasilja u obitelji, dok je tijekom 2016. godine u evidenciji nezaposlenih osoba bilo prijavljeno 269 osoba - žrtva nasilja u obitelji.

Tijekom 2017. godine 34 žrtve nasilja u obitelji bile su uključene u radionice aktivnog traženja posla, što iznosi 13,65% od ukupnog broja žrtava nasilja u obitelji u evidenciji Zavoda. To predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada su u radionice bile uključene 23 žrtve obiteljskoga nasilja (8,6%). Nadalje, 28 (11,24%) nezaposlenih osoba – žrtava nasilja bilo je uključeno u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene preostalih radnih i općih sposobnosti, dok je u iste aktivnosti u 2016. godini bilo uključeno 11 (4,1%) žrtava nasilja.

U cilju unapređenja kompetencija i poboljšanja zapošljivosti šest osoba – žrtva nasilja u obitelji (2,4%) bilo je uključeno u obrazovne aktivnosti u 2017. godini, dok je u 2016. uključeno 7 osoba (2,6%).

Posljednjih godina broj zaposlenih osoba – žrtva nasilja u obitelji kontinuirano raste. Tijekom 2017. godine posredovanjem Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje zaposleno je 116 osoba - žrtava nasilja u obitelji (46,59%), dok ih je u istom razdoblju 2016. godine zaposleno 111, a tijekom 2015. godine njih 108.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine u svim područnim i regionalnim uredima Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje prijavljeno je ukupno 187 nezaposlenih osoba identificiranih kao žrtve nasilja u obitelji, od kojih je 21 osoba bila uključena u radionice aktivnog traženja posla, što iznosi 11,23% od ukupnog broja žrtava nasilja u obitelji u evidenciji Zavoda. U prethodnoj godini u radionice su uključene 34 žrtve nasilja u obitelji (13,65%).

Nadalje, 23 nezaposlene osobe (12,3%) koje pripadaju ovoj osjetljivoj skupini bile su uključene u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene preostalih radnih i općih sposobnosti, dok je u iste aktivnosti u 2017. godini bilo uključeno 28 osoba (11,24%) iz ove skupine.

U cilju unapređenja kompetencija i poboljšanja zapošljivosti 16 osoba – žrtava nasilja u obitelji (8,56%) bile su uključene u obrazovne aktivnosti u 2018. godini, dok je u 2017. uključeno 6 osoba (2,41%).

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine posredovanjem Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje zaposlena je 91 osoba - žrtva nasilja u obitelji (46,59%).

- **Utrošena sredstva**

Financijska sredstva su osigurana na pozicijama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u Državnom proračunu kao redovna sredstva te EU sredstva u okviru Europskog socijalnog fonda

6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora

Suradne institucije: jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, poslodavci, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Prema izvješću **Hrvatskog zavoda za zapošljavanje** nezaposlene osobe - žrtve nasilja u obitelji, kao i druge osjetljive skupine kojima prijeti radna isključenost kontinuirano su tijekom 2017. godine uključivane kao ciljane skupina kojoj je bilo potrebno olakšati integraciju na tržište rada. Prilikom uključivanja istih u mjere kojima se sufinancira zapošljavanje ili obrazovanje nije propisana dužina prijave u evidenciji, već je dovoljna sama prijava. Također, i dalje kao i u 2016. godini za nezaposlene osobe - žrtve nasilja u obitelji, postojala je mogućnost korištenja više vrsta mjera i poticaja, za razliku od drugih skupina dugotrajno nezaposlenih. Svaka nezaposlena osoba iz evidencije HZZ-a, identificirana kao žrtva nasilja u obitelji kojoj je financirano obrazovanje za stjecanje novog zanimanja ili povećanje zapošljivosti mogla je biti zaposlena uz potporu za zapošljavanje ili uključena u drugi program obrazovanja u istoj godini.

Tijekom 2017. godine u Mjere aktivne politike bilo je uključeno ukupno 17 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji i to sve ženske osobe. Najviše ih je uključeno u Javne radove, njih 15 (88,24%), a potpore za zapošljavanje koristile su 2 osobe (11,77%).

Nadalje, u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine provedene su aktivnosti individualnog i grupnog informiranja poslodavaca, predstavnika jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave, predstavnika udruga, nezaposlenih osoba, javnosti i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnosti korištenja Mjera aktivne politike zapošljavanja.

U cilju povećanja senzibilizacije poslodavaca za zapošljavanje osoba – žrtava nasilja u obitelji predstavnici Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje tijekom 2017. godine organizirali su 6 različitih aktivnosti, koje su uključivale održavanje okruglih stolova, tribina i seminara za poslodavce, te prezentacije Mjera aktivne politike zapošljavanja. Kroz aktivnosti EU projekata i različitih projekata u zajednici bilo je uključeno 26 osoba – žrtava nasilja u obitelji iz evidencije Zavoda.

Kako bi širu javnosti upoznali s mogućnostima korištenja poticaja za zapošljavanje i obrazovanja, mogućnostima korištenja usluga Zavoda koje su namijenjene različitim ciljnim skupinama organiziran je redoviti rad s elektroničkim i tiskanim medijima, redovito su distribuirani letci koji se odnose na poticanje zapošljavanja, programe za usavršavanje i obrazovanje, programe javnih radova, aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i profesionalne rehabilitacije, kao i informacije o radionicama za nezaposlene osobe i tražitelje zaposlenja i sl. Također, informacije o poticajima, pravima, kretanjima na tržištu rada, kao i o svim aktivnostima i inicijativama koje se za navedene skupine provode u sklopu različitih projekata ili kroz redovne aktivnosti Zavoda, postavljene su i na web-stranicama Zavoda www.hzz.hr.

U 2018. godini, isto kao i u 2017. godini, nezaposlene osobe - žrtve nasilja u obitelji, kao i druge osjetljive skupine kojima prijeti radna isključenost i dalje su uključivane u mjere aktivne politike zapošljavanja kao skupina kojoj je potrebno olakšati integraciju na tržište rada, te za uključivanje istih u mjere kojima se sufinancira zapošljavanje ili obrazovanje nije propisana dužina prijave u evidenciji, već je dovoljna sama prijava. Također, isto kao i u 2017. za nezaposlene osobe - žrtve nasilja u obitelji postojala je mogućnost korištenja više vrsta mjera i poticaja, za razliku od drugih skupina dugotrajno nezaposlenih. Svaka nezaposlena osoba iz evidencije HZZ-a, identificirana kao žrtva nasilja u obitelji kojoj je financirano obrazovanje za stjecanje novog zanimanja ili povećanje zapošljivosti mogla je biti zaposlena uz potporu za zapošljavanje ili uključena u drugi program obrazovanja u istoj godini.

Tijekom 2018. godine u Mjere aktivne politike bilo je uključeno ukupno 35 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji, od kojih 10 muškaraca i 25 žena. Od 1. siječnja 2018. godine 31 je novouključena osoba – žrtva nasilja u obitelji. Najviše ih je koristilo potpore za zapošljavanje, njih 9 (11,77%).

Također su u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine provedene aktivnosti individualnog i grupnog informiranja poslodavaca, predstavnika jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave, predstavnika udruga, nezaposlenih osoba, javnosti i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnosti korištenja Mjera aktivne politike zapošljavanja.

U cilju povećanja senzibilizacije poslodavaca za zapošljavanje osoba – žrtava nasilja u obitelji predstavnici Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje tijekom 2018. godine organizirali su 14 različitih aktivnosti, koje su uključivale održavanje okruglih stolova, tribina i seminara za poslodavce, te prezentacije Mjera aktivne politike zapošljavanja.

Kroz aktivnosti EU projekata i različitih projekata u zajednici bilo je uključeno 13 osoba – žrtava nasilja u obitelji iz evidencije Zavoda.

Unaprjeden je redoviti rad s elektroničkim i tiskanim medijima, redovito su distribuirani letci koji se odnose na poticanje zapošljavanja, programe za usavršavanje i obrazovanje, programe javnih radova, aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i profesionalne rehabilitacije, kao i informacije o radionicama za nezaposlene osobe i tražitelje zaposlenja i sl. Također, informacije o poticajima, pravima, kretanjima na tržištu rada, kao i o svim aktivnostima i inicijativama koje se za navedene skupine provode u sklopu različitih projekata ili kroz redovne aktivnosti Zavoda, postavljene su i na web-stranicama Zavoda www.hzz.hr.

Financijska sredstva su osigurana na pozicijama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u Državnom proračunu te EU sredstva u okviru Europskog socijalnog fonda. Za Mjere aktivne politike zapošljavanja utrošeno je 719.589,99 kuna.

Hrvatska gospodarska komora tijekom 2017. godine održala je niz predavanja, seminara i predstavljanja mjera aktivne politike zapošljavanja, primjerice „Žene u muškom svijetu (25. svibnja 2017. u Koprivnici), predstavljen je Program zapošljavanja žena Zaželi (18. srpnja 2017. – u Slavonskom Brodu te 20. srpnja 2017. u Osijeku), Seminar za žene poduzetnice (19. rujna 2017. u Koprivnici), predavanje Intelektualni kapital - od potencijala k stvaranju vrijednosti (4. svibnja 2017. u Splitu), paket mjera aktivne politike zapošljavanja (9. svibnja 2017. u Splitu), 2. Međunarodna konferencija o ženama u poduzetništvu (7. prosinca 2017. u Otočcu), Tradicionalni susret poslovnih žena – prava prilika za umrežavanje (18. studenoga 2017. u Puli)

Ujedno, tijekom 2018. godine održano je niz predavanja, seminara i predstavljanja mjera aktivne politike zapošljavanja, primjerice predstavljanje mjera aktivne politike zapošljavanja (29. ožujka 2018. u Bjelovaru, 18. lipnja 2018. u Šibeniku, 10. srpnja 2018. u Osijeku, 6. rujna 2018. u Krapini), radionica Mogućnosti financiranja za poduzetnice (10. travnja 2018. u Karlovcu), Žensko-muški svijet u zanimanjima (17. svibnja 2018. u Koprivnici), program Zaželite joj zapošljavanje (06. kolovoza 2018. u Kninu), Info radionica za poslodavce po projektu (18. listopada 2018. u Karlovcu), program Od mjere do karijere (9. studenoga 2018. u Varaždinu), Info radionica „Klub za zapošljavanje mladih Karlovačke županije“, Mala škola poduzetništva za žene (3. svibnja 2018., 3. listopada 2018. i 7. studenoga 2018. u Zagrebu), Konferencija Žene i točka (6. prosinca 2018. u Otočcu).

Hrvatska obrtnička komora izvijestila je kako niti u 2017. niti u 2018. godini nije provela mjeru Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji uslijed nemogućnosti iznalaženja potrebnih financijskih sredstava.

- **Utrošena sredstva**

2018. godina - 719.589,99 kuna iz sredstava Državnog proračuna

7. Jačanje suradnje između područnih i regionalnih ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u cilju pripreme za zapošljavanje i poboljšanje zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji

Suradne institucije: jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, poslodavci

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Hrvatski zavod za zapošljavanje tijekom 2017. godine u svim regionalnim i područnim uredima imenovao je posebne savjetnike - koordinateure za žrtve nasilja u obitelji, njih ukupno 22. Ovime Zavod želi unaprijediti rad s tom osjetljivom skupinom pružajući adekvatne i

pravovremene usluge, osnažiti suradnju između Zavoda i skloništa te savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji. Primjenjujući rodno osjetljivi pristup i imajući u vidu činjenicu da su žrtve nasilja u obitelji u većini slučajeva žene, Zavod je imenovao koordinatorice-žene savjetnice kao kontakt osobe kojima će druge institucije ili organizacije upućivati žrtve nasilja u obitelji i u svom radu će primjenjivati principe povjerljivosti i senzibiliziranosti za stanje žrtava nasilja u obitelji. Koordinatorice rade s nezaposlenim osobama – žrtvama nasilja u obitelji na pripremi za zapošljavanje kroz osnaživanje njihovog radnog potencijala i povećanju kompetencija za aktivno traženje posla. Daljnje aktivnosti, uključuju sklapanje protokola o suradnji između područnih i regionalnih ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u cilju koordiniranog provođenja postupaka pripreme za zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji.

Nastavno na imenovanja koordinatorica za žrtve nasilja tijekom 2017. godine, u 2018. godini koordinatorice su radile s nezaposlenim osobama – žrtvama nasilja u obitelji na pripremi za zapošljavanje kroz osnaživanje njihovog radnog potencijala i povećanju kompetencija za aktivno traženje posla.

- **Utrošena sredstva**

Financijska sredstva su osigurana na pozicijama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u Državnom proračunu kao redovna sredstva te EU sredstva u okviru Europskog socijalnog fonda.

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova
--

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Suradne institucije: jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa je početkom 2017. godine imenovalo novo Stručno povjerenstvo za provedbu, praćenje i nadzor izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana te su u vezi toga svi stručni poslovi stavljeni u nadležnost Sektora za probaciju. S ciljem učinkovitijeg praćenja provedbe psihosocijalnog tretmana, koji provode fizičke ili pravne osobe, izrađeni su novi obrasci za dokumentaciju te se kontinuirano vodi i sustavna evidencija/praćenje plaćanja za obavljene usluge.

Tijekom 2017. i 2018. godine uredno su podmireni svi troškovi koji su nastali provođenjem psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova, odnosno uredno su isplaćene sve naknade pravnim ili fizičkim osobama kod kojih se isti provodio te je kontinuirano vođena sustavna

evidencija/praćenje plaćanja za obavljene usluge provođenja zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana kao i sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 750.661,62 kune iz Državnog proračuna

2018. godine - 883.615,68 kuna iz Državnog proračuna

- **Uočeni nedostaci**

Jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave pretežno ne osiguravaju financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova, iako su određeni sunositeljem ove mjere.

U Ličko-senjskoj županiji ne postoje fizičke i pravne osobe koje bi provodile psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji, odnosno zaštitnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana.

Određen broj licenciranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju odobrenje za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova ne provode tretman radi niske naknade koja je bitno smanjena u odnosu na razdoblje kad se psihosocijalni tretman počeo provoditi (2008. godine naknada je iznosila 7.000,00 kuna brutto po počinitelju koji je završio tretman, dok je 2018. godine iznosila 2.000,00 kuna brutto po počinitelju koji je završio tretman).

2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Suradne institucije: jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa izvijestilo je kako su ugovori o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova za 2017. godinu, sklopljeni s 41 fizičkom i pravnom osobom (od 85 licenciranih, odnosno ovlaštenih osoba), od kojih je 26 provodilo tretman, dok su za 2018. godinu, 43 fizičke i pravne osobe sklopile ugovor o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova, od kojih je istu provodilo 29 osoba. Od ukupno 474 počinitelja koje je sud uputio na provođenje zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana kod ovlaštenih provoditelja (izvan zdravstvenih ustanova) 342 počinitelja je tretman završilo (od njih je 78 žena). U cilju daljnjeg širenja mreže, u prosincu 2017. godine raspisan je novi javni poziv.

Do kraja 2018. godine ukupno su 43 ovlaštene pravne i fizičke osobe (od 85 licenciranih) imale potpisan ugovor o provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana izvan

zdravstvenih ustanova. Njih 29 je provodilo tretman. Od ukupno 397 počinitelja koje je sud uputio na provođenje zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana kod ovlaštenih provoditelja (izvan zdravstvenih ustanova), 302 počinitelja je tretman završilo (od njih su 82 žene).

U razdoblju od 2008. godine izdano je 85 odobrenja za provođenje zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji kojeg izriče sud u prekršajnom postupku, a provodi se izvan zdravstvenih ustanova.

Ministarstvo pravosuđa nadležno je za objavu javnog poziva temeljem kojeg fizičke ili pravne osobe mogu uputiti zahtjev za odobrenje za izvršavanje psihosocijalnog tretmana izrečene prema počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja. Po zaprimanju odobrenja, fizičke i pravne osobe mogu s Ministarstvom pravosuđa sklopiti Ugovor o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečen prema počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja.

Tijekom 2017. godine, temeljem javnog poziva, proširena je lista fizičkih i pravnih osoba te su izdana odobrenja za tri fizičke osobe čime je proširena mreža na područje Istarske i Varaždinske županije. Formirana je nova lista fizičkih i pravnih osoba koja broji 10 provoditelja, a s kojim je Ministarstvo pravosuđa sklopilo i pojedinačne ugovore o izvršavanju sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana.

Tijekom 2018. godine, temeljem javnog poziva za podnošenje zahtjeva za odobrenje za izvršavanje psihosocijalnog tretmana i psihosocijalne terapije izrečene prema počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja (kao sigurnosna mjera ili posebna obveza sukladno Kaznenom zakonu ili kao obveza sukladno Zakonu o kaznenom postupku) objavljenog krajem 2017. godine, proširena je mreža provoditelja psihosocijalnog tretmana (pravnih ili fizičkih osoba) za područje Zadarske, Brodsko posavske i Požeško-slavonske županije, gdje ranije nije postojala mogućnost upućivanja na psihosocijalni tretman.

Formirana je nova lista fizičkih i pravnih osoba koja broji 12 provoditelja, a s kojim je Ministarstvo pravosuđa sklopilo i pojedinačne ugovore o izvršavanju sigurnosne mjere ili posebne obveze psihosocijalnog tretmana.

Nadalje, s obzirom da je postojeći program psihosocijalnog tretmana (PSTN) usmjeren na rad s počiniteljima nasilja u obitelji, a da je u zatvorskom sustavu sve više počinitelja s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihosocijalnog tretmana kojima je sud mjeru izrekao zbog drugih oblika nasilja, utvrđena je potreba izrade posebnog programa tretmana koji će uz počinitelje nasilja u obitelji obuhvatiti i druge počinitelje nasilja. Stoga se u razdoblju od 2016. do 2017. godine izrađivao i pilotirao sveobuhvatni i strukturirani program psihosocijalnog tretmana pod nazivom Tretman zatvorenika počinitelja nasilnih kaznenih djela (NAS), koji obuhvaća i druge počinitelje nasilja, a koji je usklađen sa Standardima za provedbu sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana.

U zatvorskom sustavu nastavilo se s izvršavanjem sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana, uključujući tretman počinitelja obiteljskog nasilja, sukladno članku 70. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11 i 144/12) i Pravilniku o izvršavanju sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana (Narodne novine, br. 42/13 i 142/13). Prema članku 4. citiranog Pravilnika, sigurnosnu mjeru koja se izvršava unutar zatvorskog sustava provode stručnjaci (psiholozi, psihijatri, socijalni pedagozi, socijalni radnici ili pedagozi), posebno osposobljeni za rad s počiniteljima nasilja, prema Standardima za provedbu sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana koji su sastavni dio Pravilnika.

Ukoliko zatvorenik ili maloljetnik kojem je izrečena sigurnosna mjera iz članka 70. Kaznenog zakona ne udovoljava pokazateljima za uključivanje u psihosocijalni tretman, prema procjeni stručnjaka posebno osposobljenog za rad s počiniteljima nasilja, može ga se uključiti u drugu vrstu ili oblik tretmana dostupan u zatvorskom sustavu, radi ispunjavanja svrhe izvršavanja kazne zatvora (npr. PRIKIP program psihosocijalnog tretmana počinitelja seksualnih delikata, ART — trening kontrole agresivnog ponašanja, programi psihosocijalnog tretmana ovisnosti i sl.), što se formalno ne smatra izvršavanjem sigurnosne mjere. Iznimno, u slučaju maloljetnika, sigurnosna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana može se izvršiti uključivanjem u program ART, s obzirom da se u Standardima kao specifičnost tretmanskih susreta u odnosu na maloljetnike navode upravo komponente sadržane u ovom programu (trening socijalnih vještina, trening kontrole ljutnje i moralno rezoniranje). Psihosocijalni tretman provodi se i prema počiniteljima nasilnih kaznenih djela kojima sud nije izrekao sigurnosnu mjeru iz članka 70. Kaznenog zakona te prema zatvorenicima i maloljetnicima koji manifestiraju nasilničko ponašanje, radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora - osposobljavanje osobe za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima.

Službenici zatvorskog sustava koji imaju završenu edukaciju Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji — PSTN, u suradnji s drugim službenicima odgovarajućih stručnih profila sukladno citiranom Pravilniku, proveli su tijekom 2017. godine pilot program NAS u Zatvoru u Zagrebu, Kaznionici u Lepoglavi i Kaznionici u Glini, s ukupno 32 počinitelja nasilja, od kojih je 8 imalo izrečenu sigurnosnu mjeru iz članka 70. Kaznenog zakona. Uz navedeno, tijekom 2017. godine tri su sigurnosne mjere provedene kroz grupni rad u Kaznionici i zatvoru u Šibeniku, a 5 sigurnosnih mjera provedeno je u Kaznionici i zatvoru u Šibeniku i u Zatvoru u Zadru kroz individualne tretmanske postupke koje su provodile službenice sa završenom PSTN edukacijom.

Nadalje, u 2018. godini provedena je edukacija 18 službenika iz 8 kaznenih tijela (kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda) za provođenje strukturiranog programa psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja, pod nazivom Tretman zatvorenika počinitelja nasilnih kaznenih djela (NAS), kojim se izvršava sigurnosna mjera iz članka 70. Kaznenog zakona.

I tijekom 2018. godine u zatvorskom sustavu nastavilo se s izvršavanjem sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana, uključujući tretman počinitelja obiteljskog nasilja, sukladno članku 70. Kaznenog zakona i Pravilniku o izvršavanju sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana, odnosno od prosinca 2018. godine, sukladno Pravilniku o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja (Narodne novine, br. 103/18). Sukladno članku 5. Pravilnika o izvršavanju psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja, koji je na snazi od prosinca 2018. godine, psihosocijalni tretman izvršava se u kaznionici, zatvoru, odgojnom zavodu, probacijskom uredu, zdravstvenoj ustanovi te kod pravne, odnosno fizičke osobe specijalizirane za otklanjanje nasilnog ponašanja, a provodi ga psihijatar, psiholog, socijalni pedagog i socijalni radnik s najmanje tri godine radnog iskustva u struci, sukladno Standardima koje donosi Stručno povjerenstvo za provedbu, praćenje i nadzor izvršavanja psihosocijalnog tretmana izrečenog počinitelju kaznenog djela s obilježjem nasilja.

Tijekom 2018. godine, u tretman je uključeno 25 zatvorenika (9 s izrečenom sigurnosnom mjerom, a 16 po odluci stručnog tima kaznenog tijela), 1 maloljetnik na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora (s izrečenom sigurnosnom mjerom) te 3 maloljetnika na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (1 s izrečenom sigurnosnom mjerom, 2 po odluci stručnog tima zavoda). Na kraju godine u tretman je bilo uključeno 18 zatvorenika (5 s izrečenom sigurnosnom mjerom, a 13 po odluci stručnog tima kaznenog tijela), 1 maloljetnik na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora (s izrečenom sigurnosnom mjerom) te 2

maloljetnika na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (1 s izrečenom sigurnosnom mjerom, 1 po odluci stručnog tima zavoda).

Poteškoća postoji u slučajevima izricanja sigurnosne mjere počiniteljima koji ne udovoljavaju pokazateljima za uključivanje u psihosocijalni tretman (npr. počinitelji seksualnog nasilja, osobe s poteškoćama u intelektualnom funkcioniranju i/ili s problemima u području mentalnog zdravlja). Navedeno je posljedica okolnosti da izricanju mjere ne prethodi vještačenje.

- **Utrošena sredstva**

Sredstva za provedbu tretmana izražena su u okviru mjere br. 1.

- **Uočeni nedostaci**

Jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave pretežno ne osiguravaju financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova, iako su određeni sunositeljem ove mjere.

U Ličko-senjskoj županiji nema fizičkih i pravnih osoba koje bi provodile psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji, odnosno zaštitnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana.

Određen broj licenciranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju odobrenje za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova ne provode tretman radi niske naknade koja je bitno smanjena u odnosu na razdoblje kad se psihosocijalni tretman počeo provoditi (2008. godine naknada je iznosila 7.000,00 kuna brutto po počinitelju koji je završio tretman, dok je 2018. godine iznosila 2.000,00 kuna brutto po počinitelju koji je završio tretman).

3. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji u zdravstvenim ustanovama

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelj: Ministarstvo zdravstva

Suradne institucije: zdravstvene ustanove, stručna društva, strukovne komore

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Prema izvješću **Ministarstva zdravstva** u dosadašnjoj praksi, psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji se u zdravstvenim ustanovama uglavnom provodio kao jedan od postupaka u sklopu psihijatrijskog liječenja. Budući da se psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji u zdravstvenim ustanovama nije provodio kao izdvojeni tretman, nije vođena posebna, izdvojena evidencija počinitelja ni recidivista. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja provode doktori medicine specijaliste psihijatri kao nositelji timova. Oni tijekom specijalističkog usavršavanja iz psihijatrije sječu kompetencije za provedbu navedenog

tretmana, a tijekom obvezne trajne edukacije zdravstvenih radnika koju organiziraju stručna društva obuhvaćene su i teme vezane za psihosocijalni tretman.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

4. Osmisliti tretmanske programe namijenjene otklanjanju nasilničkog ponašanja počinitelja nasilja u obitelji koji su u nadzoru probacijske službe

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

Suradne institucije: znanstvene ustanove

Rok: 2017. godina

- ***Provedba mjere:*** Mjera je provedena

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa izvijestilo je da su u okviru Prijelaznog instrumenta Europske unije za Hrvatsku „Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe u RH“ posebno osmišljena dva programa „Program za počinitelje rodno uvjetovanog nasilja“ i „Program sprječavanja općeg kriminalnog i nasilnog ponašanja“, te je za svaki od programa izrađen i radni priručnik.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

5. Provoditi tretmanske programe rada s počiniteljima nasilja u obitelji koji su u nadzoru probacijske službe
--

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa je tijekom 2017. godine, na tromjesečnoj bazi sustavno ažuriralo evidenciju o počiniteljima koji su kao sudsku sankciju imali obvezu izvršavati psihosocijalni tretman. U odnosu na način izvršavanja psihosocijalnog tretmana, i tijekom 2017. godine bila je prisutna ista problematika kao i ranijih godina. Naime, probacijski uredi psihosocijalni tretman/terapiju provode na različite načine tj. postoje različiti modaliteti za provedbu, ovisno o tome postoji li uopće na području pojedinog ureda pravna ili fizička osoba koja provodi

psihosocijalni tretman/terapiju i zadovoljava li osuđenik kriterije za uključivanje u tretman. Ukoliko ne postoji mogućnost za uključivanje u adekvatan tretman, koriste se postojeći resursi na terenu koji onda na neki način supstituiraju psihosocijalni tretman/terapiju (najčešće je to tretman psihijatra u nekoj od bolnica), a iznimno se provodi kroz savjetodavni rad probacijskog službenika.

Tijekom 2018. godine, i nadalje je na tromjesečnoj bazi sustavno ažurirana evidencija o počiniteljima koji su kao sudsku sankciju imali obvezu izvršavati psihosocijalni tretman. I nadalje je prisutna ranija problematika nedovoljnog broja provoditelja (pravnih i fizičkih osoba), što posljedično rezultira objektivnom nemogućnosti da se psihosocijalni tretman adekvatno provede. U cilju prevladavanja navedenog problema, tijekom 2018. godine, u rad probacijskih ureda započeto je implementiranje dva programa „Program za počinitelje rodno uvjetovanog nasilja“ i „Program sprječavanja općeg kriminalnog i nasilnog ponašanja“.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Nositelji: državna tijela zadužena za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji (Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva)

Suradne institucije: Nacionalni tim za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, sudovi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, koordinatori/ce u uredima državne uprave u županijama, županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je tijekom 2017. godine sudjelovalo u radu *Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama*. Nacionalni tim te timovi na županijskim razinama osnovani su temeljem Sporazuma o suradnji potpisanog krajem studenoga 2010. godine između ministarstava nadležnih za unutarnje poslove, poslove pravosuđa, obitelji, zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja i uprave, a u cilju ostvarenja što bolje i učinkovitije međuresorne suradnje. Navedeni timovi kontinuirano su poduzimali niz aktivnosti u cilju koordiniranog djelovanja, praćenja i nadzora

rada svih nadležnih tijela koja postupaju u slučajevima nasilja u obitelji i nasilja prema ženama te rješavanja konkretnih slučajeva s terena u kojima je bila potrebna koordinirana reakcija više sustava (u pravilu policije, socijalne skrbi i sudstva).

Nadalje, 2018. godine u cilju unaprjeđenja međuresorne suradnje 24. rujna u prostorijama Doma za stare i nemoćne osobe Ksaver, Zagreb, Nemetova 2, u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku održana je edukacija za članove županijskih timova za postupanje u slučajevima nasilja. U okviru ove edukacije od strane svih relevantnih resora održana su predavanja s osvrtnom na novi zakonodavni okvir i njegovu primjenu u praksi. Održana edukacija obuhvatila je prikaz primjene međunarodnih konvencija i Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, utjecaj stereotipnih stavova i uvjerenja na nasilno ponašanje, obveze nadležnih tijela - ulogu policije u prevenciji i zaustavljanju nasilja, integrirani pristup problemu nasilja iz perspektive sustava socijalne skrbi, važnosti ranog prepoznavanja rizika i prevencije nasilja iz perspektive sustava odgoja i obrazovanja, ulogu liječnika školske medicine u prepoznavanju nasilja u obitelji, sustav podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj te ulogu probacijskog sustava u unapređenju zaštite žrtava. Na edukaciji je sudjelovalo 44 predstavnika iz svih nadležnih sustava, osim sustava obrazovanja gdje se nije odazvao niti jedan član tima. Polaznici edukacije kvantitativno i kvalitativno ocijenili su edukaciju, te dali preporuke i iskazali potrebu daljnje organizacije ovakvih edukacija i skupova, potrebu podrške rada timova te unaprjeđenje međuresorne suradnje. U navedenu svrhu utrošena je 3.051,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Uoči obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 23. studenoga 2018. godine, ministri nadležni za poslove obitelji i socijalne skrbi, unutarnje poslove, poslove pravosuđa, zdravstva, obrazovanja, uprave te vanjske i europske poslove, potpisali su novi *Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Svrha je Sporazuma, uspostava novog Nacionalnog i novih županijskih timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva, osiguravanje zajedničke i koordinirane suradnje radi učinkovitog sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te sveobuhvatne zaštite žrtava takvog nasilja kao i unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva kroz provedbu programa zajedničke izobrazbe.

Temeljem obaveza iz Sporazuma Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku svim je nadležnim ministarstvima potpisnicima sporazuma uputilo dopis sa zahtjevom za imenovanjem predstavnika provedbenih tijela na lokalnoj razini za članstvo u županijskim timovima za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Ministarstvo unutarnjih poslova putem Ravnateljstva policije je tijekom 2017. godine provodilo nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“ u suradnji s organizacijama civilnog društva, odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim partnerima. Cilj provedbe ovoga projekta odnosio se na osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u zajednicu s naglaskom na poštivanje kulture tolerancije, nenasilja, nediskriminacije te jačanje ravnopravnosti spolova. U okviru ovoga projekta koristili su se razrađeni preventivno-edukativni multimedijски sadržaji koji kao didaktičko sredstvo u radu s vulnerabilnim skupinama doprinose ostvarenju ciljeva projekta. Projektom se poticala i suradnja s organizacijama civilnog društva, primjerice romskim udrugama. Poseban naglasak projekta je senzibilizacija i osnaživanje maloljetnih djevojaka romske populacije kako ne bi postale žrtvama kaznenih djela, posebice nasilničkih delikata u skladu s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma.

Nadalje, provoden je i nacionalni program prevencije „Živim život bez nasilja“ koji Ravnateljstvo policije provodi u kontinuitetu u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim partnerima, a usmjeren je na sprečavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnje kulture nenasilja i tolerancije. Program je namijenjen učenicima 6. i 7. razreda osnovnih škola.

Osim toga, temeljem Sporazuma o suradnji potpisanog 2010. godine, u veljači 2017. godine, ažurirano je imenovanje članova županijskih timova za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama pojedinih državnih tijela zaduženih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji. Predstavnic Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama tijekom 2017. godine održali su dva radna sastanka kojom prilikom su između predstavnika pojedinih državnih tijela nadležnih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji razmijenjena iskustva u cilju stvaranja dobre prakse i rješavanja slučajeva nasilja u obitelji.

Nadalje, budući da je Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova donijela Odluku o osnivanju promatračkog tijela za sveobuhvatno nadgledanje, prikupljanje podataka, analizu slučajeva ubojstva žena i izvještavanje „Femicid Watch“, a obzirom da su među drugim tijelima i predstavnice Ravnateljstva policije, Ravnateljstvo policije je 13. listopada 2017. godine sačinilo uputu kojom je svim policijskim upravama naloženo ispunjavanje upitnika za sva kaznena djela s elementima nasilja koja su za posljedicu imala smrt žene (za krim istraživanja dovršena nakon 1. siječnja 2016. godine).

Tijekom 2018. godine poduzimane su mjere i aktivnosti radi sprečavanja nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te pružanje podrške i zaštite žrtvama. Za istaknuti je Specijalistički tečaj za maloljetničku delinkvenciju i kriminalitet na štetu mladeži i obitelji koji se u Policijskoj akademiji održavao u razdoblju od 2. svibnja do 21. lipnja 2018. godine, kao i pet dvodnevni stručnih radionica za pravosudne i dužnosnike policije u organizacije Policijske akademije i Pravosudne akademije.

Temeljem Odluke o osnivanju Promatračkog tijela za sveobuhvatno nadgledanje, prikupljanje podataka, analizu slučajeva ubojstva žena i izvješćivanje – Femicide Watch, u uredu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova održani su sastanci tijekom koji je dogovoren dostava detaljnih podataka o svakom ubojstvu počinjenom na štetu žena. Osim toga ustrojstvene jedinice Ravnateljstva policije provele su istraživanje „Rodno uvjetovano nasilje –Femicid Watch“ o rezultatima kojeg je upoznata javnost.

Osim toga ostvarivana je i međunarodna suradnja te je predstavnic Ravnateljstva policije sudjelovala na sastanku radne skupine EIGE u Vilinusu na temu procjena rizika intimnih partnera počinitelja nasilja nad ženama (25.-26. listopada 2018. godine)

Nastavljena je provedba nacionalnog programa prevencije „Živim život bez nasilja“ koji Ravnateljstvo policije provodi u kontinuitetu u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim partnerima, a usmjeren je na sprečavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnje kulture nenasilja i tolerancije. Program je namijenjen učenicima 6. i 7. razreda osnovnih škola. Za provedbu programa u 2018. godini utrošeno je 38.622,25 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Nastavljena je provedba nacionalnog preventivnog projekta „Imam izbor“ koji Ravnateljstvo policije provodi u suradnji s organizacijama civilnog društva, odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim partnerima, s ciljem osnaživanja socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u zajednicu s naglaskom na poštivanje kulture tolerancije, nenasilja,

nediskriminacije te jačanja ravnopravnost spolova. U okviru ovog projekta koriste se razrađeni preventivno-edukativni multimedijски sadržaji koji kao didaktičko sredstvo u radu s vulnerabilnim skupinama doprinose ostvarenju ciljeva projekta. Projektom se potiče i suradnja s organizacijama civilnog društva, primjerice romskim udrugama. Poseban naglasak projekta je senzibilizacija i osnaživanje maloljetnih djevojaka romske populacije kako ne bi postale žrtvama kaznenih djela, posebice nasilničkih delikata u skladu s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma.

Ministarstvo pravosuđa putem Probacijske službe, sukladno dobroj praksi intenziviranja komunikacije i razmjene informacija, odnosno potpisivanjem „Protokola o suradnji između Ministarstva pravosuđa i Ministarstva unutarnjih poslova“, krajem 2017. godine pokrenulo je i inicijativu sklapanja sporazuma o suradnji na izvršavanju probacijskih poslova između Sektora za probaciju Ministarstva pravosuđa i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Tijekom 2018. godine izrađen je i potpisan Sporazum o suradnji između Sektora za probaciju Ministarstva pravosuđa i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Ministarstvo zdravstva je tijekom 2017. godine sudjelovalo u radu Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji. Krajem 2018. godina temeljem potpisanog novog Sporazuma o međuresornoj suradnji na području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, zatražilo je imenovanje predstavnika zdravstvenih ustanova u županijske timove za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja izvijestilo je kako je osigurana kontinuirana međusobna razmjena relevantnih podataka o postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji, sukladno *Pravilniku o postupanju odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijava svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* (Narodne novine, broj 132/13).

Ured za ravnopravnost spolova je, sukladno Završnim odredbama *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* iz 2014. godine, zadužen za koordinaciju i praćenje provedbe Protokola te izvještavanje Vlade Republike Hrvatske o njegovoj provedbi u okviru periodičnog dvogodišnjeg izvješća o provedbi *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*. Ured za ravnopravnost spolova imenovao je članice/ove radne skupine za izradu novog, ažuriranog teksta Protokola i to predstavnike/ce Ministarstva demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, Ministarstva zdravstva, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva pravosuđa, Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i organizacije civilnoga društva Ženska soba. Nakon osnivanja međuresorne Radne skupine za praćenje provedbe *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* u 2016. godini, pojedini resori dostavili su prijedloge izmjena vezane uz usklađivanje *Protokola* sa novim *Kaznenim zakonom* (Narodne novine, broj 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15), *Zakonom o kaznenom postupku* (Narodne novine, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17), *Zakonom o socijalnoj skrbi* (Narodne novine, broj 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16), *Obiteljskim zakonom* (Narodne novine, broj 103/15) i *Zakonom o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (Narodne novine, broj 64/15), kao i pojedinim EU i međunarodnim dokumentima. S obzirom na daljnje promjene relevantnih zakonskih propisa proces usklađivanja nastavljen je u 2017. godini te su provedene izmjene i dopune teksta *Protokola* usklađene s navedenom zakonskom regulativom. Radna skupina je održala 9 sastanaka i svoj posao okončala krajem 2017. godine. Provedba ovog Protokola propisuje što žurniju uspostavu suradnje nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u

otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju pomoći, potpore i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku seksualnog nasilja.

Ured za ravnopravnost spolova kontinuirano surađuje s Europskim institutom za ravnopravnost spolova (EIGE) kao i s drugim tijelima Europske unije i Vijeća Europe, kojima između ostalog dostavlja i relevantne informacije vezane uz problematiku suzbijanja svih oblika nasilja nad ženama. U Ljubljani je u srpnju 2017. godine EIGE organizirao konzultativni sastanak na temu „Uloga policije i pravosuđa i prikupljanju komparativnih podataka o nasilju nad ženama u EU“, kao jedan od 20 sastanaka u nizu održanih diljem EU s ciljem poboljšanja kvalitete prikupljanja podataka o partnerskom nasilju i silovanju. Sudionici/e su radili na razvoju preporuka s ciljem poboljšanja kvalitete i dostupnosti podataka u Hrvatskoj i Sloveniji. Na sastanku je sudjelovala pomoćnica ravnateljice. Nadalje, Ured za ravnopravnost spolova je u listopadu 2017. godine dostavio prilog za potrebe izrade EIGE-ove „Studije o procjeni broja djevojčica izloženih riziku genitalnog sakaćenja u zemljama članicama EU“. U studenome je na svečanom predstavljanju projekta „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ koji je financiran sredstvima REC (Rights, Equality and Citizenship) programa EU, sudjelovala pomoćnica ravnateljice. Projekt će do kraja 2019. godine provoditi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, u partnerstvu sa Ženskom sobom - Centrom za seksualna prava, Pravosudnom akademijom, Policijskom akademijom i Hrvatskim novinarskim društvom.

Ured za ravnopravnost spolova je podržao nekoliko udruga u prijavama za financiranje projekata te je dogovoreno partnerstvo na projektu pod nazivom „HELPLINE“ s udrugom Budi aktivna Budi emancipiran (dalje: B.a.B.e.). Glavni cilj projekta je zaštita i podrška žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama, a planirano trajanje projekta je dvije godine. Projekt financira Europska komisija u sklopu programa Prava, jednakost i građanstvo (Rights Equality and Citizenship Programme –REC).

Hrvatskom crvenom križu poslano je pismo podrške za projekt „SPARC“ (Sustainable and preventive approach of Red Cross towards gender based violence) koji je usmjeren na prevenciju nasilja zasnovanog na rodu i spolu u populaciji migranata. Udruzi za zaštitu i promicanje ljudskih prava „Sofija“ poslano je pismo podrške za projekt Nacionalne kampanje prevencije i suzbijanja nasilja nad ženama „Sofija“.

Nadalje, 26. srpnja 2018. godine Vlada Republike Hrvatske je na prijedlog Ureda za ravnopravnost spolova, donijela *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (Narodne novine, broj 70/18). Protokol sadrži: obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju; oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju; završne odredbe kojima se propisuju postupanja u skladu s aktivnostima Protokola. Protokol je tiskan u nakladi od 3000 primjeraka u koju svrhu je za dizajn i tisak utrošeno 19.037,00 kuna.

Ured za ravnopravnost spolova i u 2018. godini nastavio je suradnju s Europskim institutom za ravnopravnost spolova (EIGE) kao i s drugim tijelima Europske unije i Vijeća Europe, kojima između ostalog dostavlja i relevantne informacije vezane uz problematiku suzbijanja svih oblika nasilja nad ženama.

Krajem 2018. godine odobren je i započeo projekt pod nazivom „HELPLINE“, na kojem je Ured partner Udruzi B.a.B.e. Glavni cilj projekta je zaštita i podrška žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama.

- **Utrošena sredstva**

2018. godina - 60.710,25 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2. Unaprjeđenje suradnje predstavnika sustava socijalne skrbi - članova županijskih timova za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama i predstavnika Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i integrirane politike

Nositelj: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Suradne institucije: Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, centri za socijalnu skrb

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je 17. prosinca 2018. godine organiziralo i održalo sastanak predstavnika Ministarstva i članova županijskih timova za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji i nasilja nad ženama – djelatnicima sustava socijalne skrbi. Članovi Županijskih timova ovom prilikom imali su mogućnost iznijeti svoja iskustva i način rada te su istaknuli primjeri dobre i loše prakse u radu timova. Organizacije civilnog društva prepoznate su kao vrijedni partneri u radu timova, a iznimno je naglašeno postojanje kvalitetnih skloništa za žrtve nasilja u obitelji. Članovi timova iz sustava socijalne skrbi izrazili su zadovoljstvo održanim sastankom, pozdravili inicijativu Ministarstva u pogledu poduzimanja svih aktivnosti u zaštiti žrtava nasilja u obitelji i nasilja nad ženama.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nije bilo potrebno osigurati financijska sredstva.

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Nositelji: državna tijela djelatnici kojih će pohađati programe izobrazbe (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, Agencija za odgoj i obrazovanje)

Suradne institucije: Nacionalni tim i županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, Pravobranitelji/ica za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva, mediji, jedinice područne (regionalne) samouprave

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova tijekom 2017. godine potpisali su *Memorandum o suradnji* poradi provođenja edukativnih aktivnosti u cilju poboljšanja postupanja stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb u slučajevima obiteljsko-pravne zaštite s naglaskom na antidiskriminacijska jamstva iz Zakona o ravnopravnosti spolova, rodni senzibilitet te sa svrhom podizanja svijesti o navedenoj problematici. Edukacije su planirane tijekom 2018. godine.

Vezano uz stupanje na snagu novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji Ministarstvo je 27. prosinca 2017. godine svim centrima za socijalnu skrb poslalo uputu o postupanju s naglaskom na promjene propisa u pogledu njihove nadležnosti te zaštite korisnika.

Nadalje, tijekom 2018. godine, u okviru *Godišnjeg programa stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi za 2018. godinu* Ministarstvo je organiziralo jednodnevnu edukaciju na temu „Prepoznavanje i procjena obitelji u riziku pri inicijalnom kontaktu u centru za socijalnu skrb i kod ostvarivanja novčanih prava“ za stručne radnike centara za socijalnu skrb. Pružatelj usluge edukacije bila je Hrvatska udruga socijalnih radnika. Ministarstvo je za potrebe osmišljavanja i provedbe ove edukacije izdvojilo iznos od 19.720,60 kuna. Kroz ovu edukaciju koja je održana u 3 grada educirano je 117 stručnih radnika/radnica, većinom socijalnih radnika. Predmetna edukacija sadržajno je usmjerena na unaprjeđenje dobiti djece pod rizikom u sustavu socijalne skrbi kroz osnaživanje (prvenstveno socijalnih radnika) u prijemnim uredima ili/i odjelima novčanih naknada za pravovremeno prepoznavanje odnosno procjenu rizika kroz standardizaciju prijemne/inicijalne procjene obitelji u riziku u centrima za socijalnu skrb. U okviru predmetne edukacije izlaganje je imala Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova i/ili njezini savjetnici na temu „Zaštita građana/ki od diskriminacije temeljem Zakona o ravnopravnosti spolova, s posebnim osvrtom na područje obiteljskih odnosa“. Polaznici edukacije upoznati su s pravnim okvirom, ovlastima i nadležnostima institucije Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova te načinom postupanja po pritužbama građana/ki s posebnim osvrtom na pritužbe vezano uz postupanje centara za socijalnu skrb na području obiteljskog nasilja i roditeljske skrbi. Izneseni su i relevantni statistički podaci o nasilju u obitelji i femicidu, a koji se nalaze u Izvješću o radu Pravobraniteljice za 2017. godinu te podaci o provedbi načela ravnopravnosti spolova na području roditeljske skrbi (analiza sudskih odluka i stručnih mišljenja centara za socijalnu skrb vezano uz odluku s kojim roditeljem će dijete nastaviti živjeti). Nadalje, predstavljeni su određeni slučajevi iz prakse Pravobraniteljice, u kojima su radi uočenih propusta nadležnim centrima za socijalnu skrb upućena upozorenja i/ili preporuke (posebice zbog spolnih stereotipa vezanih uz roditeljsku skrb te nepostupanja sukladno Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji).

Nadalje, u okviru *Godišnjeg programa stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi za 2018. godinu* održana je i dvodnevna edukacija „Nasilje u obitelji s naglaskom na nasilje nad starijim osobama i osobama s invaliditetom“ u Pakracu, Zagrebu i Splitu. Svrha edukacije je unaprjeđenje zaštite osoba starije životne dobi i osoba s

invaliditetom – žrtava nasilja u obitelji u sustavu socijalne skrbi, a sadržajno je usmjerena na uzroke, vrste, dinamiku i posljedice nasilja u obitelji, pravnu regulativu – zakone, protokole, smjernice i primjenu u praksi, specifičnosti nasilja nad osobama starije životne dobi i osobama s invaliditetom, ulogu centra za socijalnu skrb u prevenciji i suzbijanju nasilja i zaštiti žrtava nasilja u obitelji, socijalna prava i usluge u zajednici - integrirani pristup u suzbijanju nasilja u obitelji, međuresornu suradnju i drugo. Pružatelj usluge edukacije bila je Hrvatska udruga socijalnih radnika te sutkinja Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske. Ministarstvo je za potrebe osmišljavanja i provedbe ove edukacije izdvojilo iznos od 54.101,66 kuna. Kroz ovu edukaciju educirano je ukupno 96 stručnih radnika/radnica iz centara za socijalnu skrb, većinom socijalnih radnika/ca iz odjela za odrasle osobe.

Nadalje, u cilju provedbe ove mjere 2018. godine započeta je izrada operacije tematski vezana uz područje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama u iznosu 10.000.000,00 kuna, od kojih EU sredstva čine 85% iznosa dok nacionalna sredstva čine 15% iznosa, u obliku izravne dodjele sredstava Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Aktivnosti projekta bit će, među ostalim, usmjerena na osposobljavanje stručnjaka iz relevantnih područja i sektora te organizacija civilnog društva u cilju učinkovitog postupanja u slučajevima nasilja.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2017. godine, u cilju provedbe edukacije policijskih službenika s ciljem njihovog osposobljavanja i unaprjeđenja postojećih kompetencija i odgovornosti u području nasilja u obitelji realiziralo slijedeće aktivnosti:

- održavanje dva Seminara za stručno usavršavanje policijskih službenika za mladež (8.-19. svibnja 2017. u Valbandonu i 13.-24. studenoga 2017. u Policijskoj akademiji u Zagrebu) za ukupno 43 policijska službenika za mladež iz svih policijskih uprava. Na navedenim seminarima je, među ostalim, posebna pozornost posvećena nasilju u obitelji, poglavito u području primjene odredaba Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.) te Konvencije VE o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija)
- sudjelovanje policijskih službenika Policijske akademije u edukacijama usmjerenim na stručno usavršavanje načelnika i pomoćnika načelnika policijskih postaja u organizaciji Uprave policije na temu: Prekršajni zakon - aktivno sudjelovanje policije u prekršajnim postupcima, u okviru kojih su, među ostalim, obrađivane su teme vezane za postupanje policije kod prekršaja vezanih za nasilje u obitelji. Edukacije su održane u razdoblju od travnja do lipnja 2017. godine, a obuhvatile su 424 policijska službenika
- provođenje edukacije za policijske službenike srednje stručne spreme policijskih uprava, kroz dopunsko stručno usavršavanje policijskih službenika, među ostalim, na temu „Postupanje policije u slučajevima nasilja u obitelji“ u trajanju od 4 nastavna sata. Broj polaznika, policijskih službenika, obuhvaćenih ovom edukacijom bio je cca 2000.

Osim navedenog, policijski službenici Policijske akademije su aktivno sudjelovali na nizu stručnih skupova i aktivnosti vezanih uz ovu tematiku, primjerice prezentacija rezultata istraživanja o stavovima i razini svijesti o diskriminaciji i pojavnim oblicima diskriminacije, 11. rujna 2017., okrugli stol „Najnoviji trendovi u području suzbijanja trgovanja ljudima – djeca pod povećanim rizikom“ 18. listopada 2017., trening za osobe koje rade sa žrtvama nasilja u obitelji u okviru projekta „Aktivno protiv nasilja“, 17. studenog 2017. godine, konferencija na temu projekta „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ 21. studenoga 2017., stručni skup „Nasilje u obitelji (prepoznati, definirati i adekvatno reagirati)“ 19. prosinca 2017. godine, sudjelovanje stručnjaka iz Policijske akademije u radu Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama te provođenje znanstvenog istraživanja Visoke policijske škole

„Analiza prekršajnih predmeta u slučajevima prijavljivanja svih sudionika događaja nasilja u obitelji od strane policije“ temeljem odluke ministra unutarnjih poslova o imenovanju radne skupine za provedbu znanstvenog istraživanja.

Nadalje, Policijska škola „Josip Jović“ kroz Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u predmetu Prekršajno pravo kroz 15 školskih sati obrađuje nastavnu jedinicu „Zaštita od nasilja u obitelji – suzbijanje diskriminacije i ravnopravnost spolova“. Tijekom školske godine 2016./2017. godine navedeni program pohađalo je 311 polaznika, a tijekom školske godine 2017./2018. godine navedeni program pohađalo je 359 polaznika. Ujedno, na Visokoj policijskoj školi, unutar predmeta Kriminalitet djece i maloljetnika na trećoj godini preddiplomskog studija, obrađuje se kroz 4 školska sata nastavna jedinica „Nasilje u obitelji s naglaskom na maloljetne počinitelje“. Tijekom akademske godine 2016./2017. godine navedeni program pohađalo je 110 studenata, isto kao i tijekom akademske godine 2017./2018. Također se navedene teme obrađuju unutar predmeta Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika na drugoj godini specijalističkog studija i to 5 sati u nastavnoj jedinici „Nasilje u obitelji s naglaskom na oštećenu djecu i maloljetnike“. Na drugoj godini Specijalističkog studija Kriminalistika u okviru obaveznog kolegija Primijenjena viktinologija, u nastavnoj jedinici fenomenološka obilježja žrtava obrađuje se tema „Žrtve obiteljskog nasilja“ u trajanju 4 sata. Također, na drugoj godini Specijalističkog studija u okviru izbornog predmeta Kazneno pravna zaštita djece i maloljetnika obrađuje se nastavna jedinica „Nasilje u obitelji s naglaskom na oštećenu djecu i maloljetnike“ u trajanju od 5 školskih sati. Tijekom akademske godine 2016./2017. godine navedeni program pohađalo je 60 studenata, isto kao i tijekom akademske godine 2017./2018.

Tijekom 2018. godine održana su dva Temeljna tečaja za rad policijskih službenika operativnog dežurstva policijskih postaja u predmetima nasilja u obitelji (19.-26. studenoga 2018. i 3.-10. prosinca 2018. u Policijskoj akademiji u Zagrebu) za ukupno 55 policijskih službenika – šefova smjena operativnih dežurstava policijskih postaja i njihovih pomoćnika iz policijskih uprava: Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke, Međimurske, Sisacko-moslavačke i Zagrebačke. Na navedenim seminarima obrađivane su teme vezane uz nasilje u obitelji te međunarodni i nacionalni zakonski okvir vezan za nasilje u obitelji. Nadalje, održan je jedan Specijalistički tečaj za maloljetničku delinkvenciju i kriminalitet na štetu mladeži i obitelji u trajanju od 250 nastavnih sati kroz 7 tjedana (2. svibnja do 21. lipnja 2018. u Policijskoj akademiji) za 27 polaznika - policijskih službenika za mladež. Obrađene su teme vezane uz nasilje u obitelji i nasilje nad ženama. Kroz dopunsko stručno usavršavanje policijskih službenika koje se organizira po policijskim upravama, za policijske službenike srednje stručne spreme, provodi se edukacija, među ostalim, na temu „Postupanje policije u slučajevima nasilja u obitelji“ u trajanju od 4 nastavna sata.

Osim navedenog, policijski službenici Policijske akademije su aktivno sudjelovali u realizaciji niza aktivnosti vezanih uz ovu tematiku, primjerice jednodnevne međusektorske edukacije o problemu nasilja nad ženama i femicidu u sklopu EU projekta „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ u Osijeku 26. travnja 2018. i Rijeci 30. listopada 2018., provedba EU projekta VICTATIS (Victim-centered approach to improving support services) – Unaprjeđenje sustava podrške iz perspektive žrtava kaznenih djela, financiranom od strane Programa za pravosuđe Europske unije (2014-2020) u sklopu kojeg je izrađen prijedlog modula za edukaciju stručnjaka koji su u kontaktu sa žrtvama kaznenih djela te edukacijski materijal, kao i informativni materijal u području prava žrtava kaznenih djela, edukacija stručnih osoba koje se u svom radu susreću sa ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja 6. prosinca 2018. u Križevcima u sklopu aktivnosti Projekta „Aktivno protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“, izrada Pravilnika o načinu provedbe zaštitnih mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve

nasilja u obitelji i udaljenja iz zajedničkog kućanstva, na temelju Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te izrada Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova MUP-a RH za razdoblje 2018.- 2021.

Nadalje za istaknuti je novu mjeru koja je provedena 2018. godine, a obuhvaća edukaciju dijela nastavnika na ovu temu i to sudjelovanje djelatnika Policijske škole na radionici „Nasilje u obitelji“ koju je 22. i 23. ožujka 2018. godine organizirala Pravosudna akademija te sudjelovanje jedne djelatnice Policijske škole na tematskoj sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora 19. rujna 2018. godine na temu „Nasilje nad ženama s invaliditetom-specifičnosti i mogućnosti suzbijanja“, te tribini na temu „Ravnopravnost spolova u zakonima i praksi“ 27. rujna 2018. godine na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

U navedene svrhe tijekom 2017. godine utrošeno je 150.000,00 kuna, a tijekom 2018. godine 290.000,00 kuna unutar redovnih sredstava.

Ministarstvo zdravstva izvještava kako su djelatnici tijekom 2017. godine sudjelovali na nizu događaja primjerice:

- interdisciplinarna, međuresorna Gerontološka tribina pod nazivom „Suodgovornost stručnjaka za rano prepoznavanje i prevenciju zlostavljanja starijih osoba“ (uključujući i nasilje u obitelji) održana je u organizaciji Referentnog centra Ministarstva zdravstva za zaštitu zdravlja osoba starije dobi u Zagrebu 19. svibnja 2017. godine te je razmatrana tema prepoznavanja rizičnih čimbenika za razvoj različitih oblika nasilja nad osobama starije dobi, kao i interdisciplinarno, međuresorno postupanje s ciljem prevencije i rane intervencije. Istaknuta je uloga patronažne zdravstvene zaštite i izabranih liječnika opće/obiteljske medicine kao ključnih dionika u suradnji s ostalim specijalnostima u sustavu zdravstva te u međuresornoj suradnji;
- međuresorni stručni skupovi Udruge sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež (USZM) održani su u Zagrebu na temu: „Djevojčice žrtve seksualnog nasilja“ (uključujući i nasilje u obitelji) 26. lipnja 2017. godine i „Nasilje u obitelji (prepoznati, definirati i adekvatno reagirati)“ 19. prosinca 2017. godine, a okupili su predstavnike resora je čija kvalitetna suradnja nužan preduvjet za rano prepoznavanje i pravodobnu intervenciju u slučaju nasilja u obitelji. Na drugom skupu sudjelovali su i visoki predstavnici Hrvatske liječničke komore i Hrvatskog društva obiteljskih liječnika koji su izrazili želju i potrebu postati strateškim partnerima i nositeljima edukacije doktora medicine o zakonskoj regulativi i obvezama vezanim uz postupanje u slučaju sumnje na nasilje u obitelji;
- međuresorni stručni skup „Suicidalno i autoagresivno ponašanje u djece i mladih - činimo li dovoljno?“ održan je u organizaciji Hrvatskog društva za mentalno zdravlje djece i adolescenata – HLZ-a, Hrvatske udruge za dojenačku, dječju i adolescentnu psihijatriju, Psihijatrijske bolnice za djecu i mladež i Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba u Zagrebu 4. i 5. rujna 2017. godine. Na skupu je, uz sudjelovanje predstavnika resora zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi, policije i pravosuđa, razmatrana navedena tema s aspekta prepoznavanja suicidalnog i autoagresivnog ponašanja djece i mladih kao jednog od mogućih simptoma nakon doživljenog nasilja (uključujući i nasilja u obitelji) te je istaknuta važnost međuresorne suradnje u prevenciji, ranom prepoznavanju, liječenju i ponovnom uključivanju u socijalnu sredinu kao i nužnost usklađivanja Registara suicida.

Također su tijekom 2018. godine predstavnici Ministarstva sudjelovali na nizu događaja primjerice:

- interdisciplinarna, međuresorna Gerontološka tribina pod nazivom „Rano prepoznavanje nasilja u institucijskoj i izvan institucijskoj skrbi starijih osoba, (uključujući i nasilje u obitelji) održanoj u organizaciji Referentnog centra Ministarstva zdravstva za zaštitu

zdravlja osoba starije dobi u Zagrebu 24. travnja 2018. godine. Na tribini je razmatrana tema prepoznavanja rizičnih čimbenika za razvoj različitih oblika nasilja nad osobama starije dobi te interdisciplinarno, međuresorno postupanje s ciljem prevencije i rane intervencije. Istaknuta je uloga patronažne zdravstvene zaštite i izabranih liječnika opće/obiteljske medicine kao ključnih dionika u suradnji s ostalim specijalnostima u sustavu zdravstva kao i službama drugih resora u međuresornoj suradnji;

- II. hrvatski kongres o mentalnom zdravlju djece i mladih s međunarodnim sudjelovanjem održan pod nazivom „Mentalno zdravlje djece i mladih – bogatstvo naroda“ u Zagrebu, 18.-19. svibnja 2018. godine. Na kongresu je razmatran široki raspon tema između kojih i tema međuresorne suradnje na unaprjeđenju mentalnog zdravlja i prevenciji bolesti, kao i ranom prepoznavanju, dijagnostici i liječenju mentalnih poremećaja te inkluziji djece s mentalnim poteškoćama u sustav obrazovanja i socijalnu sredinu;
- međuresorni stručni skup „Unaprjeđenje međuresorne suradnje u zaštiti žrtava, prevenciji i suzbijanju nasilja u obitelji“ održan je u Zagrebu, 24. rujna 2018. godine uz predstavljanje 3. izdanja Priručnika o međuresornom postupanju u slučaju nasilja u obitelji „Možemo zajedno“. Zdravstveni radnici sudjelovali su u svojstvu predavača s temom uloge i značenja zdravstvenih radnika u ranom prepoznavanju rizičnih čimbenika za razvoj nasilja i suradnji s drugim resorima te koautora 3. izdanju Priručnika o međuresornom postupanju u slučaju nasilja u obitelji „Možemo zajedno“;
- Gerontološko-javnozdravstveni simpozij s međunarodnim sudjelovanjem održan je u Trakošćanu, 28. rujna 2018. godine, u organizaciji Referentnog centra Ministarstva zdravstva za zaštitu zdravlja osoba starije dobi u Zagrebu, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. A. Štampar“ Zagreb te Varaždinske i Krapinsko-zagorske županije. Obrađivane su teme međuresorne suradnje, osobito gerontodomaćica i patronažnih sestara, kao ključnih osoba u prevenciji, ranom prepoznavanju i postupanju u slučaju nasilja nad osobama starije dobi, s osobitim osvrtom na zanemarivanje i ekonomsko nasilje;
- međuresorni stručni skup povodom obilježavanja Međunarodnog dana mentalnog zdravlja, održan je u Zagrebu 09. listopada 2018. godine, kojom prigodom je istaknuto značenje međuresorne suradnje kao značajnog čimbenika na unaprjeđenju mentalnog zdravlja svih dobnih skupina kao jednog od značajnih čimbenika u prevenciji nasilja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 150.000,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2018. godina - 363.822,26 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2. Organizirati stručne radionice za pravosudne dužnosnike i policiju o odredbama domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerene na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Nositelji: Pravosudna akademija, Policijska akademija

Suradne institucije: Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova

Rok: kontinuirano

- **Provedba mjere:** Mjera se kontinuirano provodi
- **Postignuti rezultati**

Pravosudna akademija je tijekom 2017. godine provela radionice na kojima je u širem smislu obrađena zaštita žrtava nasilja u obitelji kako slijedi:

- „Prava žrtava kaznenih djela“ – tri dvodnevne radionice na kojima je sudjelovalo ukupno 77 polaznika;
- „Sudjelovanje djeteta u sudskim postupcima te zaštita prava i dobrobiti djeteta u tim postupcima“ – četiri dvodnevne radionice za suce, državne odvjetnike, savjetnike, socijalne radnike i posebne skrbnike, a na kojima je sudjelovalo ukupno 74 polaznika;
- „Zakon o sudovima za mladež – problemi u praksi“ – šest jednodnevnih radionica na kojima je sudjelovalo ukupno 79 polaznika.

U navedenu svrhu iz sredstava Državnog proračuna utrošeno je 72.832,94 kuna.

Tijekom 2018. godine Pravosudna akademija je, u suradnji s Policijskom akademijom, održala pet dvodnevnih radionica na temu „Nasilje u obitelji“ namijenjenih kaznenim sucima i savjetnicima općinskih, županijskih i prekršajnih sudova, zamjenicima i državnoodvjetničkim savjetnicima kaznenog odjela općinske i županijske razine, policijskim djelatnicima, probacijskim službenicima i službenicima za podršku žrtvama i svjedocima. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 178 polaznika.

U navedenu svrhu iz sredstava Državnog proračuna utrošeno je 63.589,39 kuna.

Predstavnici **Ministarstva unutarnjih poslova** odnosno Policijske akademije su 10. studenog 2017. godine u prostorijama Pravosudne akademije sudjelovali na radnom sastanku s predstavnicima Pravosudne akademije radi konkretnijeg dogovora o potrebnom broju, načinu, mjestu i vremenu održavanja stručnih radionica za pravosudne dužnosnike i policiju o odredbama domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerene na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Ovom prigodom dogovorena je zajednička organizacija i realizacija ukupno 5 dvodnevnih radionica (dvije u Zagrebu te po jedna u Rijeci, Splitu i Osijeku) za ukupno 200 sudionika (100 policijskih službenika i 100 pravosudnih dužnosnika), čija realizacija je bila predviđena kontinuirano kroz 2018. godinu. U pripremljenoj fazi izrađen je radni materijal za polaznike i voditelje radionica, struktura radionica te je izvršen odabir polaznika.

Nastavno na dogovore iz 2017. godine, u suradnji Policijske akademije i Pravosudne akademije, sukladno mjeri 2. Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. - 2022. godine, a na temelju Plana policijskog obrazovanja za 2018. godinu, tijekom 2018. godine organizirano je i realizirano 5 dvodnevnih regionalnih stručnih radionica za pravosudne dužnosnike i policiju o odredbama domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerenih na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji za ukupno 182 polaznika, od čega 74 pravosudna dužnosnika i 108 policijskih službenika (22. i 23. veljače 2018. i 22. i 23. ožujka 2018. u Zagrebu, 3. i 4. svibnja 2018. u Rijeci, 14. i 15. lipnja 2018. u Osijeku i 13. i 14. rujna 2018. u Trilju). Radionicama su obuhvaćene teme: Upoznavanje sa sadržajem, koncepcijom i ciljevima Radionice s naglaskom na Nacionalnu strategiju za zaštitu od nasilja u obitelji, Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija), Nasilje u obitelji s aspekta državnog odvjetništva, Nasilje u obitelji s aspekta kaznenog suda, Prekršajnoppravna zaštita žrtava nasilja u obitelji, Pojedinačna procjena potreba žrtve za posebnim mjerama zaštite i Vježba - Postupanje policije i pravosuđa u konkretnom slučaju nasilja u obitelji. Policijska i Pravosudna akademija

su vezano za održavanje ovih radionica izradile radni i didaktički materijal za provedbu radionica te priručnike za polaznike i nastavnike (predavače), koji su namijenjeni unaprjeđenju postupanja policije i pravosuđa u konkretnim slučajevima nasilja u obitelji. U navedenu svrhu iz sredstava Državnog proračuna utrošeno je 250.000,00 kuna unutar redovnih sredstava.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 72.832,94 kune iz sredstava Državnog proračuna

2018. godina - 313.589,39 kuna iz sredstava Državnog proračuna

3. Provoditi sustavnu i kontinuiranu izobrazbu probacijskih službenika za provedbu tretmanskog programa namijenjenog počiniteljima nasilja u obitelji s ciljem smanjenja nasilničkog ponašanja

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Pravosudna akademija

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo pravosuđa putem Probacijske službe je tijekom 2017. godine sustavno i kontinuirano poduzimala aktivnosti koje doprinose razvoju kompetencija svojih službenika. Održane su edukacije za probacijske službenike u okviru Prijelaznog instrumenta Europske unije za Hrvatsku „Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe u RH“. Osim toga, probacijskim službenicima omogućavaju se sudjelovanja na brojnim konferencijama, tribinama i slično na kojima s ostalim dionicima iz područja zaštite žrtava od nasilja, proširuju svoja stručna znanja i dobivaju nove spoznaje.

U 2018. godini nastavljeno je s izobrazbom probacijskih službenika iz područja zaštite žrtava od nasilja. Predstavnici Sektora za probaciju sudjelovali su u edukacijama „Nasilje u obitelji“ koje su regionalno organizirali Pravosudna i Policijska akademija, a na kojima su predavali eminentni stručnjaci iz područja sudstva, policije i državnog odvjetništva.

Pravosudna akademija je u zadnjem tromjesečju 2017. godine, nakon donošenja Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, započela s planiranjem radionica na temu nasilja u obitelji u suradnji s Policijskom akademijom te se zbog kratkog roka radionice nisu uspjele održati u 2017. godini.

Tijekom 2018. godine Pravosudna akademija je u suradnji s Policijskom akademijom, u regionalnim centrima Zagreb, Split, Rijeka, Varaždin i Osijek, održala pet dvodnevni radionica na temu „Nasilje u obitelji“ za kaznene suce i savjetnike općinskih, županijskih i prekršajnih sudova, zamjenike i državnoodvjetničke savjetnike kaznenog odjela općinske i županijske razine, policijske djelatnike, probacijske službenike i službenike za podršku žrtvama i svjedocima. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 178 polaznika, od čega četiri probacijska službenika

- **Utrošena sredstva**

Sredstva su izražena u mjeri br. 2.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Nositelji: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Suradne institucije: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Nacionalni i županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku raznim aktivnostima obilježava 22. rujna - Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 25. studeni - Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 8. ožujka - Međunarodni dan žena te 15. svibnja - Međunarodni dan obitelji.

U povodu obilježavanja 22. rujna - Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u znak sjećanja na tri ubijene žene 1999. godine kao i na sve druge žene koje su izgubile svoje živote, u rujnu 2017. godine u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku održan je okrugli stol na temu nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Na okruglom stolu su sudjelovali predstavnici nadležnih državnih tijela i ureda Vlade Republike Hrvatske, predstavnici pravosudnih tijela, pravobraniteljstava, centara za socijalnu skrb te organizacija civilnog društva koje štite žrtve nasilja u obitelji. Cilj okruglog stola bio je potaknuti raspravu o izazovima u unaprjeđenju zaštite žrtava nasilja, suzbijanju svakog oblika diskriminacije i nasilja i postizanju pune ravnopravnosti žena i muškaraca. U svrhu organizacije okruglog stola utrošeno je ukupno 3.246,58 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Ujedno, na sam Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine te na taj način dala doprinos obilježavanju 22. rujna.

Nadalje, 20. rujna 2018. godine Ministarstvo za demografiju, obitelj mlade i socijalnu politiku obilježio je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad žena provedbom Panel diskusije na temu *Unaprjeđenje zaštite žrtava i međuresorne suradnje iz perspektive Pravobranitelja: Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Pravobraniteljice za djecu te Pučke pravobraniteljice*. Cilj obilježavanja bio je jačanje međuresorne suradnje u prevenciji i zaštiti od nasilja. Ujedno, ovom prigodom tiskana je

Nacionalna strategija zaštite od nasilja, za razdoblje od 2017. do 2022. godine na hrvatskom i engleskom jeziku u naknadi od 600 primjeraka.

S ciljem obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studenoga, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku tiskalo je brošuru „Možemo zajedno“ u nakladi od 1.500 primjeraka. Ova brošura predstavlja vodič u postupanju u slučajevima nasilja u obitelji i informator stručnjacima o postupanju budući da djelotvorna primjena u praksi pretpostavlja uz integriranje zakona, strateških dokumenata i suvremenih teorija, partnerstvo svih nadležnih institucija radi ostvarivanja i unaprjeđenja zaštite žrtava od svih oblika nasilja.

Nadalje, uoči obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, u studenome 2018. godine, ministri nadležni za poslove obitelji i socijalne skrbi, unutarnje poslove, poslove pravosuđa, zdravstva, obrazovanja, uprave te vanjske i europske poslove, potpisali su *Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Svrha je ovog Sporazuma, uspostava novog Nacionalnog i novih županijskih timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kojima je zadaća poduzimanje potrebnih mjera za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva, osiguravanje zajedničke i koordinirane suradnje radi učinkovitog sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te sveobuhvatne zaštite žrtava takvog nasilja kao i unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva kroz provedbu programa zajedničke izobrazbe.

Ministarstvo unutarnjih poslova je povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama (25. studenoga) 2017. godine u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i organizacijama civilnog društva koje promiču odgovorno ponašanje održalo javnu manifestaciju u Maloj Subotici. Uz ministra unutarnjih poslova, sudjelovali su pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, predstavnici izvršne i lokalne vlasti te predstavnici obrazovnih, kulturnih, zdravstvenih, socijalnih i drugih područja.

Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama 2018. godine obilježen je 28. studenoga u Informativnom centru za prevenciju Policijske uprave Zagrebačke prvom javnom prezentacijom rezultata prethodno navedenog istraživanja „Rodno uvjetovano nasilje – Femicid Watch“.

Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova provodi projekt „Podrška žrtvama kaznenih djela i prekršaja“, usmjeren na izradu preporuka i razmatranje i iznalaženje pojedinih praktičnih rješenja u implementaciji Zakona o kaznenom postupku, kao i drugih zakonskih i podzakonskih akata te preuzetih europskih standarda u ovom području, posebice u odnosu na implementaciju Direktive 2012/29/EU od 25. listopada 2012. godine o uspostavi minimalnih standarda, prava, podrške i zaštite žrtava zločina. Ujedno, ovim projektom kroz multidisciplinarnu i međusektorsku suradnju na nacionalnoj i regionalnoj razini provode se edukacije praktičara u smislu senzibilizacije policijskih službenika kao i predstavnika drugih nadležnih tijela i institucija u području zaštite i podrške žrtvama kaznenih djela i prekršaja. Projekt uključuje suradnju s organizacijama civilnog društva koje se bave zaštitom žrtava kaznenih djela nasilja u obitelji, vršnjačkog nasilja i nasilja nad ženama.

Ministarstvo pravosuđa je 2017. godine povodom obilježavanja Europskog dana žrtava kaznenih djela 22. veljače, u svrhu podizanja javne svijesti i promicanja prava žrtava, izradilo video i infografiku o dostupnoj podršci žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja nasilja u obitelji koji su objavljeni na web stranicama i dostupni su za daljnju distribuciju. Ujedno, Ministarstvo je bilo pokrovitelj konferencije „Europski dan žrtava kaznenih djela“ održane

22. veljače 2017. godine u Zagrebu u organizaciji Documente - Centra za suočavanje s prošlošću i partnerskih organizacija Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, Bijelog kruga Hrvatske i Udruge za podršku žrtvama i svjedocima. Osnovni cilj konferencije bio je uputiti javnost na mogućnost ostvarivanja temeljnih prava žrtava te razvijanje povjerenja u pravosudni sustav.

Nadalje, predstavnica Ministarstva pravosuđa sudjelovala je kao izlagač i predstavnik davatelja financijskih sredstava na okruglom stolu na temu „Podrška žrtvama i svjedocima kaznenih djela i ženama žrtvama obiteljskog nasilja“ održanom 28. rujna 2017. godine u Šibeniku u organizaciji Udruge Zvonimir. Cilj okruglog stola bio je podizanje javne svijesti o pravima žrtava i sustavu podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj, kao i razvoj suradnje s drugim državnim i nevladinim organizacijama i tijelima radi osiguranja prava i pomoći žrtvama u šibensko-kninskoj županiji (sudovi, policija, državna odvjetništva, centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).

U 2018. godini povodom obilježavanja Europskog dana žrtava kaznenih djela 22. veljače, u svrhu podizanja javne svijesti i promicanja prava žrtava, Ministarstvo pravosuđa organiziralo je održavanje okruglog stola na temu „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke – izazovi, ciljevi i smjernice u radu“.

Nadalje, predstavnica Ministarstva sudjelovala je kao izlagač i predstavnik davatelja financijskih sredstava na okruglom stolu na temu „Mogućnosti i načini zaštite žrtava nasilja“ održanom 24. svibnja 2018. godine u Dubrovniku u organizaciji udruge DEŠA - Dubrovnik. Cilj okruglog stola bio je podizanje javne svijesti o pravima žrtava i sustavu podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj, istaknuta je važnost povezivanja resora, prava žrtava prema hrvatskim propisima te načini njihova ostvarivanja u praksi. Također je istaknuta novina u hrvatskom pravosuđu - pojedinačna procjena potreba žrtve za primjenom posebnih mjera zaštite prema kojoj žrtve mogu dobiti i neka dodatna prava.

Ministarstvo zdravstva putem svoje predstavnice i članice Nacionalnog tima, sudjelovalo je na stručnom skupu povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama održanog u Zagrebu 22. rujna 2017. godine u organizaciji Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova predstavila je aktivnosti koje će biti provedene temeljem Odluke o osnivanju Promatračkog tijela i imenovanju članova tijela „Femicide Watch“ s ciljem praćenja pojavnosti ubojstava žena s rodnog aspekta, prikupljanja i analize podataka radi uočavanja ključnih propusta koji dovode do ubojstava žena te izvještavanja navedenog tijela u svrhu izrade politika prevencije i kažnjavanja nasilja nad ženama.

U rujnu 2018. godine predstavnici Ministarstva zdravstva sudjelovali su na stručnom skupu povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama održanog u Zagrebu u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, ministar zdravstva, uz šest ministara/ica drugih resora, potpisao je Sporazum o međuresornoj suradnji na području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja izvijestilo je kako odgojno-obrazovne ustanove redovito i kvalitetno obilježavaju datume vezane uz ljudska prava provedbom aktivnosti primjerenih uzrastu djece.

Ured za ravnopravnost spolova putem svojih predstavnica tijekom 2017. godine redovno je sudjelovao na javnim događanjima na temu nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja, primjerice:

- okrugli stolu na temu „Nasilje nad ženama i nasilje u obitelji“ u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama
- promocija knjige „Žene u policiji – Rodni aspekti policijske prakse u Republici Hrvatskoj“ autorice Ive Balgač u Ravnateljstvu policije, povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena
- međunarodna konferencija „Nasilje u obitelji i rodno utemeljeno nasilje – Poduzmimo korake za život bez nasilja“ održane od 29. studenoga do 1. prosinca u Zagrebu, u organizaciji Centra za žene žrtve rata-ROSA i drugih partnerica na projektu. Konferencija se provodila u okviru međunarodnog projekta „FIRST – Izgradnja kapaciteta za prve točke kontakta za žrtve obiteljskog i rodno utemeljenog nasilja.“ Ravnateljica Ureda je u svom obraćanju govorila o aktivnostima Ureda vezano uz temu te najavila tisak prevedene Opće preporuke UN Odbora za suzbijanje diskriminacije žena br. 35. o rodno utemeljenom nasilju nad ženama
- tematska sjednica na temu „Aktivnosti i mogućnosti za jačanje kapaciteta Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama“ Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama.

Također, tijekom 2018. godine predstavnice Ureda za ravnopravnost spolova redovno su sudjelovale na javnim događanjima na temu nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja:

- sjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, na temu „Nasilje nad ženama s invaliditetom – specifičnosti i mogućnosti suzbijanja“
- svečano obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- tematska sjednica Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova Primorsko-goranske županije kojom prigodom je predstavljeno hrvatsko izdanje Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe za razdoblje 2018 do 2023. godine
- svečano potpisivanje Sporazuma o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama
- okrugli stol na temu *"Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke - izazovi, ciljevi i smjernice u radu"* povodom obilježavanja *Europskog dana žrtava kaznenih djela*
- okrugli stol „Progovorile smo o nasilju, ne čuju nas!“ u okviru obilježavanja 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama održan na kojem je uvodno izlaganje održala ravnateljica Ureda za ravnopravnost spolova i istaknula važnost Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja obzirom da propisuje obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju, kao i njihovu međusobnu suradnju.

S ciljem obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama Ured za ravnopravnost spolova organizirao je javno događanje i promovirao novi i ažurirani *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* i *Opću preporuku br. 35 UN-ovog Odbora za uklanjanje diskriminacije žena o rodno utemeljenom nasilju nad ženama*. Publikacije su predstavile ravnateljica Ureda, koordinatorica Ženske sobe-Centra za žrtve seksualnog nasilja, sutkinja Visokog prekršajnog suda te državna tajnica u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

U cilju provedbe ove mjere, za najam dvorane, utrošena su sredstva u iznosu od 2.100,00 kuna iz Državnog proračuna.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina svake godine obilježava Međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinac.

U 2017. godini Ured je povodom obilježavanja ovog datuma organizirao održavanje tribine pod nazivom *Stanje ljudskih prava u Republici Hrvatskoj* u sklopu *Human Rights Film Festivala* u Kinu Europa 8. prosinca. Tribina je obuhvatila dva panela: *Suzbijanje govora mržnje na internetu* i *Integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u hrvatsko društvo*. Na skupu je predstavljena kampanja Ureda koja je usmjerena na suzbijanje govora iz mržnje i pri tome je podijeljeno 50 naljepnica s prikazom krošnje drveta u kojima se nalaze stihovi pjesme „Ljudi su svuda ljudi“, pjesnika Enesa Kiševića, a koja sadrži univerzalnu poruku mira.

Povodom obilježavanja Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima (18. listopada), Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Predstavništvom Europske komisije u Hrvatskoj u Kući Europe održao je Okrugli stol na temu: „*Najnoviji trendovi u području suzbijanja trgovanja ljudima – djeca pod povećanim rizikom*“, s ciljem jačanja javne svijesti o problematici suzbijanja trgovanja ljudima i predstavljanja aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i organizacija civilnog društva na području suzbijanja trgovanja ljudima, s posebnim naglaskom na pružanje pomoći i zaštite djece žrtava trgovanja ljudima.

Na Internet stranicama Ureda (<https://ljudskaprava.gov.hr/>) prigodnim tekstom obilježen je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna. (<https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/nacionalni-dan-borbe-protiv-nasilja-nad-zenama-745/745>).

Povodom Međunarodnog dana migranata 18. prosinca 2017. godine u Prihvatilištu za tražitelje azila u Kutini održana je sjednica Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo. Predstavljen je novi *Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje 2017.-2019.*, koji je usvojen na 67. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 23. studenoga 2017. godine. Sjednica je zaključena prezentacijom projektnih aktivnosti Ureda iz područja integracije, projekta IPA FF RAC 2012: „Potpora provedbi politike za integraciju migranata“, te projekta „Podrška integraciji državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita“, sufinanciranog u okviru Nacionalnog programa Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF), u okviru kojeg je i organiziran terenski posjet Prihvatilištu u Kutini.

U 2018. godini povodom Međunarodnog dana ljudskih prava i 70. obljetnice Opće deklaracije o ljudskim pravima, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina 10. prosinca organizirao je javni skup na temu „Govor mržnje u javnom prostoru“ u Kući Europe u Zagrebu. Na završetku javnog skupa predstavljena je kampanja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina s preporukama za suzbijanje govora mržnje u političkom prostoru. Vizit kartice s pet preporuka podijeljene su sudionicima skupa (50), a poslana su i zastupnicima u Hrvatski sabor.

Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina obilježio je 18. listopada 2018. godine u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova. U vijećnici Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan je okrugli stol na temu „*Društvene mreže na internetu – novi trendovi vrbovanja i iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima*“.

Povodom Svjetskog dana izbjeglica (20. lipnja), u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao je panel raspravu pod nazivom „*Uključivanje djece tražitelja i nositelja međunarodne zaštite u odgojno-obrazovni sustav: Analize politika i primjeri dobre prakse*“ u okviru projekta „Podrška integraciji državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita“ sufinanciranog iz Fonda za azil, migracije i integraciju Europsku uniju (AMIF). Panel na kojem sudjelovalo 50 sudionika

označio je završetak niza aktivnosti kojima je cilj bio podizanje svijesti stručne i opće javnosti o izazovima integracije u Hrvatskoj, s osobitim naglaskom na djecu i mlade i na ulogu škole u integraciji obitelji migrantskog porijekla. Predstavljena je i brošura „Dječja pitanja o izbjeglištvu – i kako na njih odgovoriti“ u izdanju Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 3.246,50 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2018. godina - 2.100,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Nositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Suradne institucije: jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku sustavno radi na osiguravanju dostupnosti informacija svim osobama u potrebi s naglaskom na posebno osjetljive skupine osoba te odgovara na upite i predstavke građana, distribuira tiskani materijal (publikacije) i pruža informacije o mogućnostima ostvarivanja i zaštite propisanih prava.

Ujedno, Ministarstvo redovito putem mrežne stranice informira javnost o poduzetim aktivnostima iz svog djelokruga te su ovim putem dostupni i pravni propisi koji propisuju zaštitu od nasilja u obitelji.

U cilju osiguravanja dostupnosti informacija najširem krugu korisnika Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u 2018. godini izradilo je, tiskalo i objavilo na svojim mrežnim stranicama brošuru *Sve što trebate znati o Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* za što je utrošeno 46.062,50 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Brošura daje odgovore, među ostalim, na pitanja o samoj Konvenciji, odnosno što je to Konvencija, zašto definira rod, razlozi potrebe jačanja mehanizme zaštite žena, temeljne obveze koje uvodi, objašnjava pitanje rodne ideologije, objašnjava ulogu GREVIO-a, daje pregled država koje su potpisale i ratificirale Konvenciju, te zašto je uz Konvenciju priložena interpretativna izjava. Brošura je distribuirana centrima za socijalnu skrb u cilju daljnje podjele zainteresiranima.

Nadalje, povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama Ministarstvo je tiskalo Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine u 600 primjeraka. U svrhu prijevoda i tiska Nacionalne strategije utoršeno je 45.032,50 kuna iz sredstava Državnog proračuna..

Ujedno, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama Ministarstvo je tiskalo brošuru „Možemo zajedno“ u nakladi od 1.500 primjeraka. Ova brošura predstavlja vodič u postupanju u slučajevima nasilja u obitelji i informator stručnjacima o postupanju budući da djelotvorna primjena u praksi pretpostavlja uz integriranje zakona, strateških dokumenata i suvremenih teorija, partnerstvo svih nadležnih institucija radi ostvarivanja i unaprjeđenja zaštite žrtava od svih oblika nasilja. U svrhu tiska brošure utrošeno je 15.000,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Ministarstvo unutarnjih poslova na svojoj službenoj Internet stranici redovito objavljuje sadržaje vezane uz obilježavanje datuma za temu ljudskih prava i nasilja u obitelji. Redizajnirana je Internet stranica Ministarstva i aplikacija za on line prijavu zlostavljanja djece – Red Button, čime će se javnosti dodatno učiniti dostupnim prijavljivanje nasilja nad djecom i među bliskim osobama te osigurati paket informacija o postupanju policije, rizicima i oblicima nasilja, pravima žrtava nasilja i drugim žrtvama i građanima korisnim informacijama.

Ministarstvo pravosuđa je tijekom 2017. godine provelo niz aktivnosti u cilju informiranja o mogućnostima zaštite od nasilja, primjerice :

- distribuirano je preko 700 kompleta promotivnog materijala koje čine tiskani materijali (letci) o sustavu podrške žrtvama i svjedocima, odjelima za podršku žrtvama i svjedocima te o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela na svim održanim predavanjima (za djelatnike policije, centara za socijalnu skrb, centara za mentalno zdravlje i centara za psihosocijalnu pomoć)
- na web stranici Ministarstva pravosuđa objavljen je popis/adresar organizacija civilnog društva i državnih institucija kojima se žrtve mogu obratiti za dodatnu pomoć i podršku
- sredstvima od igara na sreću financirane su aktivnosti 5 organizacija civilnog društva koje su tijekom 2017. godine pružale podršku žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja nasilja u obitelji u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima. Organizacije civilnog društva također su provodile aktivnosti podizanja javne svijesti o pravima žrtava i dostupnim oblicima pomoći i podrške. U sklopu projektnih aktivnosti organizacije civilnog društva organizirale su okrugle stolove te izradile i distribuirale 5350 letaka i 50 plakata o dostupnoj podršci žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja obiteljskog nasilja u županijama obuhvaćenima projektom (Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Šibensko-kninskoj, Koprivničko-križevačkoj i Požeško-slavonskoj županiji)
- objavljen je Javni poziv za financiranje aktivnosti partnerske mreže organizacija za podršku i pomoć žrtvama i svjedocima u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima za trogodišnji program. S koordinatorom „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ Ženskom sobom – Centar za seksualna prava sklopljen je ugovor, a mrežu čini 10 partnerskih organizacija civilnog društva koje u odabranih 13 županija provode svoje aktivnosti.

Financijska sredstva izražena su u okviru mjere 3. Područja I.

Tijekom 2018. godine provedeno je niz aktivnosti u cilju informiranja o mogućnostima zaštite od nasilja, primjerice:

- distribuirano je preko 300 kompleta tiskanog promotivnog materijala o sustavu podrške žrtvama i svjedocima, odjelima za podršku žrtvama i svjedocima te o novčanoj naknadi

- žrtvama kaznenih djela na svim održanim predavanjima (za djelatnike policije, centara za socijalnu skrb, centara za mentalno zdravlje i centara za psihosocijalnu pomoć)
- izrađeno je 20000 letaka i 10000 brošura, od toga 8000 na hrvatskom jeziku i 2000 na engleskom jeziku u sklopu projekta T544093 Jačanje učinkovitosti sustava za podršku svjedocima i žrtvama kaznenih djela
 - na web stranici Ministarstva pravosuđa objavljen je popis/adresar organizacija civilnog društva i državnih institucija kojima se žrtve mogu obratiti za dodatnu pomoć i podršku
 - sredstvima od igara na sreću financirane su aktivnosti partnerske mreže organizacija za podršku i pomoć žrtvama i svjedocima u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima. OCD-i su organizirali okrugle stolove te su izradili i distribuirali 34200 letaka i 1700 plakata o dostupnoj podršci žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja obiteljskog nasilja u županijama obuhvaćenima projektom (Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Šibensko-kninskoj, Koprivničko-križevačkoj, Požeško-slavonskoj, Međimurskoj, Varaždinskoj, Istarskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Karlovačkoj, Ličko-senjskoj, Virovitičko-podravskoj, Krapinsko-zagorskoj županiji)
 - s koordinatorom „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ Ženskom sobom – Centar za seksualna prava sklopljen je ugovor, a mrežu čini 10 partnerskih organizacija civilnog društva koje u odabranih 13 županija provode svoje aktivnosti. Sredstva za financiranje aktivnosti partnerske mreže organizacija izražena su u okviru mjere 3. područja I.

Ured za ravnopravnost spolova je tijekom 2017. godine preveo *Opću preporuku UN Odbora za suzbijanje diskriminacije žena br. 35. o rodno utemeljenom nasilju nad ženama*. UN Odbor za uklanjanje diskriminacije žena je 2017. godine donio predmetnu preporuku kojom se ažurira *Opća preporuka br. 19. o nasilju nad ženama*. Odbor je time obilježio dvadesetpetu godišnjicu usvajanja *Opće preporuke br. 19* osiguravajući tako državama strankama daljnje smjernice koje imaju za cilj ubrzati uklanjanje rodno utemeljenog nasilja nad ženama. Tekst *Opće preporuke br. 35.* na hrvatskom jeziku dostupan je na web stranicama Ureda. Opća preporuka br. 35 tiskana je u 500 primjeraka i distribuirana predstavnicima županijskih i gradskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, Uredima državne uprave u županijama, gradskim knjižnicama, sindikatima, udrugama i drugim zainteresiranim dionicima

U svrhu prijevoda, dizajna i tiska Opće preporuke utrošeno je 14.860,54 kune iz sredstava Državnog proračuna.

Tijekom 2018. godine Ured za ravnopravnost spolova je dodatno tiskao *Opću preporuku br. 35 UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena o rodno utemeljenom nasilju nad ženama* u 500 primjeraka i distribuirao predstavnicima županijskih i gradskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, Uredima državne uprave u županijama, gradskim knjižnicama, sindikatima, udrugama i drugim zainteresiranim dionicima.

U svrhu tiska Opće preporuke utrošeno je 4.875,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u partnerstvu s Hrvatskim pravnim centrom, kao koordinatorom, te partnerima Ministarstvom pravosuđa i Patent Association (Mađarska), Centre for Legal Research (Rumunjska), Association for Nonviolent Communication i Peace Institute (Slovenija), je 1. listopada 2017. započeo provedbu međunarodnog projekta „Unaprjeđenje sustava podrške iz perspektive žrtava kaznenih djela – VICATIS Victim-centered Approach to Improving Support Services“. Projekt je usmjeren na unaprjeđenje implementacije Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (dalje: Direktiva o žrtvama). Provedbom projekta, u trajanju 18 mjeseci (do 31. ožujka 2019.) nastojalo se doprinijeti

unaprjeđenju regulatornog, proceduralnog i institucionalnog okvira za učinkovitu i koherentnu implementaciju Direktive o žrtvama. Rezultati istraživanja, koji su usmjereni na perspektivu žrtava kaznenih djela, koristit će se u zagovaračkim aktivnostima i za razvoj instrumenata koji će pomoći ostvarivanju prava na informacije. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti.

Tijekom 2018. godine u tijeku je provedba međunarodnog projekta „Unaprjeđenje sustava podrške iz perspektive žrtava kaznenih djela – VICATIS“ u kojem Ured sudjeluje kao partner (poveznica: <http://www.hpc.hr/2018/02/14/projekt-unapredenje-sustava-podrške-iz-perspektive-zrtava-kaznenih-djela-victim-centered-approach-to-improving-support-services-vicatis/>)

U sklopu projekta izrađena je posebna web stranica <http://zazrtve.hr/> namijenjena žrtvama kaznenih djela i prekršaja putem koje mogu dobiti potrebne informacije o pravima, pomoći i službama za podršku. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 14.860,54 kune iz sredstava Državnog proračuna

2018. godina - 110.970,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna

3. Poticati medije na adekvatno prikazivanje programskih sadržaja o problematici nasilja u obitelji, sukladno Priručniku sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Nositelji: Agencija za elektroničke medije, Hrvatsko novinarsko društvo, Hrvatska radiotelevizija

Suradne institucije: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, organizacije civilnog društva, Nacionalni tim za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, mediji

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera je provedena
- **Postignuti rezultati**

Agencija za elektroničke medije izvještava kako tijekom 2017. godine medijski prikaz rodno uvjetovanog nasilja dolazi u fokus rada radne skupine Žene i mediji. Hrvatski regulator je izrazio interes za sudjelovanje u ovom projektu te je zajedno s ostalim zainteresiranim regulatorima tijekom 2017. godine radio na razvoju metodologije Analize medijskog tretmana rodnog nasilja. Do kraja godine usuglašeni su osnovni parametri analize, poput važnosti dane vijesti u informativnoj emisiji, duljine vremena vijesti, kvalifikacije izvora, dramatičnosti i spektakularizacije, analize novinarskog govora, poštivanja privatnosti pogođenih osoba i sličnih kriterija.

Tijekom 2018. godine provedena je Analiza medijskog tretmana rodnog nasilja u sklopu *Studija medijskog tretmana rodnog nasilja u mediteranskom području emitiranja* koju je

inicirala radna skupina Žene i mediji, koja djeluje u sklopu Mediteranske mreže regulatornih tijela (MNRA). Agencija za elektroničke medije aktivna je članica ove mreže od 2014. godine, kao i potpisnica *Deklaracije MNRA o borbi protiv rodnih stereotipa u audiovizualnim medijima*. Cilj ove analize bio je preispitati medijsko pokrivanje rodnog nasilja. U tu svrhu analizirane su informativne emisije triju nacionalnih TV kuća, HRT, Nova TV d.d. i RTL Hrvatska d.o.o., emitirane u razdoblju od 1. ožujka 2018. godine do 31. svibnja 2018. godine. Analizirani su prilozi emitirani u sklopu *Dnevnika 2* i *Teme dana* na kanalu HTV1, emisije *Labirint* emitirane na kanalu HTV4, potom središnje informativne emisije na kanalu RTL TV *RTL Danas* i *RTL Direkt*, kao i RTLovog istraživačko magazina *Potruga*. Na kanalu Nova TV analizom su bile obuhvaćene *Vijesti u 17*, *Dnevnik Nove TV* te *Provjereno*. Metodologiju za provedbu ove analize razvio je katalonski regulator CAC. Provedena je kvalitativna i kvantitativna analiza sadržaja te je utvrđeno u kojem se djelu neki od vodećih medija u hrvatskoj države Smjernice za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji iz Preporuke.

Rezultati su pokazali da se u programima analiziranih nakladnika obiteljsko nasilje tretira kao važan društveni problem, izbjegava se sekundarna viktimizacija žrtava te se identitet žrtve i počinitelja otkriva samo u iznimnim situacijama. Ipak, korištenje spektakularizacijskih elementa, u većoj ili manjoj mjeri, je prisutno na svima analiziranim televizijama.

Rezultati Analize predstavljeni su na okruglom stolu održanom 4. prosinca 2018. godine u Napretkovom kulturnom centru u Zagrebu. Na okruglom stolu su sudjelovali pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, urednica Odjela Informativno medijski servis HTV-a, direktorica Informativnog programa NOVA TV-a, urednica i voditeljica na RTL televiziji, profesorica na Pravnom fakultetu u Zagrebu, bivša voditeljica Caritasove kuće za žrtve obiteljskog nasilja te psihologinja u Ženskoj sobi. O okruglom stolu i rezultatima Analize izvijestili su HRT, RTL i Nova TV u svojim središnjim informativnim emisijama te brojni lokalni mediji.

Rezultati Analize objavljeni su u publikaciji pod naslovom *Analiza medijskog tretmana rodnog nasilja u Hrvatskoj na trima nacionalnim televizijama*. Publikacija je tiskana u 300 primjeraka na hrvatskom i engleskom jeziku s ciljem osvješćivanja i edukacije medijskih djelatnika, kao i za potrebe usporedne analize rezultata i razmjene iskustava s drugim nacionalnim regulatornim agencijama.

Navedena publikacija dostupna je na web stranici na poveznici <https://www.aem.hr/wp-content/uploads/2019/01/AEM-Analiza-med-tretmana-rodnog-nasilja.pdf>

Nadalje tijekom 2018. godine Agencija je počela s radom na pokretanju portala *Žene i mediji*, na kojemu će teme, kao što su obiteljsko nasilje te medijsko izvještavanje o obiteljskom nasilju, dobiti istaknuto mjesto. Cilj je putem ove medijske platforme intenzivirati suradnju državnih i javnih tijela i nevladinih organizacija te kroz kvalitetan medijski sadržaj utjecati na rad svih dionika u medijskoj industriji.

Hrvatska radio televizija je tijekom 2017. i 2018. godine emitirala niz priloga, reportaža, sudjelovanja u središnjem dnevniku i drugim informativnim emisijama (dnevnik, dobro jutro Hrvatska, Hrvatska uživo, Labirint, Dnevnik 3, Otvoreno, Tema dana, Zagrebačka panorama, Intervju tjedna, poligraf, regionalni dnevnik), emitiranje na trećem televizijskom kanalu, emitiranje putem radio postaja HRT-a na temu nasilja u obitelji i nasilja nad ženama.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je u svibnju 2018. godine izradilo novi *Priručnik sa smjernicama za izvještavanje o nasilju u obitelji* koji sadrži pregled preporuka Vijeća Europe o prikazu žena u medijima, pregled zakonskih propisa Republike Hrvatske koji sadrže odredbe o medijskom izvještavanju o nasilju u obitelji, mitove i činjenice o nasilju, primjere dobre i loše medijske prakse u izvještavanju o nasilju te smjernice za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji. Elektronska verzija Priručnika dostavljena je Agenciji za elektroničke medije, kao nositelju ove mjere, radi daljnje distribucije i korištenja u radu te je dostupna i na web stranici Ministarstva u linku

<https://mdomsp.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti2018/PRIRUCNIK%20SA%20SMJERNICA%20ZA%20MEDIJSKO%20IZVJESTAVANJE%20O%20%20NASILJU%20U%20OBITELJI.pdf>.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nisu bila potrebna financijska sredstva.

4. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja
--

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 17. Konvencije – Sudjelovanje privatnog sektora i medija

Nositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, Hrvatsko novinarsko društvo

Suradne institucije/tijela: mediji, HRT, organizacije civilnog društva, Nacionalni tim i županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, policijske uprave

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ured za ravnopravnost spolova je tijekom 2017. godine dogovorio je ponovno emitiranje video spota „Prašina“ koji je izrađen 2014. u okviru projekta „Moj glas protiv nasilja“ financiranog sredstvima EU iz Programa Unije „Progress“. Spot je prikazan na nacionalnoj televiziji 16 puta u različitim terminima u periodu od 23. do 25. studenoga, a njime se željelo ponovno upozoriti javnost na problem nasilja nad ženama. U ovu svrhu utrošeno je 12.046,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Nadalje, u 2018. godini, s ciljem nastavka kampanje senzibiliziranja javnosti za problem nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja, dogovoreno je ponovno emitiranje video spota „Prašina“ koji je prikazan na nacionalnoj televiziji 12 puta u različitim terminima u periodu od 22. do 25. studenoga. Također dogovoreno je i emitiranje radio spota na istu temu koji je odašiljan na HR Mreži 12 puta i na Radio Martinu 10 puta u tijeku studenoga 2018. godine. U svrhu emitiranja video spota utrošeno je 11.491,65 kuna te radijskog spota 21.660,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna.

Promicanju i podizanju svijesti javnosti o ravnopravnosti žena i muškaraca pridonijela su gostovanja ravnateljice, pomoćnice ravnateljice i savjetnica URS-a na nacionalnim i lokalnim televizijskim (10 gostovanja u TV emisija), radijskim postajama (6 gostovanja u radijskim emisijama) te drugim medijima vezano uz teme iz nadležnosti i djelokruga rada URS-a uključujući i o temi nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog nasilja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 12.046,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna

2018. godina - 33.151,65 kuna iz sredstava Državnog proračuna

5. Redovito ažurirati Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji i osiguravati njegovu dostupnost najširem krugu osoba

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Nositelj: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Suradne institucije: organizacije civilnog društva, županijski timovi za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama

Rok: kontinuirano

- ***Provedba mjere:*** Mjera se kontinuirano provodi

- **Postignuti rezultati**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku nadležno je za ažuriranje *Adresara ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji*, koji sadrži adrese i brojeve telefona organizacija i institucija u Republici Hrvatskoj kojima se žrtve nasilja u obitelji u slučaju potrebe, odnosno nasilja u obitelji, mogu obratiti. Prikupljeni su novi podaci te je Adresar, u cilju daljnjeg širenja informacija o postojanju i radu organizacija i institucija koje pružaju pomoć žrtvama nasilja, objavljen na Internet stranici Ministarstva.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nisu bila potrebna financijska sredstva.

4.2. Analiza provedbe pojedinih mjera od strane jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave

4.2.1. GRAD ZAGREB

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava u za njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Gradski ured za obrazovanje je tijekom 2107. godine vezano uz temu podrške obitelji i prevencije raznih rizičnih ponašanja financirao udruge kojima je odobrena provedba programa za djecu predškolske dobi putem Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2017. godinu. Nadalje, već dugi niz godina Grad Zagreb financira rad drugih ustanova i udruga koji imaju verificirane programe Ministarstva znanosti i obrazovanja za djecu s teškoćama u razvoju, djecu iz socijalno depriviranih obitelji kao i djecu romske nacionalne manjine. Takav pristup pokazao se izuzetno kvalitetan budući da se podržavaju i udruge koje kontinuirano i kvalitetno skrbe za djecu rane i predškolske dobi i dopuna su ponude za roditelje i djecu Grada Zagreba.

Zaključkom gradonačelnika Grada Zagreba o jednokratnoj financijskoj potpori sufinancirano je niz projekata usmjerenih odgoju i obrazovanju djece primjerice usmjerene otkupu slikovnica za dječje vrtiće, nabavku didaktičko-rehabilitacijskih sredstava, izradi stručnog dijela pilot projekta vezanog uz pravilnu prehranu u dječjim vrtićima, u ukupnom iznosu od 221.521,30 kuna.

Putem Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama iz sredstava Proračuna Grada Zagreba u 2017. godini financirano je 13 udruga u provedbi slijedećih aktivnosti: poludnevni program predškolskog odgoja i programa pripreme za školu romske djece, predškolskog odgoja za djecu s većim teškoćama u razvoju u jednoj odgojno-obrazovnoj skupini, programa „Igram do škole” za djecu i majke iz socijalno depriviranih obitelji, obilježavanje značajnih datuma i važnih obljetnica, organiziranje susreta, natjecanja, priredbi, drugih manifestacija, edukacije stručnih djelatnika u dječjim vrtićima za vođenje radionica s roditeljima djece s teškoćama, izdavanje stručnih časopisa i drugo. U navedenu svrhu utrošeno je 1.427.948,71 kuna iz sredstava Grada Zagreba.

Nadalje, u gradskim dječjim vrtićima stručni suradnici multidisciplinarno sagledavaju potrebe i primjerenu podršku svakom djetetu, posebice ako dijete treba poseban program prevencije ili zaštite svojih prava. Za djecu koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja potreba trebaju dodatnu podršku, stručni suradnici i odgojitelji pripremaju i provode individualizirane programe, a najčešći razlozi njihove provedbe su alkoholizam roditelja, brakorazvodne parnice roditelja, roditelji kojima je određena sudska mjera, učestale ozljede djece, zanemarivanje djece i slično. U slučaju sumnje na pojavu nasilja u obitelji dijete se stalno prati, a roditelji se usmjeravaju prema institucijama za pomoć djetetu i obitelji.

Jedno od temeljnih područja kurikulumu je područje sigurnosti i zaštite djeteta, podrška djetetu u ostvarivanju svih njegovih prava i potreba te uvjeta u kojima dijete živi i razvija se. Aktivnosti utvrđivanja statusa djeteta integralni su dio stalnog praćenja djetetovog napretka i indikator su potrebe dodatnih, individualiziranih programa za dijete čija se realizacija stalno prati i unapređuje. Svi gradski dječji vrtići obvezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Kao dio godišnjeg plana i programa organiziraju se: predavanja, seminari, radionice na temu zlostavljanja i zanemarivanja te primjerene zaštite djece. Provodi se stalna edukacija odgajatelja za bolje prepoznavanje i razumijevanje ponašanja djeteta, pozitivne stavove o djetetu te znanja o obvezi i načinima zaštite djeteta. I dalje se provode CAP edukacije za odgojitelje i stručne suradnike, edukacije za unaprjeđivanje i razvoj partnerstva s roditeljima.

Odgojno-obrazovni programi koje provode dječji vrtići smatraju se primarnom prevencijom razvoja neprihvatljivih oblika ponašanja kod djeteta. Preventivni programi dječjih vrtića podrazumijevaju prije svega stalno senzibiliziranje i edukaciju djelatnika za bolje prepoznavanje te pravodobno i primjereno postupanje u slučajevima kada uoče rizična ponašanja ili neke pasivne oblike poremećaja ponašanja djeteta (potištenost, depresija, povučenost i slično), a koji bi mogli ukazivati na neke oblike obiteljskog zanemarivanja ili zlostavljanja. Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među najmlađima integralni su dio zadaća odgojno-obrazovnog procesa i usmjerene su prema djetetu, odgojitelju, roditelju/skrbniku - obitelji, a provode se najčešće timski, odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima (pedagogom, psihologom, logopedom, defektologom i zdravstvenim voditeljem).

Sustav osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja provodio se u školskoj godini 2016./2017. i nastavio provoditi u 2017./2018. i 2018./2019. u ustanovama kojih je osnivač Grad Zagreb i to: 108 redovnih osnovnih škola, 4 osnovne škole za učenike s teškoćama, 2 osnovne umjetničke (glazbene) škole te u 8 privatnih osnovnih škola s pravom javnosti od kojih se četiri vjerske osnovne škole, na temelju Ugovora Svete Stolice i Republike Hrvatske, financiraju u cijelosti (osim plaća zaposlenika i naknada za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život).

Sustav srednjoškolskog odgoja i obrazovanja realizirao se u školskoj godini 2017./2018. i 2018./2019. u ustanovama osnivač kojih je Grad Zagreb i to 66 srednjih škola, 14 učeničkih domova (4 u sastavu srednjih škola) škola te u Centru za dopisno obrazovanje „Birotehnika“ (podaci bez privatnih i umjetničkih škola).

Gradski ured za obrazovanje djeluje na nivou primarne ili univerzalne prevencije. Nositelji svih preventivnih aktivnosti u Gradu Zagrebu su Gradski ured za zdravstvo koji ima osigurana sredstva za navedenu namjenu i Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja te prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži), a edukacija prosvjetnih radnika u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima u nadležnosti je Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Gradski ured za obrazovanje u suradnji s Gradskim uredom za zdravstvo koordinira sve aktivnosti vezano uz preventivne programe kroz zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja. Gradski ured za obrazovanje kroz *Program javnih potreba u osnovnom odgoju i obrazovanju* i *Program javnih potreba u srednjem odgoju i obrazovanju* financira različite izvannastavne programe koji podižu standard kvalitete života djece i mladih u Gradu Zagrebu, a ujedno utječu na pružanje različitih aktivnosti koje pridonose univerzalnoj prevenciji različitih društveno neprihvatljivih ponašanja kao što su poduka plivanja, natjecanja i smotre učenika

koje se organiziraju od školske do državne razine, projekti i programi za nadarene učenike, poduka učenika iz Prve pomoći, provedba programa Škole u prirodi, provedba programa Vikendom u sportske dvorane, potpore programima i projektima u funkciji organiziranoga slobodnog vremena mladih, financiranje besplatnih udžbenika, program produženog boravka i drugo.

Školske preventivne programe provodi svaka odgojno-obrazovna ustanova sukladno svojim specifičnostima i potrebama. Jedan dio programa obuhvaća redovni i izborni školski program te dodatni rad izvannastavnim aktivnostima u kojima su integrirani sadržaji o štetnosti raznih rizičnih ponašanja (nasilničko ponašanje, pušenje, alkohol, droge, kocka) te se sadržajima i poticanjem konstruktivnog provođenja slobodnog vremena djecu i mlade odgaja odupiranju (donošenju odluka) svim negativnim ili, bolje reći, rizičnim ponašanjima. Školski preventivni programi sastoje se od niza sadržajnih elemenata kao što su; afirmacija roditeljske uloge te rad s roditeljima različitim individualnim i grupnim oblicima suportivnog i edukativnog karaktera, slobodno vrijeme mladih, specifično, neformalno obrazovanje mladih, učenje životnih (socijalnih) vještina različitim radionicama, korištenje razreda kao terapijske zajednice, suradnja škole s drugim institucijama i stručnjacima sukladno njihovom planu i programu rada za pojedinu školsku godinu. Stručni suradnici škola vezano za pojavnost svih oblika nasilja usko surađuju s centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine. Učenicima, kao visoko rizičnoj populaciji kojima je obiteljska dinamika disfunkcionalna, pruža se individualno savjetovanje i provode se diskretni zaštitni programi. S roditeljima visokorizične populacije učenika provodi se utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, roditeljima se pruža pomoć u savladavanju efikasnih komunikacijskih vještina, upućuju se u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć i slično.

Stručni suradnici u školama redovito se uključuju i u različite odgojno-humanitarne aktivnosti uz suradnju s organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim ustanovama koje pokrivaju navedenu problematiku.

Sve navedene aktivnosti pridonose opsegu i kvaliteti suradnje između škola, roditelja i vanjskih institucija. Stručni djelatnici škola pokazuju iznimnu osjetljivost i razumijevanje za djecu i roditelje koji žive u teškim životnim situacijama te im se individualnim pristupom pomaže u prevladavanju svakog emotivno teškog razdoblja.

Realizacija školskog preventivnog programa kontinuirano se prati, evidentira i podnosi se pisano izvješće na kraju nastavne godine od strane odgojno-obrazovnih ustanova.

Financijska sredstva se osiguravaju u okviru financiranja redovnog programa te nema dodatnih troškova s obzirom da aktivnosti provode stručni djelatnici dječjih vrtića i škola u okviru stalnih zadaća. Nadalje, za provedbu školskih preventivnih programa nisu osigurana posebna financijska sredstva već se preventivni programi provode u okviru redovnih aktivnosti u školama.

Kroz kurikulum zdravstvenog odgoja koji se počeo provoditi eksperimentalno u osnovnim i srednjim školama 2012/2013. školske godine određeni sadržaji i teme zdravstvenog odgoja (70%) integrirani su u postojeće predmete (Priroda i društvo, Priroda, Biologija, Tjelesna i zdravstvena kultura, Psihologija...) od prvog razreda osnovne do četvrtog razreda srednje škole. Dodatni sadržaji, koji čine 30% kurikuluma zdravstvenog odgoja integrirani su u sat razrednika i obuhvaćaju do 12 sati godišnje. Program zdravstvenog odgoja temelji se na holističkom poimanju zdravlja koji podrazumijeva povezanost tjelesnog, mentalnog, emocionalnog, duhovnog i socijalnog aspekta zdravlja. Program je podijeljen u 4 modula da bi se osigurala ravnoteža u zastupljenosti različitih aspekata zdravlja:

1. Živjeti zdravo
2. Prevencija nasilničkog ponašanja
3. Prevencija ovisnosti

4. Spolno/rodna ravnopravnost i spolno odgovorno ponašanje.

Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među djecom i mladima integralni su dio zadaća odgojno obrazovnog procesa i bile su usmjerene prema djetetu/učeniku, odgojitelju/učitelju, roditelju/skrbniku-obitelji i provodile su se individualizirano za onu djecu/učenike koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja specifičnih potreba imaju stvarne specifične potrebe na način da se stalno prate ponašanja i reakcija djece i roditelja te da se provode preventivne mjere zaštite djeteta i u skupini/razredu i u obiteljskom okruženju.

Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u okviru preventivnih aktivnosti na univerzalnoj razini proveo je više programa namijenjenih učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama kojima se, osim teorijskih okvira prevencije rizičnog ponašanja nudio i interaktivni rad, programe namijenjene učenicima osnovnih i srednjih škola na temu zlouporabe alkohola i PAS, programe sa svrhom prevencije mentalnih poremećaja kao i psihosocijalnog osnaživanja kod mladih te posebne programe za roditelje.

U cilju provedbe ovih programa iz proračuna Grada Zagreba ukupno je isplaćeno 800.000,00 kuna.

Nadalje, tijekom 2018. godine u Gradu Zagrebu programima predškolskog odgoja i obrazovanja bilo je obuhvaćeno (redovitim programom i programom predškole u gradskim, privatnim i vjerskim dječjim vrtićima te predškolskim odgojem i obrazovanjem u posebnim ustanovama) više od 90% ukupnog broja djece u Gradu Zagrebu u dobi od godine dana do polaska u osnovnu školu i 100% djece u godini prije polaska u osnovnu školu. Time je obuhvat djece rane i predškolske dobi programima predškolskog odgoja i obrazovanja u Gradu Zagrebu dostigao visoke europske standarde. Nositelji provedbe programa javnih potreba prvenstveno su 60 dječjih vrtića, na 225 lokacija, kojima je osnivač i vlasnik Grad Zagreb. Kapacitete gradskih dječjih vrtića nadopunjuje 69 vjerskih i privatnih dječjih vrtića (uključujući tri privatne i vjerske osnovne škole s programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja) koji tijekom pedagoške godine organiziraju redoviti cjelodnevni program i druge programe predškolskog odgoja i obrazovanja.

Tijekom 2018. godine, a vezano uz temu podrške obitelji i prevencije raznih rizičnih ponašanja provodilo se niz programa usmjerenih stručnom usavršavanju radnika dječjih vrtića te individualni programi za djecu i roditelje koji su u faktoru rizika pojave nasilja u obitelji ili pojave agresivnog ponašanja kod djece.

Nadalje, u ukupnom iznosu od 870.000,00 kuna financirane su udruge kojima je odobrena provedba programa za djecu predškolske dobi putem Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2018. godinu, a koji su usmjereni provedbi poludnevnog programa predškolskog odgoja i obrazovanja i programa pripreme za školu djece pripadnika romske nacionalne manjine, programa djeci s teškoćama u razvoju, namijenjenog djeci i roditeljima/skrbnicima iz socijalno depriviranih obitelji.

U gradskim dječjim vrtićima stručni suradnici kontinuirano multidisciplinarno sagledavaju potrebe i primjerenu podršku svakom djetetu, posebice ako dijete treba poseban program prevencije ili zaštite svojih prava. Za djecu koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja potreba trebaju dodatnu podršku, stručni suradnici i odgojitelji pripremaju i provode individualizirane programe. U slučaju sumnje na pojavu nasilja u obitelji dijete se stalno prati, a roditelji se usmjeravaju prema institucijama za pomoć djetetu i obitelji. Svi gradski dječji vrtići obvezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Kao dio godišnjeg plana i programa organiziraju se: predavanja, seminari, radionice na temu

zlostavljanja i zanemarivanja te primjerene zaštite djece. Provodi se stalna edukacija odgajatelja za bolje prepoznavanje i razumijevanje ponašanja djeteta, pozitivne stavove o djetetu te znanja o obvezi i načinima zaštite djeteta. I dalje se provode CAP edukacije za odgojitelje i stručne suradnike, edukacije za unaprjeđivanje i razvoj partnerstva s roditeljima.

Gradski ured za obrazovanje djeluje na nivou primarne ili univerzalne prevencije. Nositelj svih preventivnih aktivnosti u Gradu Zagrebu su Gradski ured za zdravstvo koji ima osigurana sredstva za navedenu namjenu i Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (financiranje preko udruga). Gradski ured za obrazovanje u suradnji s Gradskim uredom za zdravstvo koordinira sve aktivnosti vezano uz preventivne programe kroz zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja - za tu namjenu Gradski ured za obrazovanje nema osigurana financijska sredstva.

Školske preventivne programe provodi svaka odgojno-obrazovna ustanova sukladno svojim specifičnostima i potrebama. Jedan dio programa obuhvaća redovni i izborni školski program te dodatni rad izvannastavnim aktivnostima u kojima su integrirani sadržaji o štetnosti raznih rizičnih ponašanja (nasilničko ponašanje, pušenje, alkohol, droge, kocka) te se sadržajima i poticanjem konstruktivnog provođenja slobodnog vremena djecu i mlade odgaja odupiranjem (donošenju odluka) svim negativnim ili, bolje reći, rizičnim ponašanjima.

Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među djecom i mladima integralni su dio zadaća odgojno obrazovnog procesa i bile su usmjerene prema djetetu/učeniku, odgojitelju/učitelju, roditelju/skrbniku-obitelji i te su se provodile individualizirano za onu djecu/učenike koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja specifičnih potreba imaju stvarne specifične potrebe na način da se stalno prate ponašanja i reakcija djece i roditelja te da se provode preventivne mjere zaštite djeteta i u skupini/razredu i u obiteljskom okruženju.

I tijekom 2018. godine Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u okviru preventivnih aktivnosti na univerzalnoj razini provodio je programe namijenjene učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama te edukativne radionice za studente i mlade zaposlene i grupu roditelja. U navedenu svrhu utrošeno je 800.000,00 kuna iz proračuna Grada Zagreba.

Nadalje, Gradski ured za zdravstvo u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba proveo je edukaciju stručnih suradnika i nastavnika u 19 srednjih škola Grada Zagreba na temu „Uloga škole u prevenciji i intervenciji vezano za vršnjačko nasilje“. Tema edukacije stručnih suradnika i nastavnika odnosila se na ulogu škole u prevenciji i intervenciji vezano za vršnjačko nasilje. Program edukacije održan je 20. - 21. ožujka 2018. u Centru za zdravlje mladih, Heinzelova 62, i obuhvatio je 33 stručnih suradnika iz 37 zagrebačkih srednjih škola (10 gimnazija i 27 strukovnih škola). Edukacija nastavnika na Učiteljskim vijećima održana je u 19 srednjih škola (4 gimnazije i 15 strukovnih škola). Nadalje, u suradnji s Hrvatskim debatnim društvom učenici su bili uključeni u debatne radionice.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 2.449.470,01 kuna iz proračuna Grada Zagreba

2018. godina – 1.670.000,00 kuna iz proračuna Grada Zagreba

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom je tijekom 2017. godine osigurao financijska sredstva za provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, putem savjetovališta, uključujući i SOS telefone za žrtve nasilja te je pružena financijska potpora provedbi 10 projekata za što je utrošeno 302.500,00 kuna. Temeljem provedene evaluacije projekata i programa utvrđeno je da je predmetnim projektima bilo uključeno cca 2000 korisnika.

Nadalje, tijekom 2018. godine, također je osigurana financijska potpora provođenju 10 projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, putem savjetovališta, uključujući i SOS telefone za žrtve nasilja. U ovu svrhu utrošeno je 443.000,00 kuna.

Gradski ured za zdravstvo je tijekom 2018. godine financijski podržao projekt udruge „B.a.B.e“ naziva „Psihičko zdravlje – temeljni stup općeg zdravlja i individualne i društvene dobrobiti“ u okviru kojega je omogućeno pružanje psiholoških savjeta vezano uz tematiku zaštite mentalnog i fizičkog zdravlja putem SOS linije i e-mailom. Korisnicima koji nisu bili u mogućnosti ili nisu htjeli osobno dolaziti pružane su informacije o njihovim pravima i mogućnostima zaštite mentalnog i fizičkog zdravlja te savjetovanje po pitanju rješavanja njihove aktualne problematike te psihološko savjetovanje i psihološka pomoć putem svakodnevnog direktnog savjetovanja. U svrhu provedbe projekta utrošeno je 20.000,00 kuna.

Gradski ured za sport i mlade financijski je, tijekom 2018. godine, podržao projekt udruge „Kultura Nova“ koja je otvorila Savjetovalište za mlade, žrtve bullyinga, kroz kojeg je aktivno pomagala mladima koji su žrtve, ali i preventivno djelovala u sprečavanju takvoga ponašanja na mjestima na kojima mladi aktivno sudjeluju u obrazovnom i društvenom životu. U navedenu svrhu utrošeno je 85.000,00 kuna.

Nadalje, Udruga RIJEČI/PRAVE/PREDSTAVE provodi uspješan edukativni projekt usmjeren protiv nasilnog ponašanja pod nazivom „Novi načini prevencije nasilja za mlade novog doba VI – Teatro predstava Nasilje“. Projekt se sastoji od 20 izvedbi edukativne kazališne predstave „Nasilje - za nasilje nema opravdanja!“, nagrađene nagradom za najbolji projekt rane prevencije nasilja u Europskoj uniji za 2013. godinu, u režiji Zijaha Sokolovića, UNDP-ovog ambasadora dobre volje za toleranciju i nenasilje. Udruga S.I.D.R.O. i Zajednica Cenacolo su uvidjeli potrebu za osnivanjem socijalne zadruge koja će slijedeći socijalno poduzetništvo zapošljavati socijalno ranjive skupine društva. Kroz program rada Udruge i Zajednice kontinuirano se radi na promoviranju i razvijanju socijalnog poduzetništva, a osobito kroz rad socijalne zadruge. Na ovaj način pomaže se socijalno ranjivim skupinama te sprečava rastuće nasilje u obitelji. Udruga „Djeca prva“ potiče i podupire osnivanje savjetovališta za mlade te osobito umrežavanje grupa mladih iz sustava socijalne skrbi i rizičnih obitelji radi jačanja međusobne podrške i javnog zalaganja za unapređenje položaja tih skupina.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 302.500,00 kuna iz proračuna Grada Zagreba

2018. godina - 548.000,00 kuna iz proračuna Grada Zagreba

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

1. Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Grad Zagreb *Odlukom o najmu stanova* (Službeni glasnik Grada Zagreba, broj 22/09, 3/12, 15/12 i 22/13) od 2009. godine osigurava stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji. Predmetnom odlukom uvedeno je posebno pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelj. Potencijalni korisnici stambenog zbrinjavanja moraju ispunjavati uvjet prebivališta u Gradu Zagrebu od 10 godina. Na temelju navedene odluke Grad Zagreb stambeno zbrinjava građane dodjelom stanova u najam prema Konačnoj listi reda prvenstva te izvan Liste reda prvenstva uz obrazloženo mišljenje nadležnih gradskih ureda na osnovi kojih se rješavaju stambena pitanja osoba - obitelji koje se nalaze u iznimno teškom socijalno-zdravstvenom položaju: osoba s utvrđenim 100%-tnim tjelesnim oštećenjem, osoba sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i osoba koje su žrtve nasilja u obitelji. Odsjek za stambeno zbrinjavanje u Odjelu za stanove i stambeno zbrinjavanje, Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada prema dostavljenim obrazloženim mišljenjima o socijalno-zdravstvenim uvjetima života, kojima Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom inicira stambeno zbrinjavanje obitelji/žrtava nasilja u obitelji obavlja provjeru ispunjavaju li osobe/obitelji žrtve nasilja kumulativno sve propisane uvjete za najam gradskog stana. Obavljaju se terenski očevidi i prethodne provjere uvjeta stanovanja i priprema predmete za razmatranje na sjednicama Povjerenstava za davanje stanova u najam koje predlaže gradonačelniku stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji (ovisno o raspoloživom broju stambenih jedinica).

Tijekom 2017. godine stambeno je zbrinuto 5 obitelji žrtava nasilja, a tijekom 2018. godine 9 obitelji žrtava nasilja.

- **Utrošena sredstva**

Redovna sredstva iz proračuna Grada Zagreba.

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Na temelju članka 8. stavka 1. Pravilnika o financiranju udruga iz proračuna Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, br. 12/15, 24/15, 2/16 i 7/18) gradonačelnik Grada Zagreba objavljuje Javni natječaj za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba.

Grad Zagreb pruža financijsku potporu radu dvije organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovašta za žrtve nasilja u obitelji. Tijekom 2017. godine pružena je financijska potpora Autonomnoj ženskoj kući Zagreb za provedbu projekta „Žene protiv nasilja nad ženama - Sklonište i savjetovašta za žene i djecu - organiziranje smještaja, savjetovanja i pomoći ženama i djeci koje/a su preživjele/a partnersko nasilje“ u iznosu od 560.000,00 kuna te udruzi Ženska pomoć sada - SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja za projekt „Prihvatni centar - sklonište, savjetovašta i SOS linije za žene i djecu žrtve nasilja“ u iznosu od 182.000,00 kuna.

Provedena je evaluacija programa rada skloništa i savjetovašta za žrtve nasilja u obitelji te je utvrđeno da je tijekom 2017. godine prosječan broj smještenih osoba u dva autonomna skloništa bio 50 (20 odraslih osoba i 30 djece).

Nadalje, budući da je Grada Zagreb osnivač Doma za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji „Duga - Zagreb“ isti redovito i kontinuirano financira. Tijekom 2017. godine u Domu je boravilo ukupno 143 korisnika, od kojih je 65 odraslih osoba i 78 djece. Potrebno je naglasiti kako je tijekom 2017. godine realiziran smještaj za 52 odrasle osobe te 66 djece, dok se preostali broj odnosi za korisnike čiji je smještaj realiziran tijekom 2016. godine, ali su boravili u ustanovi i tijekom 2017. godine (13 žena i 12 djece). Od 66 djece njih 36 bili su predškolske dobi, 25 školske dobi i 5 srednjoškolaca. U okviru usluga Doma odrađeno je 800 psiholoških savjetovanja odraslih i 450 za djecu te 650 pravnih savjetovanja za odrasle žrtve na smještaju. Usluga socijalnog rada obuhvatila je statusna pitanja, materijalna prava, upis u vrtić, školu, aktiviranje zdravstvene zaštite te je istom obuhvaćeno 2100 odraslih osoba i 750 djece. U svrhu pružanja usluga privremenog smještaja i psihosocijalne pomoći osobama smještenim u Domu „Duga - Zagreb“ tijekom 2017. godine iz proračuna Grada Zagreba utrošeno je 3.160.673,09 kuna.

Grad Zagreb u okviru Savjetovašta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja osigurava savjetodavne usluge osobama koje nisu smještene u Domu „Duga – Zagreb“ u prostorijama Savjetovašta, na adresi Ninska 10/2. Ukupan broj korisnika savjetovašta u 2017. godini je 368 osoba od čega su 298 bile žene i 70 muškarci. Žrtve nasilja u obitelji su najčešće odrasle osobe (98,4%), najčešće srednje životne dobi (30-50 godina života – 57,6% i 51-65 godina – 26,1%). Žrtve većinom dolaze s područja Zagreba i okolice (60,9%). Među njima prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (50,5%) te stalno zaposlene osobe (57,9%). U većini slučajeva se radi o osobama koje su u bračnoj zajednici (36,4%), a odmah nakon toga najbrojnija skupina su osobe koje žive u izvanbračnoj zajednici (16,3%). Kod 86,1% se radilo na nasilju unutar obitelji, dok je kod 13,9% bila riječ o nasilju u vezi. Najčešće se radilo o kombiniranom nasilju unutar kojeg prevladava psihičko nasilje 79,3% i ekonomsko nasilje 45,1%. Fizičko nasilje je prisutno kod 24,2% osoba, a seksualno kod 1,9%. Počinitelji nasilja u najvećem broju slučajeva bili su suprug/supruga (39,4%), bivši partner/partnerica (13,3%) ili izvanbračni partner/partnerica (13,9%). Kod četvrtine korisnika kao počinitelji se pojavljuju ostali članovi obitelji: djeca prema roditelju (10,1%), a zatim roditelj prema djeci (14,9%). Neki drugi član obitelji bio je počinitelj nasilja u 6,8% slučajeva. Kod 65,8% osoba se radilo o kontinuiranom nasilju koje je trajalo duže od godinu

dana do višegodišnjeg nasilja dok se kod svega 4,9% radilo o nasilju koje se dogodilo prvi put. Najčešće su korisnici dolazili osobno (N=242), zatim su koristili telefonsko savjetovanje (N=109), a najmanje putem e-maila (N=17). Odrađeno je najviše kombiniranih savjetovanja (N=347), zatim psihološko (N=16), pa socijalno (N=4) i 1 isključivo pravno savjetovanje.

Za pružanje usluga savjetovanja u okviru Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja Doma „Duga - Zagreb“ za žrtve koje nisu smještene u Domu u proračunu Grada Zagreba utrošeno je 192.594,14 kuna.

Ujedno Grad Zagreb podupire i rad savjetovališta za žrtve nasilja koje vode organizacije civilnog društva – Udruga B.a.B.e i Udruga Ženska soba, za što je u 2017. godini iz proračuna Grada izdvojeno 80.000,00 kuna.

Tijekom 2018. godine Grada Zagreb, putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba, nastavio je pružati financijsku potporu radu dvije organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i to Autonomnoj ženskoj kući Zagreb za provedbu programa „Žene protiv nasilja nad ženama - Sklonište i savjetovalište za žene i djecu - organiziranje smještaja, savjetovanja i pomoći ženama i djeci koje/a su preživjele/a partnersko nasilje“ u iznosu od 560.000,00 kuna te udruzi Ženska pomoć sada - SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja za program „Prihvatni centar - sklonište, savjetovalište i SOS linije za žene i djecu žrtve nasilja“ u iznosu od 185.000,00 kuna.

Provedena je evaluacija programa rada skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji te je utvrđeno da je tijekom 2018. godine u skloništu Autonomne ženske kuće Zagreb bilo smješteno 16 korisnika, od kojih je 9-ero djece te u skloništu Udruge „Ženska pomoć sada“ 31 korisnik, od kojih 17 djece.

U skloništu Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga Zagreb“ pružaju se usluge privremenog smještaja, psihosocijalne podrške, brige o zdravlju i pravne pomoći žrtvama i njihovoj djeci – bez obzira na spol i dob. Ukupno je tijekom 2018. godine u skloništu smješteno 60 osoba. Od toga je u 2018. godini realizirano 22 smještaja (22 odrasle osobe i 28 djece), a preostali broj se odnosi na korisnike čiji je smještaj realiziran u 2017. godini, ali su boravili ustanovi i tijekom 2018. godine (7 odraslih osoba i 3 djece). Ukupno je zaprimljeno 78 zahtjeva za smještaj. Od toga je zaprimljeno 28 službenih (pisanih) zahtjeva i 50 telefonskih upita građana za smještaj. Tijekom 2018. godine nije bilo zahtjeva iz nekog drugog skloništa za premještaj žrtve u sklonište. Žrtve su dolazile u jednakim omjerima iz Zagreba i iz drugih dijelova Hrvatske. Na smještaju su bile i 3 strane državljanke. Prvi put je 2018. godine smješten otac s djecom. Dom Duga Zagreb i nadalje je jedino sklonište koje prima na smještaj sinove starije od 13 godina koji dolaze s majkama u stanju potrebe za zaštitom od nasilja u vlastitoj obitelji, a kojem su bili izloženi izravno ili neizravno.

U svrhu pružanja usluga privremenog smještaja i psihosocijalne pomoći osobama smještenim u Domu „Duga - Zagreb“ tijekom 2018. godine iz proračuna Grada Zagreba utrošeno je 3.084.437,55 kuna.

Nadalje, tijekom 2018. u pet savjetovališta čiji rad financijski podupire Grad Zagreb, a koje uključuju savjetovalište Doma „Duga – Zagreb“, udruge „Autonomna ženska kuća Zagreb“, udruge „Ženska pomoć sada“, udruge „Ženska soba“ i udruge „B.a.B.e.“ održano je ukupno 6.643 usluga savjetovanja. Pomoć i podršku u savjetovalištima zatražilo je ukupno 3.485 osoba.

Za financijsku potporu savjetovališta udruga „B.a.B.e.“ Budi aktivna. Budi emancipiran u okviru projekta „Pravna i psihosocijalna pomoć žrtvama nasilja i drugim socijalno ugroženim skupinama“ izdvojeno je 60.000,00 kuna, te za savjetovalište udruge „Ženska soba – Centar

za seksualna prava“ u okviru projekta „Centar za žrtve seksualnog nasilja“ iznos od 60.000,00 kuna.

Usluge Savjetovališta za odrasle i djecu žrtve obiteljskog nasilja Doma „Duga – Zagreb“ koristio je ukupno 541 korisnik, a održano je ukupno 1044 savjetovanja. Većina korisnika su punoljetne osobe (98,2%), u 83,9% slučajeva žene, najčešće u dobi 30-50 godina života (51,2%). Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (62,1%). Po završenom obrazovanju prednjači srednja stručna sprema (50,8%), slijedi viša i visoka stručna sprema (35,5%) te nezavršena osnovna škola/osnovna škola (8,7%). U braku je 33,3% korisnika, a u izvanbračnoj zajednici 14,8% korisnika. Samci čine 23,3% korisnika savjetovanja te 15,2% razvedeni, udovci 3,9% te osobe u vezi 9,5%. Obzirom na oblik savjetovanja, u 59,3% slučajeva radilo se o osobnom savjetovanju, 37,9% telefonskom savjetovanju, a u 2,8% slučajeva savjetovanje se odvijalo elektronskim putem (Email/chat).

Najveći broj savjetovanja, vezano uz vrstu savjetodavne pomoći, je u kategoriji kombiniranog savjetovanja (92,8%), a u ostalim slučajevima korišteno je psihološko i pravno savjetovanje. U 100% slučajeva vrsta problema radi kojeg su se obraćali savjetovalištu bilo je nasilje, od kojeg u 90,4% slučajeva nasilje u obitelji te u 9,6% nasilje među partnerima/u vezi. Prema vrsti nasilja najčešće se radilo o psihičkom nasilju (75%), zatim ekonomskom nasilju (37%), fizičkom nasilju (21,3%), a kombinirano nasilje javlja se u 12,9% slučajeva, seksualno u 2,2% slučajeva te drugi/nepoznati oblici u 3,9% slučajeva. U većini slučajeva riječ je o kontinuiranom nasilju (63,2%), u 33,1% slučajeva radilo se o nasilju koje se dogodilo nekoliko puta dok je u ostalim slučajevima (3,7%) riječ o jednokratnom nasilju. Najčešće obraćanje savjetovalištu uslijedilo je u slučajevima neprijavljenog nasilja (56,3%), a među prijavljenim nasiljem službe kojima su najčešće prijavljivali su centar za socijalnu skrb (42,8%), policija (29,3%) i državno odvjetništvo (4,8%). Prema odnosu s počiniteljem nasilja u 42,7% slučajeva počinitelj je partner-ica/suprug-a, u 15% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, roditelj je počinitelj u 10,2% slučajeva, dijete u 9,1% slučajeva, u 4,6% slučajeva počinitelji su brat/sestra, a u 17,6% počinitelj nasilja je drugi član obitelji. Djelatnost Savjetovališta za odrasle i djecu žrtve obiteljskog nasilja Doma „Duga – Zagreb“ financirana je iz proračuna Grada Zagreba u iznosu od 187.329,67 kuna.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 4.175.267,23 kune iz proračuna Grada Zagreba

2018. godina - 4.136.767,22 kune iz proračuna Grada Zagreba

3. Poticati jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji
--

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Stupanjem na snagu Odluke o raspisivanju izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, broj 38/17) od 20. travnja 2017. godine, a u vezi s člankom 8. stavkom 1. Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16) prestao je mandat gradskim zastupnicima u Gradskoj skupštini Grada

Zagreba, a u skladu s člankom 46. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, broj 17/09, 6/13, 7/14, 24/16 - ispravak i 2/17) i članovima njezinih radnih tijela. Slijedom navedenog tijekom 2017. godine neke zadane mjere nisu se uspjele provoditi

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba održalo je dva radna sastanka sa stručnjakinjom za analizu i izradu rodno osviještenog proračuna doc. dr.sc Ana Marijom Sikirić s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Dogovorena su područja za koja će biti napravljena analiza, a obuhvaćaju zaštitu obitelji, socijalnu skrb i skrb o osobama s invaliditetom, područje obrazovanja, gospodarstva i poduzetništva.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nisu bila potrebna financijska sredstva.

7. Jačanje suradnje između područnih i regionalnih ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u cilju pripreme za zapošljavanje i poboljšanje zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Tijekom 2017. godine nakon provedbe projekta „Sigurno do posla s ‚Dugom‘“ koji je proveo Dom za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga-Zagreb“ u partnerstvu s Gradom Zagrebom, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Područnim uredom Zagreb i Institutom za razvoj tržišta rada, a u sklopu kojega je u skloništimama za žrtve obiteljskog nasilja i u savjetovalištimama za žrtve obiteljskog nasilja pokrenuto osnivanje karijernih savjetovališta za njihove korisnice, Dom „Duga – Zagreb“ počeo je provoditi radionice karijernog savjetovanja sa žrtvama na smještaju kao redovnu uslugu u skloništu. Redovno se provode radionice osnaživanja i aktivnog traženja posla za žrtve nasilja u obitelji smještene u skloništimama te korisnice usluga savjetovališta u cilju unaprjeđenja njihove zapošljivosti te se provodi koordinirano informiranje žrtve nasilja u obitelji o potrebama lokalnog tržišta rada i pružanje stručne potpore prilikom podnošenja prijave za posao. Od kada se na ovaj način provodi poticanje žena žrtava da se zaposle, prosječno se godišnje zaposli 10 korisnica usluge smještaja. Tijekom 2018. godine uspješno je posredovano u zapošljavanju za 9 osoba.

- **Utrošena sredstva**

Za provedbu ove mjere nisu bila potrebna financijska sredstva.

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

U proračunu Grada Zagreba, unutar razdjela Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovito se osiguravaju financijska sredstva za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova Domu za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji „Duga - Zagreb“ koji ima odobrenje za verificirano provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji.

- Utrošena sredstva

2017. godina - 858.694,20 kuna iz proračuna Grada Zagreba

2018. godina - 929.136,86 kuna iz proračuna Grada Zagreba

2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Tijekom 2017. godine na provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ upućeno je ukupno 142 počinitelja/ica nasilja u obitelji, od koji je 77,5% muškaraca. Prosječna dob korisnika tretmana je približno 36 godina, od čega najstariji ima 80 godina, a najmlađi 18 godina. Nadalje, kratki pregled socioekonomskih pokazatelja upućenih korisnika ukazuju kako je pola korisnika u kategoriji zaposlenih osoba (N=71), a najveći broj korisnika je srednje stručne spreme (N=88). U bračnoj/izvanbračnoj zajednici ukupno ih je bilo 83, a dosta je velik broj samaca (N=42). Tijekom 2017. godine dominira broj upućenih korisnika od strane Prekršajnog suda Zagreb, 54,2% od ukupnog broja. Uz navedeni prekršajni sud bilo je i upućenih s drugih prekršajnih sudova iz Zagreba i okolice Zagreba, Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, Općinskog kaznenog suda u Zagrebu te Centra za socijalnu skrb Zagreb. Pri tome su Probacijski uredi Zagreb I i Zagreb II posredovali kod upućivanja na izvršenje sigurnosne mjere za počinitelje kaznenih djela po presudama Općinskog kaznenog suda u Zagrebu, kao i rješenja o izvršenju iste mjere koje je izreklo Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Ukupno je u tretman tijekom 2017. godine uključeno 89 počinitelja, raspoređenih u 9 grupa (od kojih su 3 u tijeku). Također, tijekom 2017. godine iz razloga nemogućnosti pohađanja grupnog tretmana, određeni broj počinitelja uključen je u individualni tretman.

Od ukupnog broja počinitelja (89), njih 56 završilo je tretman s različitim stupnjevima uspješnosti, a iz razloga bolesti ili odustajanja 6 počinitelja je završilo tretman kao potpuno neuspješan. Nadalje, 27 počinitelja je uključeno u grupni/individualni tretman, odnosno 3 grupe koje tretman završavaju tijekom siječnja i veljače 2018. godine.

Tijekom 2018. godine na provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u Dom za djecu i odrasle – žrtve nasilja u obitelji „Duga - Zagreb“ upućeno je ukupno 128 počinitelja/ica nasilja u obitelji. Od ukupnog broja upućenih korisnika 77,5% su muškarci. Prosječna dob korisnika tretmana je približno 36 godina, od čega najstariji ima 70 godina, a najmlađi 16 godina. Većini korisnika je mjera izrečena prvi puta, za 4 upućena počinitelja mjera je izrečena po drugi put, dva od navedenih korisnika su već ranije završili tretman, ali su ponovili nasilje, a dvoje nisu bili niti uključeni u grupni dio tretmana iz razloga odustajanja, odnosno psihičke bolesti. Podaci o socioekonomskim pokazateljima upućenih korisnika jasno prezentiraju strukturu korisnika prema obrazovnom, radnom i obiteljskom statusu. Najveći broj korisnika (82) ima srednju stručnu spremu, a 60 korisnika je u kategoriji zaposlenih osoba. U kategoriji obiteljskog statusa prevladavaju korisnici koji su u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, njih 70. Svakako nije zanemariv broj korisnika u statusu „samci“ što je uglavnom posljedično vezano uz činjenicu kako je upućen značajan broj počinitelja koji su mlađi punoljetnici. Slijedom navedenog, uočena je značajna povezanost gore navedenog broja mladih počinitelja s činjenicom kako su počinili nasilje u obitelji na štetu roditelja s kojima žive ili drugih članova obitelji.

Kod većine upućenih korisnika uglavnom prevladava kombinirano nasilno ponašanje te se radi o kombinaciji psihičkog i fizičkog zlostavljanja. Zanimljiv je podatak kako je skoro trećina od ukupnog broja korisnika upućena zbog nasilnog ponašanja iz spektra koji opisujemo kao psihičko zlostavljanje.

U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini značajno je smanjen broj korisnika odbijenih u postupku procjene. Na osnovu navedenih kriterija ukupno 20 počinitelja nasilja u obitelji procijenjeni su kao neprimjereni za uključivanje u grupni ili individualni tretman, od čega je 3 počinitelja odustalo svojom voljom (neodazivanje na termin individualnih susreta).

Tijekom 2018. godine u tretman je uključeno ukupno 70 počinitelja, raspoređenih u 7 grupa (od kojih su 2 u tijeku). Također, tijekom 2018. godine iz razloga nemogućnosti pohađanja grupnog tretmana, troje počinitelja uključeno je u individualni tretman.

Od 70 počinitelja koji su uključeni u tretman, 39 počinitelja završilo je tretman sa različitim stupnjevima uspješnosti, a iz razloga neredovitog pohađanja ili odustajanja 16 počinitelja je isključeno iz tretmana. Nadalje, 14 počinitelja je uključeno u grupni i 1 u individualni tretman, koji je započet u 2018. i završio je tijekom siječnja 2019. godine. Važno je naglasiti kako je od ukupnog broja počinitelja uključenih u tretman, njih 37 koji su upućeni tijekom 2017. godine, a završili tretman u 2018. Dakle, od upućenih u 2018. godini uključeno je u tretman ukupno 33 počinitelja od kojeg broja je u tijeku 15 uključenih u grupni/ individualni tretman.

- **Utrošena sredstva**

Financijska sredstva prikazana su u okviru mjere 1. ovog područja.

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Tijekom 2017. godine stručni suradnici i timovi dječjih vrtića posredovali su između roditelja i stručnjaka u institucijama i to najčešće s nadležnim centrima za socijalnu skrb, Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež, Pravobraniteljicom za djecu i nadležnim policijskim postajama. Mogućnost prepoznavanja i identifikacije zanemarivane i zlostavljane djece ostvarena je primjenom CAP programa. Tijekom izvještajnog razdoblja evidentirane su sve učestalije specifične situacije i potrebe djece u procesu rastave roditelja ili već rastavljenih roditelja, kada dječji vrtići moraju postupati u skladu s rješenjima pravosudnih tijela i zaštititi prava djeteta i roditelja. U tom smislu naglašena je potreba za boljom informiranošću predškolskih ustanova/vrtića od strane službe socijalne skrbi i još boljom suradnjom između dječjeg vrtića i službe socijalne skrbi te drugih institucija uključenih u problematiku zaštite od nasilja u obitelji, međuvršnjačkog nasilja kao i drugih slučajeva u kojima je nužno zaštititi prava i interese djeteta.

Također, zabilježena su sve češća agresivna ponašanja roditelja prema djelatnicima vrtića. Poseban je to problem kad se takve pojave događaju u prisutnosti vlastitog djeteta i druge djece u skupini, a u kojim je slučajevima potrebna intervencija policije. Sve su češći slučajevi potrebe obavještanja Centra za socijalnu skrb o neprimjerenom ponašanju roditelja, posebice odbijanja utvrđivanja teškoća djeteta i potrebnih terapijskih tretmana koja su djetetu potrebna što predstavlja zanemarivanje prava djeteta na najbolju skrb. Roditelji često vrtić doživljavaju kao ustanovu koja rješava sve potrebe njegova djeteta posebno potrebu za njegovim terapijskim tretmanima.

U okviru obrazovnih ustanova/škola učenicima koji su doživjeli bilo koji oblik nasilja ili nasilja u obitelji, stručna služba škole pruža individualno savjetovanje i provodi diskretni zaštitni program. Ukoliko djelatnici škole primijete ponašanje učenika koje odstupa od uobičajenog ili vanjske ozljede ukazuju na neki oblik fizičkog kažnjavanja/zlostavljanja, usko surađuju sa centrima za socijalnu skrb, policijskim postajama te liječnicima školske medicine. Vezano uz navedenu problematiku škole također surađuju neposredno i s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba i Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež u Kukuljevićevoj.

U svim navedenim slučajevima škole su dužne poduzimati radnje u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, Pravilnikom o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (Narodne novine, broj 132/13).

Nadalje, sve odgojno-obrazovne ustanove dužne su u slučajevima nasilja među djecom i mladima postupati sukladno *Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donesen u listopadu 2004. godine, temeljem Programa aktivnosti za sprečavanje nasilja među djecom i mladima. Temeljem predmetnog Protokola u svakoj odgojno-obrazovnoj ustanovi imenovana je stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih

za problematiku nasilja u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili osoba koja je u slučaju njezine odsutnosti zamjenjuje, a jednako tako i u Gradskom uredu za obrazovanje.

Sukladno navedenom Protokolu nadležni ured Grada Zagreba vodi evidenciju o dojavama škola o slučajevima različitih oblika nasilja u odgojno-obrazovnim ustanovama te i sam poduzima odgovarajuće mjere u okviru svoje nadležnosti. U izvještajnom razdoblju za siječanj-lipanj 2017. (II. polugodište 2016./2017.) bilježe se 73 prijave nasilja među djecom putem Protokola u osnovnim školama i 31 prijava u srednjim školama Grada Zagreba. Najviše je dojavljeno verbalnih agresivnih napada, fizičkih napada te tučnjave između samih učenika škole, najčešće u školskom hodniku i u učionicama te u dvorištu škola. Temeljem dojava škola u II. polugodištu 2016./2017. školske godine nije utvrđena niti jedna prijava nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim i srednjim školama Grada Zagreba. Vezano uz prijavu nasilja u obitelji (zanemarivanje djeteta, disfunkcionalna obiteljska dinamika) zaprimljeno je 7 prijava u osnovnim školama i utvrđene su 2 prijave iste vrste nasilja u srednjim školama. Škole su vezano uz navedenu problematiku obavijestile sve nadležne institucije.

Nadalje, temeljem dojava škola za razdoblje siječanj-prosinac 2017. godine (I. polugodište 2017./2018. godine) utvrđena su 3 slučaja prijave nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim školama 1 prijava. Vezano uz prijavu nasilja u obitelji (zanemarivanje djeteta, disfunkcionalna obiteljska dinamika) zaprimljeno je 8 prijava u osnovnim školama i 2 prijave iste vrste nasilja u srednjim školama. Škole su vezano uz navedenu problematiku obavijestile sve nadležne institucije. Što se tiče vršnjačkog nasilja u osnovnim školama prijavljena su 72 slučaja, a u srednjim 24. Što se tiče nasilja putem interneta zabilježene su 2 prijave u osnovnim i 2 prijave u srednjim školama. Temeljem evidencije najviše je dojavljeno verbalnih agresivnih napada, fizičkih sukoba među učenicima te uništavanje školske imovine koji su se događali u prostorima škole (hodnici, učionice, školske sportske dvorane) i na dvorištima škola. Karakteristično je da u ovom izvještajnom razdoblju raste sukob i nesporazum između roditelja i škole (škole dojavljuju da roditelji postaju sve agresivniji u ostvarivanju svojih prava te ne poštuju kućni red škole).

Nadležni ured Grada Zagreba je tijekom 2017. godine uputio 18 dopisa (nadležnim centrima za socijalnu skrb, Pravobraniteljici za djecu, Poliklinici za zaštitu djece Grada Zagreba) vezano uz postupanja u odnosu na članak 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi temeljem kojeg su osnovne škole dostavile obavijest o nedovoljnoj suradnji roditelja sa školom (poremećena obiteljska dinamika, veliki broj izostanka učenika/ica, druga rizična ponašanja kod učenika/ica).

Stručni suradnici škola usko surađuju sa centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine vezano uz pojavu bilo kakvog nasilnog ponašanja u obiteljskim odnosima. Učenicima, kao visoko rizičnoj populaciji kojima je obiteljska dinamika disfunkcionalna, pruža se individualno savjetovanje i provodi se diskretni zaštitni program. S roditeljima visokorizične populacije učenika koji su doživjeli nasilje u obitelji provodi se utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, roditeljima se pruža pomoć u savladavanju učinkovitih komunikacijskih vještina, upućuju se u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć i slično.

Stručni suradnici u školama redovito se uključuju i u različite odgojno-humanitarne aktivnosti uz suradnju s organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim ustanovama koje pokrivaju navedenu problematiku. Sve navedene aktivnosti pridonose obimu i kvaliteti suradnje između škola, roditelja i vanjskih institucija. Stručni djelatnici škola pokazuju izuzetnu osjetljivost i razumijevanje za djecu i roditelje koji žive u teškim životnim

situacijama te im se kroz individualni pristup pomaže u prevladavanju svakog emotivno teškog razdoblja.

Provedba niza preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama ostvarivala se kroz neposrednu suradnju škola sa centrima za socijalnu skrb, policijom (preventivni programi Znam, što je NE DIRAM, opasno je, Znam, mogu, hoću (MAH 1. i MAH 2. i dr.), Gradskim uredom za zdravstvo (program prevencije nasilja među mladima – suradnja na provedbi projekta „Nije COOL biti BULLY“), liječnicima školske medicine, Uredom pravobraniteljice za djecu, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ kroz daljnju provedbu programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“, organizacijama civilnog društva i dr., a vezano uz pojavu različitih oblika nasilnog ponašanja u školi i u obitelji. Uz provedbu ovih programa radilo se i na primjeni Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokola u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokola u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece i Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave kršenja tih prava nadležnim tijelima.

Programi za djecu i mlade u odgojno-obrazovnim ustanovama imaju za zadaću: razvoj znanja, vještina, navika i sposobnosti djeteta, razvoj pozitivne slike o sebi, samopouzdanja, pripadnosti, prepoznavanje i razumijevanje situacija u kojima se nalazi, pomaganje i ohrabrivanje u traženju pomoći te razvoj primjerenih vještina samozaštite.

Također provode i stalne procjene primjene protokola praćenja, vrednovanja i unapređivanja razvoja djeteta/učenika, osobito djece/učenika u riziku te u skladu s tim i praćenja obitelji, skrbnika, udomiteljskih obitelji i institucija.

Redovita suradnja u provedbi navedenih programa ostvarena je s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, Kliničkim bolničkim centrom Zagreb, Centrom za obitelj, djecu i mlade CODIM, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, skloništim za žrtve nasilja u obitelji koja djeluju na području Grada Zagreba, domovima za djecu bez roditeljske skrbi, UNICEF-om te organizacijama civilnog društva: „Korak po korak“, „Djeca prva“, „Roda“ i „Poticaj“. Osobito uspješno je ocijenjena provedba Programa „Rastimo zajedno“ koji se provode u suradnji s UNICEF-om, programa namijenjenih djeci iz depriviranih sredina Udruge „Djeca prva“ te programa namijenjenih romskoj djeci i njihovim roditeljima. Sve aktivnosti provode se u sve većem kvalitativnom i kvantitativnom opsegu što je posljedica višegodišnjeg rada na senzibilizaciji i edukaciji stručnih djelatnika/ica te praćenje i vrednovanje programa uz akcijski pristup.

Nadalje, u cilju izrade i praćenja provedbe Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (Službeni glasnik Grada Zagreba, broj 20/18) gradonačelnik Grada Zagreba imenovao je 29. studenoga 2017. godine Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji (Zaključak o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji, Službeni glasnik Grada Zagreba, broj 23/17). Zadaće Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji su: sudjelovanje u izradi Zagrebačke strategije za zaštitu od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. i prijedloga Plana provedbe Zagrebačke strategije, koordinacija i suradnja s gradskim upravnim tijelima, ustanovama i organizacijama civilnog društva radi provedbe mjera i aktivnostima iz Zagrebačke strategije, pružanje stručne i savjetodavne pomoći nositeljima i suradnicima u provedbi mjera i aktivnosti te razmatranje izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz Zagrebačke strategije.

Članice Povjerenstva imenovane su iz redova Gradske skupštine Grada Zagreba, upravnih tijela Grada Zagreba, znanstvenih, stručnih i javnih djelatnica te drugih osoba koje mogu pridonijeti radu Povjerenstva.

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji održalo je tri sjednice i to u travnju, svibnju i studenome. Članice Povjerenstva dolaze iz različitih resora (socijalna skrb, pravosuđe, policija, obrazovanje, rad, zdravstvo, Gradska skupština Grada Zagreba, druga gradska upravna tijela, organizacije civilnog društva, mediji...) uključenih u prevenciju, tretman i zaštitu od nasilja od obitelji. Povjerenstvo je utvrdilo tekst Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2018. do 2022. godine, a u svrhu provedbe i praćenja Strategije, gradonačelnik Grada Zagreba 16. studenoga 2018. godine donio je Plan provedbe Strategije za 2018. godinu koji je izrađen u suradnji s nadležnim gradskim upravnim tijelima i Povjerenstvom za zaštitu od nasilja u obitelji. Članice Povjerenstva sudjelovale su i u aktivnostima koje je organizirao Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom povodom obilježavanja važnijih datuma te na aktivnostima koje se tiču zaštite od nasilja u obitelji. Povjerenstvom koordinira Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba tijekom 2018. godine ostvarila je 1912 kontakata s drugim institucijama (Centar za socijalnu skrb, Ministarstvo unutarnjih poslova, škole, vrtići, domovi socijalne skrbi, sudovi, državna odvjetništva...) na različite načine (dopisi, elektronička pošta, telefonski kontakti) u svrhu što učinkovitije, kvalitetnije i brže suradnje. Održano je više konferencija slučaja s djelatnicima škola koju pohađaju djeca korisnici Poliklinike te djelatnicima nadležnih Centara za socijalnu skrb i policije. Održan je sastanak s predstojnicima podružnica Centra za socijalnu skrb Zagreb na temu međuresorne suradnje, a nastavlja se i suradnja s Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. S Prekršajnim sudovima u Gradu Zagrebu nastavlja se kontinuirana suradnja i pozitivna praksa na način da djecu za potrebe sudskog postupka (izloženost fizičkom kažnjavanju u obitelji te svjedočenje nasilju u obitelji što je u nadležnosti Prekršajnih sudova) ispituju stručnjaci Poliklinike u prostoru Poliklinike obzirom su stručnjaci mentalnog zdravlja dodatno educirani iz područja forenzičnog intervjuiranja i proširene forenzične evaluacije, a također u Poliklinici postoje i adekvatni tehnički uvjeti za obavljanje razgovora s djecom putem video linka (22 zahtjeva).

Tijekom 2018. godine stručni suradnici i timovi dječjih vrtića nastavili su posredovati između roditelja i stručnjaka u nadležnim institucijama, najčešće u centrima za socijalnu skrb, Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež, Pravobraniteljicom za djecu i nadležnim policijskim postajama. I nadalje je u primjeni CAP program s ciljem prepoznavanja i identifikacije zanemarivane i zlostavljane djece. Tijekom 2018. godine evidentirane su sve učestalije specifične situacije i potrebe djece u procesu rastave roditelja ili već rastavljenih roditelja, kada dječji vrtići moraju postupati u skladu s rješenjima pravosudnih organa i zaštititi prava djeteta i roditelja. U tom smislu naglašena je potreba za boljom informiranošću vrtića od strane službe socijalne skrbi i još boljom suradnjom između dječjeg vrtića i socijalne službe i drugih institucija uključenih u problematiku zaštite od nasilja u obitelji, međuvršnjačkog nasilja kao i drugih slučajeva u kojima je nužno zaštititi prava i interese djeteta. Također, opetovano su zabilježena agresivna ponašanja roditelja prema djelatnicima vrtića, te su sve češći slučajevi potrebe obavještanja Centra za socijalnu skrb o neprimjerenom ponašanju roditelja, posebice odbijanja utvrđivanja teškoća djeteta i potrebnih terapijskih tretmana koja su djetetu potrebna što je zanemarivanje djetetovih potreba prava na najbolju skrb. Roditelji vrtić doživljavaju kao ustanovu koja rješava sve potrebe njegova djeteta posebno potrebu za njegovim terapijskim tretmanima.

Kao i u 2017. godini i tijekom 2018. godine učenicima koji su doživjeli bilo koji oblik nasilja ili nasilja u obitelji, stručna služba škole pružala je individualno savjetovanje i provodila diskretni zaštitni program. Ukoliko djelatnici škole zamijete ponašanje učenika koje odstupa od uobičajenog ili vanjske povrede ukazuju na neki oblik fizičkog kažnjavanja/zlostavljanja, usko surađuju sa centrima za socijalnu skrb, policijskim postajama te liječnicima školske

medicine, Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba i Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež u Kukuljevićevoj.

Budući da je 2018. godine donesen novi *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*, a kojeg se između ostalih resora moraju pridržavati i odgojno-obrazovne ustanove, iste su upoznate s predmetnim Protokolom i obvezama postupanja u slučaju seksualnog nasilja. Postupanje u slučaju seksualnog nasilja odnosi se na postupak prijavljivanja odgojno-obrazovnih ustanova pri čemu je odgovorna osoba u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužna o tome obavijestiti nadležno Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

Sukladno odredbama *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* i tijekom 2018. godine stručni suradnici škola usko su surađivali sa centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine vezano uz pojavu bilo kakvog nasilnog ponašanja u obiteljskim odnosima. Stručni suradnici u školama redovito se uključuju i u različite odgojno-humanitarne aktivnosti uz suradnju s organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim ustanovama koje pokrivaju navedenu problematiku.

Provedba preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama kao i u 2017. godini i nadalje se ostvarivala kroz neposrednu suradnju škola sa centrima za socijalnu skrb, policijom (preventivni programi Znam, što je NE DIRAM, opasno je, Znam, mogu, hoću (MAH 1. I MAH 2. i dr.), Gradskim uredom za zdravstvo (program prevencije nasilja među mladima – suradnja na provedbi projekta „Nije COOL biti BULLY“), liječnicima školske medicine, Uredom pravobraniteljice za djecu, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnim zavodom za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“.

- **Utrošena sredstva**

Redovna sredstva u proračunu Grada Zagreba.

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji
--

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

U okviru predškolskih ustanova/vrtića postoji obavezni program stručnog usavršavanja koji realizira stručno razvojna služba vrtića. Program se realizira prema izvedbenom planu i programu stručnog usavršavanja u području rada s djecom. Program se realizira timski ili pojedinačno, a prema potrebi u program se uključuju i vanjski suradnici. Tijekom 2017. i 2018. godine program je realiziran s temeljnim ciljem razvijanja znanja i razvoja kompetencija i vještina odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja. Ponuđene edukacije po načinu i oblicima rada usmjerene su na razvoj praktičnih vještina i primjenu najsuvremenijih teorijskih dostignuća u području predškolskog odgoja i obrazovanja. Posebno je važno naglasiti veliko uključivanje znanstvenih djelatnika koji zajedno s praktičarima neposredno

rade na unapređivanju odgojno obrazovnog procesa. Rezultat toga je niz izdanja literature kao prikazi i priručnici za primjenu znanstvene teorije u praksi.

Nadležni ured Grada Zagreba i nadalje će podržavati takav pristup te će nastaviti financirati takve programe stručnog usavršavanja. Grad Zagreb postigao je najvišu razinu razvijenosti u tom smislu što dokazuje da se većina imenovanih stručno razvojnih centara u Hrvatskoj nalaze u Gradu Zagrebu. Također, redovito su organizirane edukacije odgojitelja/ica za prihvata djece u programe prilagodbe kao i senzibiliziranje djece i roditelja na specifične situacije, te programi pripreme i podrške roditelja djeteta žrtve nasilja u obitelji. Postupci dječjih vrtića u ovim situacijama su visoko kvalitetno standardizirani i individualizirani. Stručnjaci predškolskih ustanova redovito su se uključivali i u humanitarne aktivnosti i aktivnosti udruga koje se bave problematikom nasilja u obitelji te udruga koje pridonose kvaliteti življenja i zaštite djece s teškoćama u razvoju i socijalno potrebite djece.

Programi stručnog usavršavanja realiziraju se na nekoliko razina: interno u dječjim vrtićima kao godišnji program stručnog usavršavanja, na razini stručnih sekcija ili formiranih skupina i timova, na razini stručno razvojnih centara, na razini vježbaonica fakulteta, programima edukacija koje organiziraju licencirane udruge, institucije, putem seminara, kongresa, simpozija koje organiziraju institucije i resorno Ministarstvo znanosti i obrazovanja i resorna Agencija za odgoj i obrazovanja.

Provedbom navedenih aktivnosti u predškolskim ustanovama održava se visoka kvaliteta stalnog stručnog usavršavanja prvenstveno zbog multidisciplinarnog tima stručnjaka u svakom dječjem vrtiću koji unutar svog programa rada osmišljavaju zajedno s odgojiteljima program stručnog usavršavanja, akcijskih program, pa čak i malih istraživanja sa zadaćom unapređivanja podrške svakom djetetu u vrtiću i podrške boljem roditeljstvu. Većina stručnih timova u dječjim vrtićima i školama iskazuje potrebu za daljnjim unapređenjem pomoći i suradnje s institucijama, posebno službama socijalne skrbi, u cilju objedinjavanja svih mjera koje se provode u cilju najbolje zaštite djeteta. Stručni djelatnici dječjih vrtića i škola pokazuju izuzetnu osjetljivost i prepoznavanje djece iz nasiljem opterećenih obitelji te kontinuirano doprinose unapređivanju mjera koje su orijentirane na uključivanje djeteta u dječji vrtić/školu i primjenu individualiziranog pristupa.

Iz cijelog niza programa stručnog usavršavanja posebno se ističe daljnje provođenje programa: Senzomotorika Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta i Dječjeg vrtića Gajnice, Edukacija stručnih suradnika i odgojitelja Hurid-a i Dječjeg vrtića Vrbik, program pod nazivom „Rastimo zajedno“ UNICEF, projekt „Od jednakih prava ka jednakim mogućnostima“ za djecu romske nacionalne manjine - IPA projekt, IV komponenta, razvoj ljudskih potencijala, programi radionica za djecu iz depriviranih obitelji udruge „Djeca prva“, Integrirani sportski program – Dječji vrtić Vjeverica i Kineziološki fakultet, Odgoj za održivi razvoj – Dječji vrtić Srednjaci i Filozofski fakultet u Zagrebu, Rano učenje stranog jezika – Dječji vrtić Sopot i Filozofski fakultet u Zagrebu, Program Montessori – Dječji vrtić Srčko, Dječji vrtić Vrbik i Dječji vrtić Montessori.

Nadležnost stručnog usavršavanja djelatnika u školama imaju Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za odgoj i obrazovanje, dok se nadležan Gradski ured za obrazovanje pridružuje koordiniranju svih aktivnosti u suradnji sa Gradskim uredom za zdravstvo u okviru provedbe programa zaštite mentalnog zdravlja mladih.

Gradski ured za zdravstvo u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba proveo je edukaciju 843 stručnih suradnika i nastavnika u 19 srednjih škola. Tema edukacije stručnih suradnika i nastavnika bila je uloga škole u prevenciji i intervenciji vezano za

vršnjačko nasilje, a time posredno i za nasilje u obitelji. Stručnjaci Poliklinike su tijekom izvještajnog razdoblja održali preko 15 edukacija za stručnjake (kongresa, predavanja, konferencija) kao i brojne nastavne aktivnosti.

Nadalje, Dom „Duga – Zagreb“ je u suradnji s Društvom za psihološku pomoć organizirao stručni skup održan 13. studenoga 2018. godine pod nazivom „Integrirani odgovor na nasilje prema ženama – što možemo učiniti više?“. Na skupu su bili pozvani izlagači priznati stručnjaci koji se profesionalno bave zaštitom od nasilja u obitelji. Tijekom stručnog skupa dijeljen je i informativni materijal.

- **Utrošena sredstva**

Redovna sredstva u proračunu Grada Zagreba.

VIII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Pridavanje sve veće važnosti obilježavanju značajnih datuma u odgojno-obrazovnim ustanovama uči djecu o ljudskim pravima od najranije dobi te pridonosi odgoju i obrazovanju u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima i osposobljava ih za življenje u multikulturalnom svijetu i demokratskom društvu u kojem je nužno poštivanje različitosti i razvoj tolerancije. Promicanje pojma „nenasilja“ općenito među mladima pridonosi izgradnji zrelih stavova i pravednih međuljudskih odnosa kod učenika te uklanjanju predrasuda.

Sve odgojno-obrazovne ustanove sukladno svojim godišnjim planovima i programima kontinuirano i sustavno obilježavaju sve datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanja položaja žrtava kako nasilja u obitelji tako i nasilja među djecom.

Promicanjem pojma „dobro i nenasilje“ promoviram se odgoj i obrazovanje za osobni i socijalni razvoj istovremeno potičući znanje o drugome, izgrađujući vještine upravljanja u međukulturalnim situacijama, zrele stavove kod učenika o drugima i sebi, otkrivajući različitosti i poštujući jednake mogućnosti svih bez predrasuda stvarajući na taj način pravedne i humanije međuljudske odnose.

Dječji vrtići u sklopu svog odgojno obrazovnog programa aktualnosti u društvu koriste kao medij i poticaj za ostvarivanje razvojnih zadaća, interesa i mogućnosti svakog djeteta. Obilježavanje datuma koji su vezani uz promicanje ljudskih prava i unapređivanje položaja žrtava nasilja u obitelji sve više postaje cjeloviti i stalni program za dijete i roditelje u smislu prevencije i osnaživanja djeteta za uspješnije suočavanje s posebnim situacijama u svakodnevnom životu. Osmišljavaju se posebne akcije: djece za djecu unutar vrtića ili za djecu izvan vrtića (humanitarne akcije) u kojima aktivno sudjeluju svi sudionici procesa u vrtiću i izvan njega te se u tom smislu senzibilizira društveno okruženje. U okviru predškolskih ustanova/vrtića obilježavaju se Međunarodni dan prava djeteta, Dječji tjedan, Međunarodni dan obitelji, Dan očeva, Majčin dan, Dan prijatelja, Dan smijeha, Dan planete Zemlje, Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan igre,

Svjetski dan hrane, Međunarodni dan tolerancije, Svjetski dan kulturne raznolikosti, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan mira i drugo.

U svim vrtićima primjenjuju se protokoli praćenja socioemocionalnog ozračja u skupini (među djecom) te među stručnjacima. Djelatnici se usmjeravaju na timski rad, stalno preispitivanje odluka za dijete i o djetetu te uvažavanje prava djeteta.

Najviše aktivnosti provedeno je na temu razumijevanja i življenja prava djeteta u predškolskoj ustanovi. Važnost ranog razvoja te podrške djetetu na svim područjima razvoja, nenasilnom rješavanju sukoba i tolerancije te ozračje poštovanja, ali i suosjećanja za potrebite. Većina dječjih vrtića redovito primjenjuje protokole praćenja i ostvarivanja kvalitete življenja prava djeteta te u cilju unapređivanja poduzima konkretne mjere promjene. Pri tom se posebna pažnja daje stvaranju razvojno poticajne sredine u kojima djeca slobodno mogu birati s kim, kako, gdje realiziraju svoje interese i potrebe, usmjerenje na prosocijalno ponašanje.

Procjene su usmjerene na sve aktivnije uključivanje roditelja te uključivanje djeteta kao sudionika koji zna, razumije i djeluje (strategija: glava-srce-ruke). Gotovo svi vrtići u okviru svojih internih časopisa za roditelje i djecu imaju redovitu rubriku prava djeteta. Obilježavanje važnih datuma vrtića putem različitih monografija i posebnih izdanja časopisa uglavnom se temelje na prikazima ostvarivanja i življenja prava djeteta u dječjem vrtiću. Na internet stranicama dječjih vrtića, prava djeteta redovita su tema ili predmet izvješćivanja i prikaza. Aktivnosti koje se provode vrlo su kvalitetne i integrirane u odgojno obrazovni proces kao podrška cjelovitom razvoju djeteta te dječji vrtići sve više postaju centri za podršku ranog razvoja djeteta i njegov obitelji.

Sve su škole Grada Zagreba, sukladno svojim godišnjim planovima i programima, kontinuirano obilježavale datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanja položaja žrtava nasilja u obitelji kao i nasilja među djecom (Svjetski dan mira – 1. siječanj, Međunarodni dan mira – 21. rujanj, Međunarodni dan tolerancije – 16. studeni, Međunarodni dan ljudskih prava – 10. prosinac i dr.). Učenici su o navedenim temama promišljali kroz likovne, literarne i dramske sadržaje /dodjeljivanje Nagrade „Luka Ritz“ koja se dodjeljuje od 2009. godine učenicima /učenicama osnovnih i srednjih škola za promicanje tolerancije i škole bez nasilja/.

Osim odgojno - obrazovnih ustanova i nadležni uredi Grada Zagreba provode niz aktivnosti u cilju senzibilizacije javnosti za problematiku nasilja u obitelji i potrebe žrtava nasilja. Tako je primjerice Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom u suradnji s Domom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ obilježio 22. rujanj - Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama anketiranjem građana o problematici nasilja u obitelji. Aktivnost se održala u centru Grada te su se građanima dijelili informativni materijali, a prikazan je spot Doma „Duga – Zagreb“ protiv nasilja u obitelji. Nadalje, Dom „Duga – Zagreb“ u suradnji s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom obilježio je Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama 25. studenoga 2018. godine prigodnim štandom u centru grada. Na štandu su se dijelili letci i razglednice sa specifičnim porukama građanima o najčešćim zabludama o nasilju u obitelji. Letci su sadržavali izravne poruke počiniteljima nasilja koje se odnose na niz ponašanja, poput financijskog, psihičkog i fizičkog nasilja, ujedno pomažući u širenju informacija o različitim vrstama zlostavljanja. Štand je bio označen posterima Doma „Duga-Zagreb“ kao i posterom koji je u paketu s letcima i razglednicama sastavni dio jedinstvenog i unificiranog paketa materijala koje su dijelile sve članice europske organizacije „Rad s počiniteljima nasilja – Europska mreža“ u svojim zemljama tijekom trajanja kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“. Akcija je provedena u suradnji s Društvom za psihološku pomoć, događaj je popraćen od lokalnih medija te je ravnateljica ustanove bila gošća u središnjoj informativnoj emisiji Z1 televizije. Tijekom prosinca organizirana je humanitarna modna revija „Modni korak protiv nasilja nad

ženama i nasilja u obitelji” u suradnji s modnom kućom „My Dressing Room”. Odjevne predmete su nosile žene koje su uspješne u različitim područjima i poznate javnosti (operne pjevačice, glumice, ekonomistice, liječnice, fitness trenerice i slično), a događaj su prenijele gotovo sve televizijske kuće, radio postaje, te pisani tisak i on-line izdanja. Odjevni predmeti su donirani korisnicama skloništa.

Nadalje, Gradski ured za zdravstvo u suradnji s Centrom za zdravlje mladih pokrenuo je javnozdravstvenu kampanju „Nije COOL biti BULLY“ s ciljem podizanja svijesti o rizičnim i zaštitnim čimbenicima u prevenciji vršnjačkog nasilja. U okviru javnozdravstvene kampanje provedene su aktivnosti na predstavljanju knjige „Hod po rubu“, održavanje okruglog stola te obilježavanje „Dana ružičastih majica“. Predstavljanje knjige održano je s ciljem da se mladima kroz poučno, ali i zanimljivo štivo približi tematika vršnjačkog nasilja. U okviru javnozdravstvene akcije obilježavanja „Dana ružičastih majica“ učenici Medicinske škole Mlinarska šetali su centrom grada u ružičastim majicama kako bi obilježili Dan ružičastih majica i Nacionalni dana borbe protiv vršnjačkog nasilja ukazujući na rastući problem vršnjačkog nasilja u društvu.

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba kao zdravstvena ustanova obilježavala je značajne datume kojima se podsjeća na važnost zaštite djece i njihovog zdravlja (Svjetski dan mentalnog zdravlja, Dan zaštite od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, Međunarodni dan prava djeteta...) brojnim sudjelovanjima stručnjaka Poliklinike na stručnim skupovima te u medijima, provođenjem radionica s djecom i mladima u Dnevnoj bolnici i izložbom dječjih plakata te putem mrežne stranice.

- **Utrošena sredstva**

Redovna sredstva u proračunu Grada Zagreba.

4.2.2. BRODSKO – POSAVSKA ŽUPANIJA

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovaništa za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Brodsko-posavska županija dugi niz godina pruža financijsku potporu radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji Udruga Brod – Grupe za ženska ljudska prava.

Tijekom 2017. godine Udruga Brod putem savjetovaništa za žrtve nasilja pružila je 960 pravnih usluga za žene žrtve nasilja te osiguravala smještaj žrtvama u skloništu, dok je tijekom 2018. godine Udruga putem savjetovaništa za žrtve nasilja pružila 240 pravnih usluga za žene žrtve nasilja te je osiguravala smještaj žrtvama u skloništu.

Tijekom 2017. godine iz proračuna Županije u ovu je svrhu utrošeno 90.000,00 kuna.
Tijekom 2018. godine iz proračuna Županije u ovu je svrhu utrošeno 110.000,00 kuna.

Grad Slavonski Brod također niz godina podupire rad skloništa za žrtve nasilja Udruge Brod – Grupe za ženska ljudska prava.

Tijekom 2017. godine iz proračuna Grada Slavanskog Broda za ovu je svrhu utrošeno 187.000,00 kuna.

Tijekom 2018. godine iz proračuna Grada Slavanskog Broda za ovu je svrhu utrošeno 187.000,00 kuna.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina – 277.000,00 kuna iz proračuna Brodsko-posavske županije i Grada Slavanskog Broda

2018. godine – 297.000,00 kuna iz proračuna Brodsko-posavske županije i Grada Slavanskog Broda

4.2.3. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Dubrovačko-neretvanska županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova je tijekom 2017. i 2018. godine redovito održavala sastanke sa svim dionicima Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, sve s ciljem unaprjeđenja međuresorne suradnje.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Dubrovačko-neretvanska županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova je tijekom 2017. i 2018. godine redovito obilježavala Međunarodni dan žena, Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama.

Cilj obilježavanja ovih datuma je jačanje svijesti o značajnom doprinosu ženine uloge u različitim segmentima ljudskog djelovanja te uočavanje potrebe o prevenciji raznih oblika nasilja kod djece i mladih radi sprječavanja odrastanja budućih nasilnika u društvu. U svrhu obilježavanja tiskan je letak „Spriječimo nasilje u obitelji“ koji je distribuiran policiji, zdravstvenim i pravosudnim ustanovama te ustanovama socijalne skrbi.

2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Dubrovačko-neretvanska županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova povodom obilježavanja datuma vezanih uz prava žena žrtava nasilja tiskala je letak „Spriječimo nasilje u obitelji“ koji je distribuiran policiji, zdravstvenim i pravosudnim ustanovama te ustanovama socijalne skrbi.

- Utrošena sredstva

2018. godina – 2.688,00 kuna iz proračuna Dubrovačko-neretvanske županije

4.2.4. ISTARSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Istarska županija je tijekom 2017. godine s ciljem edukacije stručnjaka koji se u svom radu susreću s djecom i mladima, Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja, u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece i mladih grada Zagreba, organizirala predavanje na temu „Nasilje na internetu“. Teme predavanja obuhvatile su: prednosti i opasnosti korištenja suvremenih tehnologija, najčešće oblike nasilja putem Interneta, psihološku podlogu nasilja putem Interneta, obilježja žrtava i počinitelja, prevenciju, prepoznavanje i daljnje korake u slučaju da stručnjaci primijete nasilje putem Interneta. Predavanja su pripremljena na temelju inozemnih i domaćih istraživanja te izravnog iskustva u radu s djecom i mladima, uz njihove izjave, crteže i pisma. Predavanju je nazočila 91 osoba. Evaluacijske ankete predavanja „Nasilje na internetu“, koje je ispunilo 54 sudionika pokazale su kako sudionici zanimljivost i atraktivnost teme ocjenjuju prosječnom ocjenom 4.8, primjenjivost sadržaja u praksi ocjenjuju prosječnom ocjenom 4.6, organizaciju predavanja prosječnom ocjenom 4.7, ispunjenost očekivanja prosječnom ocjenom 4.7 te daju ocjenu 4.7 predavanju u cjelini.

Nadalje, u okviru svog redovnog rada Služba za školsku medicinu provodi savjetovališne razgovore kod pojedinih slučajeva nasilja u obitelji, za članove obitelji, a često i za stručne suradnike u školama. Ujedno, osmišljene su radionice prevencije nasilja u mladenačkim vezama za srednjoškolce i osnovnoškolce te je u 9 održanih radionica sudjelovalo 165 učenika/ca. U svrhu provedbe radionica utrošeno je 4.566,00 kuna.

Tijekom 2018. godine s ciljem edukacije stručnjaka koji se u svom radu susreću s djecom i mladima s područja Istarske županije Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja organizirala je predavanje na temu „Agresivnost kod djece“. Predavanje je održala klinička psihologinja koja više od 30 godina radi na zaštiti djece. Kroz predavanje su razmotreni različiti uzroci agresivnog ponašanja te različiti pojavnici oblici agresivnog ponašanja. Pored toga, govorilo se o terapijskim postupcima koji smanjuju agresivno ponašanje i povećavaju prosocijalno ponašanje. Budući da je agresivnost kod djece u porastu, ukoliko se agresivni obrasci ponašanja ne promijene u predškolskoj dobi postaju stabilni i kasnije ih je puno teže mijenjati, a posljedice za pojedinca i zajednicu su puno teže. Predavanju je nazočilo 113 sudionika. Rezultati evaluacijske ankete predavanja „Agresivnost kod djece“ koju su ispunila 62 sudionika pokazuju kako sudionici zanimljivost i atraktivnost teme ocjenjuju prosječnom ocjenom 4.8, primjenjivost sadržaja u praksi prosječnom ocjenom 4.2, organizaciju predavanja prosječnom ocjenom 4.4, ispunjenost očekivanja prosječnom ocjenom 4.3 te daju ocjenu 4.4 predavanju u cjelini. Kao i prethodne godine u okviru svog redovnog rada Služba za školsku medicinu provodila je savjetovanišne razgovore za članove obitelji u pojedinim slučajevima nasilja u obitelji, a često i za stručne suradnike u školama.

Ujedno, osmišljene su radionice prevencije nasilja u mladenačkim vezama za srednjoškolce i osnovnoškolce te je u 45 održanih radionica sudjelovalo 818 učenika/ca. U svrhu provedbe radionica utrošeno je 19.360,00 kuna.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 4.566,00 kuna iz proračuna Istarske županije

2018. godina – 19.360,00 kuna iz proračuna Istarske županije

2. Provoditi sustavno /longitudinalno/ praćenje individualnih slučajeva s ciljem pravovremenog pružanja svrhovite pomoći formiranjem interdisciplinarnih stručnih timova na razini županija

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

U Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Istarske županija tijekom 2017. godine radilo se sa 1717 osoba, od kojih se 584 osoba javilo zbog problema konzumacije droga, 549 osoba zbog problema s područja mentalnog zdravlja. Također, radilo se i s 584 članova obitelji. U obiteljima ovisnika o drogama ili alkoholu često postoji problem nasilja te je tretman ove populacije dobar vid prevencije nasilja u obitelji. Od ukupno 549 osoba koje su se u Službu javile zbog problema mentalnog zdravlja, 60 osoba došlo je zbog obiteljske i partnerske problematike. U Službi se radilo i s 19 osoba koje je uputio Probacijski ured Pula na provođenje posebne obaveze terapijskog tretmana zbog nasilja u obitelji. Osim Probacijskog ureda, suradnja je ostvarena i s Centrom za socijalnu skrb, koji je upućivao na tretman obitelji koje su u procesu razvoda braka radi obiteljske terapije i postizanja kvalitetnije komunikacije, a sve sa svrhom zaštite maloljetne djece. U okvirima svog svakodnevnog posla Služba za školsku medicinu provodi međusektorsku suradnju sa Centrom za socijalnu skrb, školama, policijom, skloništem za žrtve nasilja u obitelji i svim institucijama koje su uključene u pojedini slučaj nasilja u obitelji, uvijek kad za to postoji indikacija.

Tijekom 2018. godine u Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja se radilo s 1846 osoba, od kojih se 605 osoba javilo zbog problema konzumacije droga, a 688 osoba zbog problema s područja mentalnog zdravlja. Također, radilo se i s 573 članova obitelji. Od ukupno 668 osoba koje su se u Službu javile zbog problema mentalnog zdravlja, 70 osoba došlo je zbog obiteljske i partnerske problematike. Također se radilo sa 8 osoba koje je uputio Probacijski ured Pula na provođenje posebne obaveze terapijskog tretmana zbog nasilja u obitelji. Osim Probacijskog ureda, suradnja je ostvarena i s Centrom za socijalnu skrb, koji je upućivao na tretman obitelji koje su u procesu razvoda braka radi obiteljske terapije i postizanja kvalitetnije komunikacije, u svrhu zaštite maloljetne djece. Sveukupno tretman je proveden za 18 počinitelja nasilja u obitelji i 28 žrtava nasilja u obitelji.

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Istarska županija je tijekom 2017. godine poduprla jedan projekt organizacije civilnog društva koja radi na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji. Projektom je obuhvaćeno ukupno 305 učenika učenika/ca trećih razreda srednjih škola Jurja Dobrila Pazin, Mate Balota Poreč i Antun Štifanić Poreč. Od ukupnog broja uključenih učenika njih 84% u potpunosti ili većim dijelom bili su zadovoljni/e održanom radionicom, njih 11% bilo je djelomično zadovoljno, a 5% vrlo malo ili nimalo. U navedenu svrhu utrošeno je 13.500,00 kuna iz proračuna Istarske županije te 10.000,00 kuna iz proračuna Grada Poreča.

Tijekom 2018. godine također je financiran jedan projekt organizacije civilnog društva koja radi na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji. Projektom je obuhvaćeno ukupno 254 učenika učenika/ca trećih razreda srednjih škola Jurja Dobrila Pazin, Mate Balota Poreč i Antun Štifanić Poreč. Od ukupnog broja uključenih učenika njih 91,74% u potpunosti ili većim dijelom bili su zadovoljni/e održanom radionicom, njih 6,3% bilo je djelomično zadovoljno, a 1,97% vrlo malo ili nimalo. U navedenu svrhu utrošeno je 13.500,00 kuna iz proračuna Istarske županije, 10.000,00 kuna iz proračuna Grada Poreča te 5.000,00 kuna iz proračuna Grada Pazina.

Grad Pula je tijekom 2017. godine podržao rad udruge Sigurna kuća Istra koja osigurava pomoć i podršku žrtvama nasilja putem SOS telefona, savjetovališnog rada (psihosocijalna, psihološka i pravna podrška), smještajem u sklonište, hitnim smještajem, provođenjem preventivnih aktivnosti, promotivnih aktivnosti, edukacija, osvješćivanje javnosti putem radionica, oglašavanjem i istupima u medijima, tiskanjem i distribucijom promotivnog materijala, ažuriranjem WEB stranice te razvijanjem međuresorne suradnje. U svrhu provedbe programa prevencije nasilja u obitelji održano je 26 radionica pod nazivom „Ne zatvarajmo oči pred nasiljem“ kojim je obuhvaćeno 465 radnika predškolskih ustanova

Istarske županije. Nadalje, održane su 42 predstave forum kazališta na temu nasilja u adolescentnim vezama za 1.900 učenika srednjih škola te 32 diskusijske radionice pod nazivom „Tamna strana ljubavi“ na temu nasilja u adolescentnim vezama kojima je nazočio 541 učenik osnovnih škola. Sredstva usmjerena financijskoj potpori provođenju aktivnosti udruge Sigurna kuća Istra prikazana su u okviru područja IV. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji, mjere br. 2.

Nadalje, tijekom 2017. godine u Gradu Puli djelovalo je Vijeće za komunalnu prevenciju koje je osnovano Odlukom gradonačelnika 22. listopada 2013. godine. Cilj osnivanja Vijeća je razvoj programa prevencije kriminaliteta na području Grada radi zaštite sigurnosti građana, materijalnih dobara i zajednice u cjelini, kroz partnerstvo i zajedničko planiranje i djelovanje različitih tijela vlasti, javnih službi, gospodarstva i građana. Vijeće za prevenciju kriminaliteta čine predstavnici Grada Pule, Policijske postaje Pula, Općinskog suda u Puli, Ureda državne uprave u Istarskoj županiji, Centra za socijalnu skrb Pula, Gradskog društva Crvenog križa Pula, Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, osnovnih škola, Društva Naša djeca te Obiteljskog centra Istarske županije. Programom prevencije kriminaliteta na razini Grada Pule obuhvaćeno je suzbijanje nasilja u obitelji i vršnjačkog nasilja, suzbijanje nasilja u urbanim sredinama, kaznena djela na štetu djece i maloljetnika, maloljetnička delikvencija, zlouporabu droga te provođenje drugih mjera radi povećanja razine sigurnosti ljudi i imovine, primjerice informiranje javnosti o aktivnostima Vijeća, održavanje edukacije, tribina, okruglih stolova, iniciranje zakonske regulative i drugo.

U svrhu prevencije vršnjačkog i obiteljskog nasilja u suradnji sa Službom za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja vršeno je trijažno psihologijsko testiranje učenika petih razreda osnovnih škola, a program je usmjeren detektiranju djece koja imaju poteškoća s područja mentalnog zdravlja, pravovremenom uključivanju djece u tretman i poboljšanju suradnje sa školama. Testiranje se provodi korištenjem psihologijskog testa „Beckov inventar za mlade“ koji procjenjuje njihovo samopoimanje, depresivnost, anksioznost, ometajuće ponašanje i ljutnju, a uz prethodni pristanak roditelja. Cilj programa je rano prepoznati djecu s poteškoćama i uključivanje u tretman s ciljem sprečavanja nastanka težih poremećaja.

Nadalje, Vijeće za komunalnu prevenciju u suradnji s Policijskom postajom Pula povodom Svjetskog dana borbe protiv alkoholizma (3. travnja) treći put za redom, proveli su edukaciju u formi jednog školskog sata za učenike završnih razreda Škole za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu na temu zabrane prodaje alkoholnih pića i duhanskih proizvoda maloljetnicima. Učenici su upoznati sa zakonskim odredbama koje kontroliraju ta područja. Nadalje Vijeće je, u suradnji s Centrom za socijalnu skrb Pazin – Podružnicom Obiteljski centar Pula povodom Međunarodnog dana obitelji (16. svibnja) u prostoru gradske komunalne palače, organiziralo okrugli stol na temu „Uloga zajednice u podršci roditeljstvu“. Ovom prigodom je predstavljen projekt „Rastimo zajedno u Istri - Širenje podrške roditeljstvu za najmlađe“ koji se tijekom 2017. provodio putem programa usmjerenih na osnaživanje roditeljskih kompetencija: „Rastimo zajedno“ i „Rastimo zajedno plus“, a s ciljem doprinosa razvoju stručnih kapaciteta za pružanje podrške roditeljima te unaprjeđenja dostupnosti, kvalitete i održivosti programa za roditelje. Naglašene su teme usmjerene značaju rane obiteljske podrške u razvoju i odgoju djeteta te ulozi lokalne zajednice u stvaranju i osiguranju uvjeta za provedbu programa usmjerenih jačanju roditeljskih kompetencija u prvim godinama djetinjstva.

Isto kao i prethodne godine, tijekom 2018. godine Grad Pula je podržao rad udruge Sigurna kuća Istra koja osigurava pomoć i podršku žrtvama nasilja putem SOS telefona,

savjetovanišnog rada (psihosocijalna, psihološka i pravna podrška), smještajem u sklonište, hitnim smještajem, provođenjem preventivnih aktivnosti, promotivnih aktivnosti, edukacija, osvješćivanje javnosti putem radionica, oglašavanjem i istupima u medijima, tiskanjem i distribucijom promotivnog materijala, ažuriranjem WEB stranice te razvijanjem međuresorne suradnje. Sredstva usmjerena financijskoj potpori provođenju aktivnosti udruge Sigurna kuća Istra prikazana su u okviru područja IV. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji, mjere br. 2

Nadalje, tijekom 2018. godine u svrhu provedbe programa prevencije nasilja u obitelji održano je 26 radionica pod nazivom „Ne zatvarajmo oči pred nasiljem“ kojim je obuhvaćeno 465 radnika iz 41 predškolske ustanove Istarske županije. Nadalje, održane su 43 predstave forum kazališta na temu nasilja u adolescentnim vezama za 1.970 učenika srednjih škola te 34 diskusijske radionice pod nazivom „Tamna strana ljubavi“ na temu nasilja u adolescentnim vezama kojima je nazočilo 580 učenika osnovnih škola. Ujedno, održano je i 50 diskusijskih radionica pod nazivom „Nasilje ne prolazi samo od sebe“ i „To nije ljubav“ na temu nasilja u adolescentnim vezama kojima je nazočilo u 913 učenika srednjih škola.

Nadalje, i tijekom 2018. godine Vijeće za prevenciju kriminaliteta provelo je niz preventivnih aktivnosti s ciljem suzbijanja nasilja u obitelji i vršnjačkog nasilja, suzbijanje nasilja u urbanim sredinama, suzbijanja kaznenih djela na štetu djece i maloljetnika, maloljetničke delikvencije, zlouporabe droga, te provođenja drugih mjera radi povećanja razine sigurnosti ljudi i imovine.

U svrhu prevencije vršnjačkog i obiteljskog nasilja u suradnji sa Službom za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja i nadalje je vršeno trijažno psihologijsko testiranje učenika petih razreda osnovnih škola. Povodom Svjetskog dana borbe protiv alkoholizma Vijeće za komunalnu prevenciju Grada Pule i Policijska postaja Pula proveli su edukaciju u formi jednog školskog sata za učenike završnih razreda Škole za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu na temu zabrane prodaje alkoholnih pića i duhanskih proizvoda maloljetnicima. Učenici su upoznati sa zakonskim propisima u okviru ovog područja. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana obitelji u organizaciji Centra za socijalnu skrb Pazin, Podružnice Obiteljski centar Pula i suorganizaciji Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Pula-Pola i Istarske županije održana je 3. Regionalna konferencija „Mentalno zdravlje djece i mladih i podrška obitelji“. Na Konferenciji je sudjelovalo 145 sudionika iz različitih sektora: socijalne skrbi i zdravstva, predškolskog odgoja i obrazovanja, pravosuđa, policije, jedinica lokalne samouprave i udruga koje se bave djecom. Programski koncept Konferencije obuhvatio je tri smjernice javnozdravstvenih prioriteta: unaprjeđenje školskih zdravstvenih programa, razvoj savjetovaništa te podrška roditeljstvu.

Nadalje u partnerstvu Društva Naša djeca Pula i Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Pule provodi se projekt „Grad – prijatelj djece“ koji obuhvaća sva područja života djeteta u lokalnoj zajednici te je usmjeren na dobrobit djece, stvarajući sigurno i poticajno okruženje za djecu. Cilj je motivirati odrasle da potpunije ostvaruju prava i potrebe djece priznata u Konvenciji UN-a o pravima djeteta.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 23.500,00 kuna iz proračuna Istarske županije i Grada Poreča

2018. godina - 28.500,00 kuna iz proračuna Istarske županije, Grada Poreča i Grada Pazina

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Istarska županija izvijestila je kako niz godina financijski podupire rad udruge Sigurna kuća Istra.

Grad Pula je tijekom 2017. i 2018. godine podržao rad udruge Sigurna kuća Istra koja osigurava pomoć i podršku žrtvama nasilja putem SOS telefona, savjetovališnog rada (psihosocijalna, psihološka i pravna podrška), smještajem u sklonište na dvije lokacije, hitnim hotelskim smještajem, provođenjem preventivnih aktivnosti, promotivnih aktivnosti, edukacija, osvješćivanje javnosti putem radionica, oglašavanjem i istupima u medijima, tiskanjem i distribucijom promotivnog materijala, ažuriranjem WEB stranice te razvijanjem međuresorne suradnje.

Sigurna kuća Istra je tijekom 2017. godine osigurala je smještaj u sklonište za ukupno 20 osoba, od kojih 9 žena i 11-ero djece, a hitni smještaj za ukupno 6 osoba, od kojih 3 žene i 3- oje djece. Putem SOS telefona ostvareno je 98 telefonskih kontakata sa 50 korisnika. U okviru rada savjetovališta provedeno je 444 savjetodavnih razgovora sa ukupno 47 korisnika.

Tijekom 2018. godine Sigurna kuća Istra osigurala je smještaj u sklonište za ukupno 14 osoba, od kojih 6 žena i 8-ero djece, a hitni smještaj za ukupno 5 osoba, od kojih 3 žene i 2-oje djece. Putem SOS telefona ostvareno je 143 telefonskih kontakata sa 60 korisnika. U okviru rada savjetovališta provedeno je 389 savjetodavnih razgovora sa ukupno 60 korisnika.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina - 170.000,00 kuna iz proračuna Istarske županije
240.000,00 kuna iz proračuna Grada Pule

2018. godina – 170.000,00 kuna iz proračuna Istarske županije
240.000,00 kuna iz proračuna Grada Pule

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Istarska županija izvijestila je kako je tijekom 2018. godine u suradnji s Udrugom Lux Vitae (Centar za unaprjeđivanje kvalitete života) osigurala provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. Tretman se provodi u Poreču, Puli i Buzetu. Tijekom 2018. godine u psihosocijalni tretman je uključeno 44 muškaraca i 13 žena. Kroz 16 grupnih i 4 individualna susreta radilo se na tehnikama konstruktivnog rješavanja problema, izbjegavanja ugrožavajućih situacija, na metodama opuštanja i samokontrole uz upoznavanje temeljnih definicija nasilja. U navedenu svrhu utrošeno je ukupno 17.830,00 kuna.

- **Utrošena sredstva**

2018. godina – 10.000,00 kuna iz proračuna Istarske županije

7.830,00 kuna iz drugih izvora (vlastiti prihodi udruge)

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Grad Pula veliki značaj pridaje unaprjeđenju međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji. U tom smislu, tijekom 2017. i 2018. godine, ostvarena je kontinuirana suradnja Policijske uprave Istarske, policijskih postaja, centara za socijalnu skrb, pravosudnih tijela, zdravstvenih ustanova, ustanova kulture, jedinica lokalne samouprave, općinama, predškolskih ustanova, obrazovnih ustanova, udruga, državnih tijela te organizacijama civilnog društva. U Gradu Puli od listopada 2013. godine djeluje Vijeće za komunalnu prevenciju koje je osnovano Odlukom gradonačelnika 22. listopada 2013. godine s ciljem razvoja programa prevencije kriminaliteta na području Grada radi zaštite sigurnosti građana, materijalnih dobara i zajednice u cjelini, kroz partnerstvo i zajedničko planiranje i djelovanje različitih tijela vlasti, javnih službi, gospodarstva i građana. Vijeće za prevenciju kriminaliteta čine predstavnici Grada Pule, Policijske postaje Pula, Općinskog suda u Puli, Ureda državne uprave u Istarskoj županiji, Centra za socijalnu skrb Pula, Gradskog društva Crvenog križa Pula, Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, osnovnih škola, Društva Naša djeca te Obiteljskog centra Istarske županije.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Istarska županija je tijekom 2017. godine provodila aktivnosti na obilježavanju datuma vezanih uz promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji kojom prilikom je distribuirala 8000 komada promotivnih materijala.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina – 10.040,00 kuna iz proračuna Istarske županije

2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Istarska županija je tijekom 2017. godine, u suradnji sa Sigurnom kućom Istra izradila i tiskala 9.000 primjeraka informativnog materijala, te oko 300 primjeraka na talijanskom jeziku.

Grad Pula je tijekom 2017. i 2018. godine proveo niz aktivnosti u cilju senzibilizacije javnosti za problematiku nasilja u obitelji i prava žrtava nasilja, koje uključuju oglašavanje, istupe u medijima, tiskanje i distribuciju promotivnog materijala, ažuriranje WEB stranice, održavanje mimohoda po gradu. U suradnji s Vijećem za prevenciju obilježen je Dan ružičastih majica organizacijom revijalne utrke pod nazivom "Trkom protiv nasilja". Sudionici utrke, policijski službenici i učenici petih razreda osnovnih škola Grada Pule, nosili su ružičaste majice u znak podrške borbi protiv vršnjačkog nasilja, a umjesto startnih brojeva, na majicama su imali vlastite poruke protiv nasilja koje su izradili u suradnji sa svojim profesorima. Osim poruka koje su učenici nosili na majicama, svaka škola napravila je i nekoliko poruka protiv nasilja, koje su bile dio scenografije na Trgu Portarata.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina – 19.500,00 kuna iz proračuna Istarske županije
13.100,00 kuna iz proračuna Grada Pule

2018. godine – 15.000,00 kuna iz proračuna Grada Pule

4.2.5. KARLOVAČKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Karlovačka županija sukladno zakonskim propisima sufinancira aktivnosti Društva Crvenog križa Karlovačke županije. Tijekom 2017. i 2018. godine Društvo Crvenog križa kao jednu od aktivnosti provodilo je edukacije grupe od 28 mladih osoba - volontera koji su tijekom četvero satne interaktivne radionice upoznali vrste nasilja, fenomenologiju nasilnih oblika

ponašanja, te socijalne i komunikacijske vještine potrebne za kreiranje konstruktivnih odnosa sa bliskim osobama. Kroz vježbe upoznali su i konstruktivne načine izražavanja negativnih emocija, asertivnost kao preduvjet za prevenciju i sanaciju nasilnih oblika ponašanja. Provođenjem razgovora i evaluacije vidljivo je zadovoljstvo članova radionice kao i usvojeno znanje i vještine kroz vježbe koje su provedene tijekom radionice.

- **Utrošena sredstva**

2017. godina – 282.200,00 kuna iz proračuna Karlovačke županije

2018. godina – 314.000,00 kuna iz proračuna Karlovačke županije

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Karlovačka županija svake godine raspisuje natječaje za financiranje projekata udruga koji bitno doprinose kvaliteti života najosjetljivijih skupina na cjelokupnom području županije.

Tijekom 2018. godine Udruga „Mladi pomagači“ putem sredstava dobivenih na predmetnom natječaju provodila je radionice sa školskom djecom na temu „Briga o mentalnom zdravlju djece i mladih u riziku“. U radionice su bili uključeni učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole.

- **Utrošena sredstva**

2018. godina – 10.000,00 kuna iz proračuna Karlovačke županije

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske
--

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Karlovačka županija niz godina podupire rad udruge Ženska grupa Karlovac Korak u provođenju aktivnosti pružanja pomoći svim ženama i djeci žrtvama nasilja bez obzira na njihovu rasnu, nacionalnu ili vjersku pripadnost.

Grad Karlovac isto kao i Karlovačka županija niz godina osigurava financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta udruge Ženska grupa Karlovac Korak.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine – 100.000,00 kuna iz proračuna Karlovačke županije
200.000,00 kuna iz proračuna Grada Karlovca

2018. godina – 100.000,00 kuna iz proračuna Karlovačke županije
200.000,00 kuna iz proračuna Grada Karlovca

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Karlovačka županija u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova i Savezom udruge osoba s invaliditetom Karlovačke županije u ožujku 2017. godine organiziralo je javnu tribinu „Nasilje u obitelji i nad ženama s invaliditetom“ koje je održano 2. ožujka 2017. godine s početkom u 11.00 sati u Gradskoj knjižnici.

Nadalje, županijsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova je u studenome 2018. godine, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i Mjeseca borbe protiv ovisnosti organiziralo predavanje na temu „Suočavanje s alkoholizmom i nasiljem u obitelji“, a predavači su bili stručnjaci iz Integrativnog centra mentalnog zdravlja.

4.2.6. KOPRIVNIČKO – KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Koprivničko-križevačka županija, kontinuirano, niz godina pomaže provođenje aktivnosti Udruge „HERA“ Križevci, a koje uključuju SOS telefon i Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji.

Tijekom 2017. godine pružena je financijska pomoć za provođenje programa „Aktivno protiv nasilja, a tijekom 2018. godine za provođenje programa „Aktivno protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“, u kojemu je sudjelovalo i županijsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine – 8.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

2018. godine – 8.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

3. Poticati jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji
--

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Koprivničko-križevačka županija je u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova u proračunu za 2017. i projekcijama za 2018. i 2019. godinu te u proračunu za 2018. i projekcijama za 2019. i 2020. godinu u svrhu osnivanja i rada skloništa za žrtve nasilja u obitelji planiralo stavku pod nazivom „Sigurna kuća za žrtve obiteljskog nasilja“ te iznos od 15.000,00 kuna.

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji
--

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Koprivničko-križevačka županija u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova provodi niz aktivnosti usmjerenih unaprjeđenju međunarodne suradnje. Dana 28. ožujka 2017. godine predsjednica Povjerenstva sudjelovala je u javnoj raspravi o Nacrtu prijedloga nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017.-2022. godine održanoj u prostorijama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Nadalje, u okviru 49. sjednice Povjerenstva za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije održana je tribina povodom obilježavanja Međunarodnog dana djece žrtava nasilja i Međunarodnog dana roditelja, kojoj su prisustvovali i župan te zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije. Ovom prigodom predsjednica Povjerenstva govorila je o nasilju, s naglaskom na obiteljsko nasilje, a posebice o nasilju nad djecom i mladima te je istaknula kako je Povjerenstvo u suradnji s nadležnim institucijama pomoglo riješiti nekoliko slučajeva nasilja, no pred cijelom zajednicom predstoji još mnogo posla kako bi se zaštitili najslabiji. Cilj obilježavanja Međunarodnog dana djece žrtava nasilja je

podizanje svijesti cjelokupne društvene zajednice uz poruku kako nasilje nad djecom nema opravdanja. Predavanja su održali ravnateljica Centra za socijalnu skrb Križevci, policijske službenice Policijske uprave Koprivničko-križevačke te pedagoginja Gimnazije „Dr. Ivana Kranjčeva“ Đurđevac. Tribini su prisustvovali predstavnici obrazovnih i drugih ustanova. Nadalje, 7. studenoga održan je okrugli stol pod nazivom „Važnost razvoja sustava podrške za žrtve i svjedoke kaznenih djela i prekršaja“ u partnerstvu s Udrugom „HERA“ i Gradom Koprivnica. Svrha okruglog stola bila je ukazati na potrebu razvijanja i jačanja sustava podrške žrtvama i svjedocima, prikazati dosadašnja postignuća i poduzete mjere na područjima promicanja prava žrtava i svjedoka kaznenih djela i prekršaja, kao i umrežavanje organizacija i institucija civilnog društva, koji se u svom radu zalažu za promicanje prava žrtava i svjedoka kaznenih djela i prekršaja. Ujedno, 21. studenoga predsjednica Povjerenstva za ravnopravnost spolova sudjelovala je u Hrvatskom saboru na predstavljanju projekta „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“, koji financira Europska komisija temeljem REC (Rights, Equality and Citizenship). Nositeljica projekta je Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova u partnerstvu sa Ženskom sobom - Centrom za seksualna prava, a pridruženi partneri su Pravosudna akademija, Policijska akademija i Hrvatsko novinarsko društvo.

Nadalje, tijekom 2018. godine predstavnici/ce Povjerenstva za ravnopravnost spolova sudjelovali su u nizu aktivnosti, primjerice okrugom stolu u organizaciji Udruge „HERA“ pod nazivom „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela u Koprivničko - križevačkoj županiji“. Okrugli stol održan je sa svrhom ukazivanja na potrebu razvijanja i jačanja sustava podrške žrtvama i svjedocima te su prikazana dosadašnja postignuća i mjere na područjima promicanja prava žrtava i svjedoka kaznenih djela i prekršaja, kao i umrežavanje organizacija i institucija civilnog društva koje se u svom radu zalažu za promicanje prava žrtava i svjedoka kaznenih djela i prekršaja. Predstavnici/ce Povjerenstva sudjelovali su i na edukaciji namijenjenoj članovima/icama Županijskog međuresornog tima, Vijeća za prevenciju Grada Križevaca te stručnim osobama koje se u svome radu susreću sa ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja. Edukaciju su organizirali Udruga „HERA“ i Županijski tim za prevenciju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Koprivničko-križevačke županije. Predsjednica Povjerenstva nazočila je tematskoj sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora pod nazivom „*Nasilje nad ženama s invaliditetom – specifičnosti i mogućnosti suzbijanja*“ te u javnoj akciji povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u Križevcima, u organizaciji Udruge „HERA“, Centra za socijalnu skrb i Policijske postaje Križevci. Tom prilikom se u razgovoru s građanima ukazivalo na probleme nasilja, informiralo javnost o načinu prijave nasilja u obitelji te su dijeljeni leci i edukativni materijali svih sudionika u akciji. Predsjednica Povjerenstva pridružila se i Udruzi osoba s invaliditetom Križevci, koja je u svojoj poruci javnosti stavila naglasak na problem nasilja nad ženama s invaliditetom, a povodom Tjedna mobilnosti predstavila je kampanju „Za pokret...“ kojom se prikupljaju sredstva za kupnju uređaja za iskašljavanje za osobe starije od 18 godina. Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava predsjednica Povjerenstva je sudjelovala na predstavljanju rezultata on - line istraživanja nasilja nad ženama u Koprivničko-križevačkoj županiji, koje je provela Udruga „HERA“ u suradnji sa Udrugom „Bolje sutra“. Cilj projekta je unaprjeđenje zaštite žrtava nasilja u obitelji i njihovo osnaživanje putem stručne savjetodavne, pravne i psihosocijalne pomoći te promicanje međusektorske suradnje u svrhu podizanja kvalitete života i socijalne uključenosti žrtava nasilja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine – 5.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

2018. godine – 3.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Koprivničko-križevačka županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova svake godine obilježava datume vezane uz ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji Međunarodni dan žena - 8. ožujka, Međunarodni dan djece žrtava nasilja - 4. lipnja, Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studenoga te Međunarodni dan ljudskih prava.

U studenome 2017. godine povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama predstavnici su sudjelovali na tematskoj sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora pod nazivom „Aktivnosti i mogućnosti za jačanje kapaciteta Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama“. Nadalje održana je i javna akcija u Đurđevcu u suradnji s Udrugom „HERA“. Cilj javne akcije je osvještavanje javnosti o problematici nasilja nad ženama, davanje informacija o mogućnostima zaštite, pomoći i podrške osobama koje doživljavaju nasilje te podjela edukativnih materijala. Ujedno, Povjerenstvo je u suradnji s partnerima Udrugom osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ Koprivnica i Policijskom upravom Koprivničko-križevačkom organiziralo jedinstvenu aktivnost - PARLAONICU „USUDI SE, POKRENI SE! Reci NE nasilju!“. Na jedinstven i poseban način, kroz sučeljavanje stavova afirmacijske i negacijske grupe ukazano je na problematiku i prevenciju nasilja nad ženama, s jasnom porukom da niti jedno nasilje nema opravdanja i da nitko ne smije trpjeti nasilje.

U rujnu 2018. godine u suradnji s Policijskom upravom Koprivničko-križevačkom obilježen je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama. Predsjednica Povjerenstva i policijska službenica za prevenciju u Uredu načelnika Policijske uprave održale su učenicima sedmog razreda Osnovne škole Braće Radić predavanje o nasilju. Kroz prezentaciju i kratki film te interaktivni pristup, uključeni su učenici, koji su aktivno sudjelovali pitanjima i komentarima. Obrađena je tema obiteljskog i ostalih vrsta nasilja s posebnim naglaskom na nasilje nad ženama. U mjesecu studenom na poseban je način obilježen Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama u Župi Blaženog Alojzija Stepinca u Koprivnici, gdje je održana pjesnička večer „Poezijom i glazbom STOP nasilju“. Program je organiziralo Povjerenstvo za ravnopravnost spolova i koprivnička pjesnikinja. Tom prigodom nastupili su pjesnici i glazbenici iz Koprivnice, Đurđevca, Zagreba.

• Utrošena sredstva

2017. godine – 5.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

2018. godine – 3.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Koprivničko-križevačka županija i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u studenome 2017. godine, povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i kampanje „16 dana aktivizma“ organizirali su Javnu akciju u Đurđevcu na Gradskoj tržnici u suradnji s Udrugom „HERA“. Cilj javne akcije je osvještavanje javnosti o problematici nasilja nad ženama, ali i osiguranje dostupnosti informacija o mogućnosti zaštite, pomoći i podrške osobama koje su izložene nasilju. Tijekom javne akcije građani/ke su dobili informacije o načinu prijave nasilja, gdje i kome se žrtve mogu obratiti, gdje dobiti savjet i podršku, te su dijeljeni letci i edukativni materijali sudionika u akciji.

U rujnu 2018. godine predsjednica Povjerenstva je sudjelovala u javnoj akciji povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u Križevcima. Javnu akciju su organizirali Udruga „HERA“, Centar za socijalnu skrb Križevci i Policijska postaja Križevci. Tom prilikom se u razgovoru s građanima ukazivalo na probleme nasilja. Javnost se informirala o načinu prijave nasilja u obitelji te su dijeljeni letci i edukativni materijali svih sudionika u akciji. Nadalje, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, a u okviru kampanje “16 dana aktivizma”, županijsko Povjerenstvo je u suradnji s partnerskom Udrugom „HERA“ održalo javnu akciju na đurđevačkoj tržnici. Cilj javne akcije, i ove je godine, bio osvještavanje javnosti o problematici nasilja nad ženama te informiranje o mogućnostima zaštite, pomoći i podrške osobama izloženim nasilju, bilo da su žrtve ili svjedoci. Tijekom javne akcije kroz razgovor s građanima podijeljene su informacije o načinu prijave nasilja, gdje i kome se žrtve mogu obratiti, gdje dobiti savjet i podršku te su dijeljeni letci i edukativni materijali svih sudionika u akciji. Javna akcija dio je aktivnosti projekta „Aktivno protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine – 3.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

2018. godine – 5.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

4. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 17. Konvencije – Sudjelovanje privatnog sektora i medija

Koprivničko-križevačka županija u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, odnosno predsjednicom Povjerenstva, tijekom 2017. godine, aktivno je sudjelovala u televizijskim i radio emisijama s ciljem senzibilizacije javnosti za probleme nasilja nad ženama, mogućnosti upućivanja žrtava nasilja u relevantne institucije zadužene za pomaganje te konstantnog ukazivanja na potrebu prijave počinjenja nasilja. Ujedno predsjednica Povjerenstva objavljuje tekstove na temu nasilja u obitelji i drugih vrsta nasilja na web portalima.

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je u Križevcima organiziralo akciju „Milijarda ustaje“ u suradnji s Udrugom „HERA“ i Udrugom osoba s invaliditetom grada Križevaca te Križevačkim mažoretkinjama. Povjerenstvo je putem medija (radio emisije) uputilo podršku svim školama na području županije u kampanji „Dan ružičastih majica“ i podržalo aktivnost Udruge osoba s invaliditetom Križevci, koja je u svojoj akciji stavila naglasak na problem nasilja nad ženama s invaliditetom te povodom Tjedna mobilnosti predstavila kampanju „Za pokret...“ kojom su se prikupljala sredstva za kupnju uređaja za iskašljavanje punoljetnih osoba.

Predsjednica povjerenstva redovito je tijekom godine sudjelovala u televizijskim i radijskim emisijama, od kojih neke i uređuje (Podravski radio). Također je objavljivala i tekstove na web portalima.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine – 5.000,00 kuna iz proračuna Koprivničko-križevačke županije

4.2.7. KRAPINSKO – ZAGORSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Krapinsko-zagorska županija pruža financijsku potporu trogodišnjem programu (2016. do 2019. godine) Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje iz Zagreba koji vodi SOS telefon i Savjetovalište za žene žrtve nasilja Krapinsko-zagorske županije.

Tijekom 2017. godina Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje odradio je 44 savjetovanja (osobno, telefonski i putem maila) te radio sa 109 izravnih korisnika i korisnica provođenjem okruglih stolova, tribina i predavanja. Nadalje na tematskoj sjednici i predavanju/okruglom stolu organiziranom na temu seksualno nasilje sudjelovalo je 30 osoba, izrađen je 1 promotivni video o radu SOS telefona, sudjelovano je u 13 gostovanja u radijskim emisijama te 1 gostovanje u televizijskoj emisiji. Šest (6) osoba sudjelovalo je u 1 javnoj akciji, virtualno vidljivoj 7739 osoba, Volonterke su sudjelovale na 3 dodatne edukacije i na 2 supervizije te 2 intervizije, educirano je 10 novih volonterki. Ukupno 22 volonterke tijekom 2017. godine odradile su 463,5 volonterska sata dežuranja na SOS telefonu. Dodatno Facebook stranica zabilježila je 885 korisnika/ca.

Tijekom 2018. godine Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje putem SOS telefona i Savjetovališta zaprimio je 55 poziva i 10 posjeta. Usluge je pružalo 18 volonterki i voditeljica

SOS telefona te su održane 2 supervizije i 2 intervizije za volonterke i 3 dodatne edukacije. Održano je 9 javnih akcija, 2 okrugla stola, 1 tribina, 1 promocija/sajam, 1 predavanje te su predstavnice sudjelovale na 2 okrugla stola, 3 sastanka, 2 predavanja, 3 predstavljanja publikacija i izvještaja, u 10 radijskih emisija i 3 TV emisije o problematici nasilja nad ženama. Najmanje 7000 osoba dobilo je informaciju o ovoj problematici.

Nadalje, tijekom 2018. godine započelo je provođenje trogodišnjeg programa Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela na području Krapinsko-zagorske županije (financijska podrška Ministarstva pravosuđa) u suradnji sa Ženskom sobom – Centrom za seksualna prava. Usluge pružaju 7 educiranih volonterki i 1 volonter, vanjske suradnice – pravnica i psihologinja. Tijekom 2018. godine pružena je pomoć za 68 korisnika/ca, osigurano 10 pratnji na sud, 3 pratnje na druge institucije, 104 dežurstva na sudovima, 10 pravnih savjetovanja te 3 psihosocijalna savjetovanja. Putem SOS telefona pruženo je više od 120 izravnih usluga posebno ranjivoj skupini – žrtvama nasilja te drugih prekršajnih djela.

Općina Đurmanec tijekom 2017. i 2018. godine pružila je financijsku potporu radu HVIDRA-e Krapina.

Općina Veliko Trgovišće financijski podupire programe koje provode dječji vrtići i Društvo naša Djeca radi osiguravanja informiranosti djece i roditelja, mogućnosti razgovora djece s odgojiteljima, rješavanja problema i zaštite djece i savladavanja straha kod djece.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 75.000,00 kuna iz proračuna Krapinsko-zagorske županije
3.000,00 kuna iz proračuna Općine Đurmanec
10.000,00 kuna iz proračuna Općine Veliko Trgovišće

2018. godine - 75.000,00 kuna iz proračuna Krapinsko-zagorske županije
1.000,00 kuna iz proračuna Općine Đurmanec
10.000,00 kuna iz proračuna Općine Veliko Trgovišće

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Krapinsko-zagorska županija je putem Povjerenstva za ravnopravnost spolova, a u suradnji sa SOS telefonom – Savjetovalištem za žene žrtve nasilja u Krapinsko-zagorskoj županiji, Prekršajnim sudom u Zlataru, centrima za socijalnu skrb, Policijskom upravom Krapinsko-zagorskom, zdravstvenim i obrazovnim ustanovama, timom za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, u studenome 2017. godine, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, u Donjoj Stubici organizirala Okrugli stol o provođenju Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji na području Krapinsko-zagorske županije. Prema iznesenim podacima u 2017. godini evidentiran je pad broja prijavljenih slučajeva nasilja u obitelji što, međutim, nije mjerodavan pokazatelj o realnom smanjenju nasilja u obitelji. Istaknuto je i postojanje potrebe sustavnog mehanizma dugotrajne psihosocijalne podrške žrtvama, slučajevi samoinicijativnog traženja smještaja u sigurnim

kućama mimo rješenja centara za socijalnu skrb te potreba za daljnjom čvrstom suradnjom svih mjerodavnih institucija u rješavanju ove problematike.

Dana 3. listopada 2018. godine u Zaboku je održan okrugli stol s ciljem predstavljanja projekta „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ u suradnji s udrugama partnerima na projektu Centrom za edukaciju, savjetovanje i istraživanje – CESI iz Zagreba koji vodi SOS telefon i Savjetovalište u Krapinsko-zagorskoj županiji, Ženskom sobom – Centrom za seksualna prava te Policijskom upravom Krapinsko-zagorskom i Prekršajnim sudom u Zlataru.

Povodom obilježavanja 17. svibnja Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije 15. svibnja 2018. godine u Zaboku je održana javna diskusija na temu „Masovna proizvodnja LGBTIQ fobije“ u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, portalom Libela i Savjetom mladih Krapinsko-zagorske županije.

Nadalje, 28. studenoga 2018. godine, povodom obilježavanja 25. studenog - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, u Zaboku je organiziran Okrugli stol o provođenju Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji na području Krapinsko-zagorske županije za 2018. godinu. Veći dio rasprave bio je usmjeren ka upoznavanju s iskustvima voditelja Savjetovališta za žrtve nasilja i Skloništa za žrtve nasilja u obitelji na području Karlovačke županije, budući da Krapinsko-zagorska županija, uz SOS telefon i Savjetovalište za žrtve nasilja, nastoji osigurati i sklonište za smještaj žrtava nasilja na svom području.

Okrugli stol organiziran je u suradnji sa Ženskom grupom KORAK Karlovac, SOS telefonom – Savjetovalištem za žene žrtve nasilja u Krapinsko-zagorskoj županiji, Prekršajnim sudom u Zlataru, centrima za socijalnu skrb, Policijskom upravom Krapinsko-zagorskom, zdravstvenim i obrazovnim ustanovama te timom za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i nasilja nad ženama.

Općina Zlatar Bistrica je tijekom 2017. godine u suradnji s Udrugom žena Zagorska škrinjica i Centrom za socijalnu skrb Zlatar Bistrica organizirala tribine na temu Nasilje nad djecom i ženama. Na tribinama su date informacije o tome kako prepoznati nasilje, kako postupiti u slučaju nasilja, kome se obratiti i slično.

Tijekom 2018. godine u suradnji s Udrugom žena Zagorska škrinjica i Centrom za socijalnu skrb Zlatar Bistrica organizirane su tribine na temu Uloga institucija u rješavanju vršnjačkog nasilja nad djecom.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 6.800,00 kuna iz proračuna Općine Zlatar Bistrice
3.000,00 kuna iz proračuna Općine Đurmanec

2018. godine - 2.650,19 kuna iz proračuna Krapinsko-zagorske županije
8.000,00 kuna iz proračuna Općine Zlatar Bistrice

4.2.8. LIČKO – SENJSKA ŽUPANIJA

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Ličko-senjska županija je u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova tijekom 2017. godine provela dvije aktivnosti, odnosno dva obilježavanja i to Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 25. studeni. Ovom prigodom podijeljeno je 500 primjeraka promidžbenih materijala, 100 balona sa natpisom „Stop nasilju“ i 120 ruža. Provedenim aktivnostima nastojalo se senzibilizirati širu javnost na problematiku nasilja nad ženama.

Isto tako i tijekom 2018. godine obilježeni su Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 25. studeni. Ovom prigodom podijeljeno je 600 primjeraka promidžbenih materijala, 200 balona s natpisom „Stop nasilju“ i 100 ruža.

Općina Brinje tijekom 2017. i 2018. godine povodom obilježavanja datuma vezanih uz ljudska prava i senzibilizaciju javnosti za problematiku nasilja i ravnopravnosti spolova objavljuje tekstove na svojoj mrežnoj stranici te lokalnim portalima kako bi bio obuhvaćen što veći broj korisnika.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 1.000,00 kuna iz proračuna Ličko-senjske županije

2018. godine - 2.500,00 kuna iz proračuna Ličko-senjske županije

4.2.9. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Međimurska županija putem županijskog Zavoda za javno zdravstvo organizirano je provodila aktivnosti u cilju zaštite mentalnog zdravlja cjelokupne populacije, a u okviru toga su provedene i intervencije usmjerene prepoznavanju i ranom otkrivanju visokorizične populacije s problemima nasilja u obitelji te aktivnosti s ciljem pomoći rizičnoj populaciji, oboljelima koji se susreću s navedenim problemima savjetodavnim radom i podrškom njihovim obiteljima, rad s djecom i mladima sa psihičkim problemima, problemima učenja,

djecom i mladima koji imaju probleme s vršnjacima ili su problematičnog ponašanja, a s posebnim naglaskom na povezanost takvih problema s razvojem vrsta ponašanja koja nisu društveno prihvatljiva (npr. ovisnosti, agresija i slično).

Aktivnosti usmjerene prevenciji, ranom otkrivanju i liječenju i rehabilitaciji poremećaja odvijale su se putem Centra za ovisnosti, Savjetovališta za djecu i mlade i Savjetovališta za alkoholom uzrokovane probleme i alkoholizam. Savjetovalište za alkoholom uzrokovane probleme i alkoholizam bavi se pružanjem podrške i pomoći osobama ovisnima o alkoholu, osobama koje osjećaju da zalaze u problem budući ponekad previše popiju, osobama koje su u nedoumici i ne znaju trebaju li tražiti dublju stručnu pomoć te osobama koje trebaju savjet zbog zabrinutosti za svoje bližnje. Savjetovalište pomaže i putem telefonskog savjetovanja (098/2221-888) na koje se nerijetko javljaju i žrtve nasilja u obitelji provociranog alkoholizmom jednog ili više članova.

Nadalje, Zavod za javno zdravstvo su uključuje u provedbu promotivnih aktivnosti te obilježava značajne datume, primjerice 1. travnja - Dan borbe protiv alkoholizma, Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga, 15. svibnja - Međunarodni dan obitelji (radionice, kviz i sportske aktivnosti za učenike, prezentacija brošure „Svijet oko nas“), 10. listopada - Dan zaštite mentalnog zdravlja, 20. studeni – Međunarodni dan Konvencije o pravima djeteta i Mjesec borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti.

Centar za socijalnu skrb Čakovec, podružnica Obiteljski centar, provodi radionice „Škole za roditelje“ u koje uključuje roditelje kojima je izrečena neka od mjera obiteljsko pravne zaštite ili roditelje kojima je potrebna pomoć u odgoju i brizi za djecu.

Osnovne i srednje škole i učenički domovi na području Međimurske županije provode programe prevencije nasilja i programe psihološke pomoći djeci žrtvama nasilja. Sve osnovne (30) i srednje škole (7) na području Međimurske županije temeljem godišnjeg plana i programa rada škole provode školske preventivne programe (ŠPP) koji imaju ključnu ulogu u provođenju primarne i sekundarne prevencije poremećaja u ponašanju, nasilnog ponašanja i zlouporabe sredstava ovisnosti.

Općina Sveti Martin na Muri u suradnji s udrugom Samoobrana Međimurje, u razdoblju od 9. do 10. lipnja 2018. godine, održala je „Proljetni kamp samoobrane za žene“. Putem učenja samoobrane povećava se samopouzdanje kod žena i djece te uče načini izbjegavanja napada i obrane od napadača.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine - 300,00 kuna iz proračuna Općine Sveti Martin na Muri

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske
--

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Međimurska županija je 2008. godine osnovala Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“, koji je s radom odnosno smještajem korisnika započeo u veljači 2010. godini. Dom ima smještajni kapacitet od 7 mjesta.

Tijekom 2017. godine u Domu je bio smješten ukupno 41 korisnik od kojih 18-ero djece. Ovu brojku čine i korisnici kojima je smještaj započeo tijekom 2016. godine no nastavio se i u 2017. godine (7 korisnica).

Tijekom 2018. godine Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća i dalje je ispunjavao svoju primarnu funkciju, što je smještaj i psihosocijalni tretman žrtava obiteljskog nasilja. Tijekom 2018. godine u Domu je bilo smješteno ukupno 30-ero korisnika od kojih je 13-ero djece. Upita za smještaj od Centara za socijalnu skrb s područja Republike Hrvatske u 2018. godini bilo je ukupno 19. Upiti se odnose na 19 žena i 37 djece, što znači da zbog manjka kapaciteta nije bilo moguće smjestiti 56-ero korisnika. U Domu su 2018. godine bile zaposlene socijalna radnica koja je ujedno i ravnateljica te psihologinja.

S korisnicima se tijekom 2017. i 2018. godine tijekom cijelog trajanja smještaja radilo na osnaživanju, putem individualnih i grupnih savjetovanja. Uz to, ostvarena je suradnja sa školskim i predškolskim institucijama, kako bi djeca nastavila svoje obrazovanje, te suradnja sa ostalim institucijama (Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Općinsko državno odvjetništvo, Općinski sud, Centar za socijalnu skrb) kako bi korisnici mogli ostvariti sva propisana prava. Osim toga, odrađen je velik broj radionica različite tematike koje su osim edukativnog, imale i terapijski karakter primjerice radionice kojima je cilj kod polaznika osvijestiti način postavljanja ciljeva, korake u tom procesu te vlastite prioritete, radionice na temu nasilja u vezama u kojima su korisnice učile detekciju znakova nasilnih veza te prorađivale traume, radionice na temu samopoštovanja kojoj je cilj upoznati korisnice s pojmom samopoštovanja, povezanosti istog s nasiljem te utvrditi razinu samopoštovanja korisnica i kroz određene aktivnosti povećati navedeno te radionice na temu prepoznavanja stresa, reakcija na stres i posljedice stresa, na temu reproduktivnog zdravlja i druge.

Tijekom 2017. godine uspostavljena je suradnja s Centrom za socijalnu skrb Čakovec, Podružnicom Obiteljski centar u cilju zajedničke organizacije i provođenja tzv. grupe podrške za žrtve nasilja u obitelji i to kroz 10 susreta, koji su održani u prostorijama Obiteljskog centra u razdoblju od svibnja do listopada. Glavni cilj navedenog bilo je pružanje pomoći i poboljšanje kvalitete života žrtvama nasilja u obitelji. U grupama su sudjelovale 23 polaznice, od kojih su tri (3) korisnice Doma. Susrete su vodile djelatnice Obiteljskog centra i djelatnice Doma, a obrađene su teme nasilja u obitelji, mitova i činjenica vezanih za navedeno, asertivnog ponašanja, emocija i kontrole istih, nenasilnog rješavanja sukoba, pravilnog postavljanja ciljeva u životu, motivacije i pozitivnog načina razmišljanja, uspostavljanja bliskosti i drugo.

Redovito su održavana individualna i grupna savjetovanja, izrađivani su individualni planovi rada s korisnicima Doma i praćenje tijeka realizacije, praćen je proces adaptacije korisnika u Domu, dogovarani su kontakti s obiteljima i prijateljima, posredovano je kod upisa djece u školu i vrtiće i praćen tijek njihova školovanja i drugo.

Na mrežnoj stranici Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“ postoji *link* (poveznica) *Online savjetovanje – postavite nam pitanje*, gdje je moguće anonimno upitati za savjet u slučaju obiteljskog nasilja. Također, na istoj su stranici (početnoj) navedeni brojevi telefona

Centra za socijalnu skrb, Policijske uprave Međimurske i Centra 112 te broj mobitela ravnateljice Doma.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 287.700,00 kuna iz proračuna Međimurske županije

2018. godine - 287.700,00 kuna iz proračuna Međimurske županije

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Međimurska županija putem županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova surađuje s Koordinacijom za ljudska prava Međimurske županije, gradskim povjerenstvima gradova Čakovec, Mursko Središće i Prelog te općinskim povjerenstvima/odborima općina Nedelišće, Sveti Martin na Muri, Belica i Dekanovec, Društvom socijalnih radnika Međimurja, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske, Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske i županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova na području Republike Hrvatske. Nadalje, županijsko Povjerenstvo surađuje s tijelima i čimbenicima koji programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava, Policijskom upravom Međimurskom, Općinskim sudom u Čakovcu, Centrom za socijalnu skrb Čakovec, zdravstvenim i odgojno-obrazovnim ustanovama na području Međimurske županije, Zavodom za zapošljavanje – Područnom službom Čakovec, Domom za žrtve obiteljskog nasilja *Sigurna kuća*, Centrom za edukaciju, savjetovanje i istraživanje - CESI, Hrvatskom gospodarskom komorom – Županijskom komorom Čakovec, Hrvatskom obrtničkom komorom – Županijskom komorom Čakovec i drugima. Suradnja se ostvaruje, među ostalim, provođenjem raznih javnih akcija povodom obilježavanja datuma vezanih uz ljudska prava i senzibilizaciju javnosti za problematiku nasilja u obitelji.

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Međimurska županija izvijestila je kako su tijekom 2017. i 2018. godine održani brojni seminari u školama i predškolskim ustanovama namijenjeni odgajateljima i učiteljima koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji. Ustanove nabavljaju i stručnu literaturu iz tog područja te i na taj način omogućuju usavršavanje djelatnika.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Međimurska županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova 2017. godine obilježila je Međunarodni dan žena - 8. ožujak provođenjem humanitarne akcije pod nazivom „ŽENA ZA ŽENU“ kojom su se u suradnji s frizerskim i kozmetičkim salonima prikupljala novčana sredstva za rad Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“. U akciju je prikupljeno više od 5.000,00 kuna. Akcija se provodila u razdoblju od 10. veljače (uoči Valentinova) do 8. ožujka (Međunarodni dan žena).

Nadalje, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Međimurske županije je s Centrom za socijalnu skrb Čakovec, Podružnicom Obiteljski centar, Domom za žrtve obiteljskog nasilja „*Sigurna kuća*“, Županijskim timom za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama Međimurske županije, Koordinacijom za ljudska prava Međimurske županije, udrugom ZORA i ostalim dionicima akcije obilježilo Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama (25. studeni) na način da je u petak, 24. studenoga 2017. godine organizirana prigodna tribina na temu *Utjecaj rodne komponente na uzroke i zaštitu od nasilja u obitelji*. Na stručnom skupu je bio izložen novi program za žene „Osnažena“ koji provode Dom za žrtve obiteljskog nasilja „*Sigurna kuća*“ i Centar za socijalnu skrb Čakovec, Podružnica Obiteljski centar. Isto tako, predstavljen je rad udruge *Samoobrana Međimurje*, tj. predstavljen je trening samoobrane za žene.

Isti dan, u društvenom domu u Maloj Subotici u sklopu provedbe Nacionalnog preventivnog projekta *Živim život bez nasilja*, kojeg zajednički provode Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo znanosti i obrazovanja, organizacije civilnog društva te umjetnici koji promiču odgovorno ponašanje, prikazan je film *Udaj se kad si spremna* koji progovara o ranim i prisilnim brakovima kao i o problemu nasilja nad ženama. Film je izrađen u suradnji s policijom i Udrugom „*Romsko srce*“ temeljem sufinanciranja Ureda za udruge u sklopu projekta PAL Europske unije u okviru Programa Europske komisije o pravima, jednakosti i građanstvu za razdoblje od 2014. do 2020. godine.

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava - 10. prosinca, u suradnji Centra za socijalnu skrb Čakovec, Podružnice Obiteljski centar Međimurske županije, Koordinacije za ljudska prava Međimurske županije i Povjerenstva za ravnopravnost spolova Međimurske županije, u Osnovnoj školi Orehovica, 8. prosinca organizirano je interaktivno predavanje za učenike sedmih razreda na temu *Ljudska prava – svi smo mi različiti, ali zaslužujemo jednaka prava*. Cilj radionice je bio potaknuti djecu na razmišljanje što su to ljudska prava, koja su, kako ih ostvariti i razvijati socijalne vještine priznavanja i prihvaćanja različitosti, uspostavljanja ravnopravnih i pozitivnih odnosa s drugima te prihvaćanje odgovornosti.

Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama u 2018. godini obilježen je predstavljanjem Povjerenstva za ravnopravnost spolova Međimurske županije, gradskih/općinskih povjerenstava, Koordinacije za ljudska prava Međimurske županije, Doma za žrtve obiteljskog nasilja *Sigurna kuća* i drugih na *Sajmu sigurnosti i prevencije*. Ovom prigodom dijeljeni su informativni materijali te pružene sve potrebne informacije zainteresiranima.

Gradsko povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Čakovca, Županijsko povjerenstvo i ostala gradska i općinska povjerenstva za ravnopravnost spolova obilježili su 22. studenoga 2018. godine u dvorani Doma sindikata Čakovec, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama organizirajući tribinu pod nazivom *Prevenција nasilja u partnerskim vezama mladih*, koju su održale predstavnice Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje - CESI iz Zagreba. Obilježavanje se nastavilo 24. studenoga postavljanjem štanda na Trgu Republike u Čakovcu i dijeljenjem cvjetova od krep papira i kukuruzovine (*luščinja*), letaka i poruka o nenasilju prolaznicima i na taj način se ukazalo na problem nasilja u obitelji. U obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama povjerenstvima su se priključili Koordinacija za ljudska prava Međimurske županije, Dom za žrtve obiteljskog nasilja *Sigurna kuća* i Udruga *Zora*.

Nadalje, Međunarodni dan ljudskih prava (10. prosinca) obilježen je održavanjem stručnog skupa o stambenim zajednicama osoba s intelektualnim teškoćama, tj. kako se vraćaju njihova ljudska prava kroz izvaninstitucionalni oblik smještaja. Organizator su, uz Društvo socijalnih radnika, bili i Koordinacija za ljudska prava i Županijsko povjerenstvo za ravnopravnost spolova Međimurske županije, a na njemu su nazočile i predstavnice Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“.

Grad Čakovec se tijekom 2017. i 2018. godine uključio u obilježavanje navedenih datuma provedbu mjere u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova Grada Čakovca, Centrom za socijalnu skrb Čakovec – Podružnicom Obiteljski centar, Domom za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“, Policijskom postajnom Čakovec i udrugom *Zora* kojom prigodom je podijeljen velik broj informativnog materijala.

Općina Sveti Martin na Muri u suradnji s općinskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova u razdoblju od 10. veljače do 8. ožujka 2017. godine provela je humanitarnu akciju ŽENA ZA ŽENU sa svrhom prikupljanja sredstava za rad Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“ te obilježila Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studeni. Cilj obilježavanja je promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja te upućivanje na važnost prijavljivanja nasilja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 10.000,00 kuna iz proračuna Međimurske županije
13.500,00 kuna iz proračuna Grada Čakovca

2018. godine - 5.000,00 kuna iz proračuna Međimurske županije
33.200,00 kuna iz proračuna Grada Čakovca

3.2.10. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Osječko-baranjska županija niz godina osigurava financijsku potporu skloništa za žrtve nasilja koje vodi Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 500.000,00 kuna iz proračuna Osječko-baranjske županije

2018. godine - 500.000,00 kuna iz proračuna Osječko-baranjske županije

3. Poticati jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Osječko-baranjska županija niz godina financira troškove skloništa za žrtve nasilja koje vodi Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek.

- **Utrošena sredstva**

Izražena su u okviru mjere 1. ovog područja

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Općina Koška provodi projekt Zaželi i ostvari u Općini Koška – program zapošljavanja žena, a u okviru programa zaposlena je žena žrtva nasilja. Program je sufinanciran iz ESF-a kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine - 9.312,88 kuna iz sredstava EU putem Ministarstva rada i mirovinskog sustava

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Osječko-baranjska županija je, 2017. godine, na poticaj Povjerenstva za ravnopravnost spolova bila pružila financijsku potporu te bila suorganizator i javne tribine u organizaciji Udruge Sofija, a kojom je obilježen datum vezan za ljudska prava i problematiku nasilja u obitelji.

Nadalje, tijekom 2018. godine, na poticaj Povjerenstva, Osječko-baranjska županija financirala je program Centra za mir i nenasilje i ljudska prava usmjerenog sanaciji objekta koji je među ostalim i u funkciji liječenja žrtava nasilja.

Općina Koška izvijestila je da je u 2017. i 2018. godini, na prijedlog Centra za edukaciju i prevenciju nasilja, u osnovnoj školi Ivane Brlić Mažuranić Koška obilježen Dan ružičastih majica – Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja. Svi učenici od 1. do 4. razreda sudjelovali su u obilježavanju izrađivanjem plakata te nošenjem ružičastih majica, sa svrhom podizanja svijesti kod djece o različitim vrstama nasilja te razumijevanju i prihvaćanju različitosti kojima smo okruženi.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 5.000,00 kuna iz proračuna Osječko-baranjske županije

2018. godine - 50.000,00 kuna iz proračuna Osječko-baranjske županije

4. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Osječko –baranjska županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova je tijekom 2017. godine u okviru promotivnih programa Županije javnost više puta medijski izvještavala o temi nasilja nad ženama te uslugama koje pruža sklonište.

4.2.11. POŽEŠKO – SLAVONSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

- Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo
- Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore
- Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć
- Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Požeško-slavonska županija tijekom 2017. godine pružila je financijsku potporu provedbi projekta „Tu smo za vas“ Centra za podršku i razvoj civilnog društva „Delfin“ iz Pakraca. Tijekom godine u okviru projekta putem SOS telefona, koji je dostupan svaki radni dan od 09.00 do 15.00 sati, odrađeno je 26 savjetovanja, 22 korisnika/ce dobili su različite informacije. Nadalje, putem individualnih savjetovanja 15 korisnika/ca dobili su psihosocijalnu pomoć i podršku socijalne radnice, u okviru pomoći na terenu obavljeno je 4 odlaska na sudove. Provedena je dvodnevna edukacija na kojoj je sudjelovalo 14 volontera i volonterki te je javnost kroz medije informirana o projektu.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 2.000,00 kuna iz proračuna Požeško-slavonske županije
1.000,00 kuna iz proračuna Grada Lipika

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

3. Poticati jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na uvođenje rodnog proračuna u okviru kojeg će se osiguravati kontinuirana financijska potpora namijenjena radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji

- Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo
- Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Požeško-slavonska županija je putem županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova 10. ožujka 2017. godine sudjelovala na Okruglom stolu pod nazivom „Problem seksualnog nasilja i primjena Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja u praksi“ u organizaciji Centra za socijalnu skrb Požega. Nadalje, koordinatorka za ravnopravnost spolova je 20. studenoga 2017. godine na redovnoj sjednici podnijela Izvješće o nasilju u obitelji za 2016. godinu.

4.2.12. PRIMORSKO – GORANSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Grad Rijeka je tijekom 2017. godine pružao potporu provedbi projekata usmjerenih zaštiti djece i pomoći osobama u potpori. U program Savjetodavni rad sa djecom i mladima koji odrastaju uz nasilje ili svjedoče nasilju u obitelji uključeno je 436 korisnika savjetodavnog stručnog tretmana, od kojih 197 djece i 239 roditelja/skrbnika. U projekt Poludnevni boravak za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i koja su doživjela zanemarivanje i/ili nasilje u

obitelji uključeno je 25 djece, dok je s njihovim roditeljima/skrbnicima proveden stručni rad. Nadalje, u program Škola za razvedene roditelje – program psihološke podrške razvedenim roditeljima uključeno je 27 roditelja i 4-ero djece.

Ujedno kontinuirano se provodi projekt Ambasadori „Tića“ pokrenut 2008. godine s ciljem edukacije djece te jačanja svijesti o vlastitim pravima i odgovornostima, a kako bi se pomoglo smanjivanju i prekidu nasilja nad i među djecom. S tim ciljem s ambasadorima se do sada organizirao cijeli niz edukativno-zabavnih aktivnosti kojima su djeca osnažena i motivirana da, primjereno svojoj dobi i mogućnostima, u vlastitim školama promiču dječja prava i obaveze. Tijekom 2017. provedene su 3 aktivnosti sa dvije generacije ambasadora „Tića“ (56 učenika). Održan je i ciklus od 4 radionica za roditelje i djecu „Ja, mama i tata - zajedno dva sata“ namijenjenih djeci predškolskog i nižeg školskog uzrasta i njihovim roditeljima ili skrbnicima. Ujedno održano je i predavanje za roditelje „Sigurno dijete – uloga roditelja“. U partnerstvu s Odjelom za prevenciju Policijske uprave Primorsko-goranske provedene su tri radionice o mladenačkim vezama u kojima je sudjelovalo 85 učenika. Cilj radionice bio je osvijestiti mlade o tome što su kvalitetne partnerske veze te im pomoći da prepoznaju štetne i nasilne obrasce ponašanja u vezi.

Dječji dom „Tić“ Rijeka kontinuirano surađuje s fakultetima u Rijeci kroz održavanje predavanja za studente, pružanje pomoći u izradi diplomskih i seminarskih radova te stručnu praksu. Tijekom 2017. i 2018. godine održano je po 6 predavanja za studente Filozofskog, Učiteljskog i Medicinskog fakulteta u Rijeci. Dom „Tić“ je, kao aktivan član Međunarodne koalicije u kampanji za prevenciju zlostavljanja djece, obilježio značajne datume aktivnostima koje pridonose razumijevanju problema zlostavljanja i zanemarivanja djece, a sve u cilju pružanja pomoći djeci koja su u riziku da budu njime pogođena, primjerice Dan sigurnijeg Interneta (6. veljače), Dan ružičastih majica (28. veljače), Dan odgoja bez batina (30. travnja), Međunarodni dan obitelji (15. svibnja), Međunarodni dan djece žrtava zlostavljanja (04. lipnja). U okviru preventivnih aktivnosti Doma „Tić“ tijekom 2017. godine sudjelovalo je više od 1.000 izravnih i neizravnih korisnika.

Također je u psihološkom tretmanu Udruge za zaštitu obitelji Rijeka - U.Z.O.R. sudjelovalo 19-ero djece.

Tijekom 2018. godine nastavljena je provedba niza projekata na području Grada Rijeke, primjerice projekt Savjetodavni rad sa djecom i mladima koji odrastaju uz nasilje ili svjedoče nasilju u obitelji u koji je uključeno 454 korisnika savjetodavnog stručnog tretmana, od kojih 217 djece i 237 roditelja/skrbnika. U projekt Poludnevni boravak za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i koja su doživjela zanemarivanje i/ili nasilje u obitelji uključeno je 25 djece, dok je s njihovim roditeljima/skrbnicima proveden stručni rad. U program Škola za razvedene roditelje – program psihološke podrške razvedenim roditeljima uključeno je 16 roditelja. U projekt Ambasadori „Tića“ uključeno je 46-ero djece.

Psihološki tretman djece svjedoka i/ili žrtava nasilja u obitelji obuhvaćen je ciklusom od 4 radionice za roditelje i djecu „Ja, mama i tata - zajedno dva sata“ na kojima je sudjelovalo 9 roditelja i 8-ero djece. Radionica o mladenačkim vezama održana je u Informativnom centru za prevenciju kriminaliteta na području grada Rijeke u kojoj je sudjelovalo 24 učenika trećih razreda. Cilj radionice bio je osvijestiti mlade o tome što su kvalitetne partnerske veze te pomoći im da prepoznaju štetne i nasilne obrasce ponašanja u vezi. Nadalje, održano je više stručnih izlaganja na temu prevencije i zaštite djece od nasilja, primjerice predstavnici

Dječjeg doma „Tić“ Rijeka tijekom 2018. godine održali su 6 predavanja za studente Filozofskog, Učiteljskog i Medicinskog fakulteta.

Dom „Tić“ je kao i prethodne godine obilježio značajne datume aktivnostima koje pridonose razumijevanju problema zlostavljanja i zanemarivanja djece, a sve u cilju pružanja pomoći djeci koja su u riziku da budu njime pogođena.

U psihološkom tretmanu Doma „Tić“ sudjelovalo je 23-oje djece, dok je u tretmanu Udruge za zaštitu obitelji Rijeka - U.Z.O.R. sudjelovalo 19-ero djece.

Općina Kostrena izvijestila je da se tijekom 2017. i 2018. godine u dječjem vrtiću Zlatna ribica provodi program Rastimo zajedno u okviru programa UNICEF-a Prve tri su najvažnije. U okviru radionica potiče se komunikacija i dobar odnos roditelj – dijete kao prevencija nasilničkog ponašanja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 1.890,00 kuna iz proračuna Općine Kostrena

2018. godine - 1.539.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
10.958,54 kune iz proračuna Općine Kostrena

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Primorsko-goranska županija niz godina podupire provođenje projekta i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji. Tako je primjerice u 2017. godini financijski pomogla provedbu projekata Centra za nenasilje i ljudska prava SOS Rijeka (25.000,00 kuna), Dječjeg doma „Tić“ (209.000,00 kuna) i Centra za participaciju žena u društvenom životu (10.000,00 kuna) dok je 2018. godine pomogla provedbu projekta Centra za nenasilje i ljudska prava SOS Rijeka (35.000,00 kuna), Dječjeg doma „Tić“ (209.000,00 kuna) i Udruge Ruka (5.000,00 kuna).

Grad Crikvenica je financirao rad udruga Elan savjetovanje, Sretniji grad, KLA Dubračina te Savjetovalište za djecu, mladež i obitelj koje provode projekte i programe koji se među ostalim odnose na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja tijekom 2017. godine (88.400,00 kuna) i 2018. godine (89.000,00 kuna).

Grad Opatija je temeljem ugovora s Udrugom Na drugi način financijski pomogao provođenje projekta Savjetovalište Grada Opatije za djecu, mladež, brak i obitelj tijekom 2017. godine (78.432,00 kuna) i 2018. godine (39.218,00 kuna).

Općina Matulji financijski podupire dva programa Udruge Malenica Psihološko savjetovanje građana (2017. godine /90.000,00 kuna/ i 2018. godine /40.500,00 kuna/) i Unapređenje

socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju (2017. godine /35.750,00 kuna/ i 2018. godine /15.500,00 kuna/).

Tijekom 2017. godine u program Psihološko savjetovanje građana, u kojem se radi na rješavanju realnih problema, donošenju odluka u slučaju različitih konflikata te smanjenju raznih psihičkih ili emocionalnih simptoma, uključeno 38 osoba (3 adolescenta, 22 mlade osobe, 8 odraslih i 5 starijih osoba). U program Unapređenje socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju uključeno je 17 djece s teškoćama u razvoju koji su rizični po pitanju izloženosti nasilju te vršenju nasilja i 10 roditelja.

Tijekom 2018. godine u program Psihološko savjetovanje građana uključeno je 27 osoba (1 osnovno školske dobi, 2, srednjoškolske dobi, 11 osoba do 35. godina i 8 osoba od 35-55 godina). U program Unapređenje socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju bilo je uključeno 17 djece s teškoćama u razvoju koji su rizični po pitanju izloženosti nasilju te vršenju nasilja i 9 roditelja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 244.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
88.400,00 kuna iz proračuna Grada Crikvenice
78.432,00 kuna iz proračuna Grada Opatije
125.750,00 kuna iz proračuna Općine Matulji

2018. godine - 249.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
89.000,00 kuna iz proračuna Grada Crikvenice
39.218,00 kuna iz proračuna Grada Opatije
56.000,00 kuna iz proračuna Općine Matulji

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Primorsko-goranska županija financijski podupire rad dva skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji Sv. Ana – Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja (2017. godine /86.000,00 kuna/ i 2018. godine /95.000,00 kuna/) i Udrugu za zaštitu obitelji Rijeka – U.Z.O.R. (2017. godine /34.000,00 kuna/ i 2018. godine /33.000,00 kuna/). Tijekom 2017. godine u ovim skloništimu zabilježeno je ukupno 105 korisnika smještaja (41 žene i 64 djece), te ukupno 1.312 korisnika savjetovališta (1.016 žena, 113 muškaraca i 183 djece). Tijekom 2018. godine zabilježeno je ukupno 82 korisnika smještaja (32 žene i 50 djece), te ukupno 909 korisnika savjetovališta (493 žene, 175 muškaraca i 241 djece).

Grad Rijeka financijski podupire rad skloništa i savjetovališta Udruge za zaštitu obitelji Rijeka – U.Z.O.R. Prema dostupnim podacima u skloništu je 2017. godine smješteno 6 žena i 7-ero djece, dok je u 2018. godini smješteno 10 žena i 10-ero djece.

Grad Opatija tijekom 2017. i 2018. godine pružila je financijsku pomoć radu Caritasovom domu za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja Sv. Ana.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 120.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
220.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke
5.000,00 kuna iz proračuna Grada Opatije

2018. godine - 128.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
220.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke
1.000,00 kuna iz proračuna Grada Opatije

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova
--

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Primorsko-goranska županija osigurava financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji te je tijekom 2017. godine financiralo provođenje aktivnosti od strane Udruge za zaštitu obitelji Rijeka – U.Z.O.R. (34.000,00 kuna) i Centra za participaciju žena u društvenom životu (10.000,00 kuna), dok je tijekom 2018. godine financirano provođenje psihosocijalnog tretmana Udruzi za zaštitu obitelji Rijeka – U.Z.O.R. (33.000,00 kuna).

Grad Rijeka financira psihosocijalni tretman putem natječaja za programe u socijalnoj skrbi, ali nema predviđene stavke namijenjene tretmanu specifično. Tijekom 2017. godine Psihosocijalnim tretmanom obuhvaćeno je bilo 94 korisnik te je 34 tretmana provedeno u cijelosti, dok je u 2018. godini tretmanom obuhvaćen 71 korisnik i 39 tretmana provedeno je u cijelosti.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 44.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
255.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke

2018. godine - 33.000,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije
240.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Primorsko-goranska županija je putem županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova sudjelovala u međuresornoj suradnji u području zaštite od nasilja u obitelji. Tijekom 2017. godine održana su dva međuresorna sastanka i to 20. rujna i 5. prosinca. Na sastanku 20. rujna održana su predavanja na temu „Kako prepoznati nasilje u obitelji u ordinacijama obiteljske medicine“ i „Kako liječnik obiteljske medicine reagira na problem nasilja u obitelji“, a izlaganja su održali predsjednik Koordinacije hrvatske obiteljske medicine Primorsko-goranske županije, koji je iznio iskustva obiteljskih liječnika te prezentirao anketu koju je proveo među obiteljskim liječnicima (obuhvaćeno je 72 ordinacije liječnika obiteljske medicine) te voditeljica Odsjeka maloljetničke delikvencije Policijske uprave Primorsko-goranske koja je iznijela je podatke o nasilju u obitelji i nasilju nad ženama na području Županije i o problemima na koje u tom području rada nailazi. Na sastanku 5. prosinca održana su predavanja na temu „Što nam donosi ratifikacija Istanbulske konvencije?“, a izlaganja su održale poznata aktivistkinja za ljudska prava i članica radne grupe za izradu zakona o prihvaćanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te docentica na Katedri za kazneno pravo Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Na sjednicu su pozvani i predstavnici/ce političkih stranaka u Županijskoj skupštini, saborski zastupnici/ce, civilne udruge, lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova te mediji.

Na sastancima održanim 21. rujna i 23. studenoga 2018. godine također su održana izlaganja na temu nasilja u obitelji. Tako je 21. rujna održana tematska sjednica Povjerenstva, povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama (22. rujna). Ovom prigodom je ravnateljica Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske predstavila „Strategiju za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018.-2023.“ Sjednici su nazočile predstavnice Odbora za ravnopravnost spolova Grada Rijeke (predsjednica, potpredsjednica i 2 članice) te predstavnica Udruge PaRiter.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 23. studenoga održana je tematska sjednica „Položaj žena s invaliditetom u Republici Hrvatskoj“ na kojoj je izlaganje održala zamjenica Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Na sjednici su, osim medija, nazočili i predstavnici udruga koje se bave tematikom nasilja i udruga osoba sa invaliditetom, koordinator Hrvatske obiteljske medicine-podružnica u Primorsko-goranskoj županiji te voditeljica Odsjeka maloljetničke delikvencije Policijske uprave Primorsko-goranske.

Grad Rijeka izvijestio je kako su tijekom 2017. i 2018. godine održana po tri sastanka predstavnika sustava uključenih u zaštitu žrtava nasilja u obitelji radi razmjene iskustava i stvaranja dobre prakse. Kao rezultat ovih sastanaka uspostavljena je kontinuirana međusobna razmjena relevantnih podataka o postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 120,00 kuna iz proračuna Primorsko-goranske županije

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Grad Rijeka izvijestio je kako je 2018. godine provedena izobrazba 8 djelatnica Prekršajnog suda u Rijeci o načinima nošenja s posljedicama dugotrajne izloženosti stresu i traumi.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Primorsko-goranska županija putem županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova 2018. godine obilježila je Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama te su ovom prigodom zdravstvenim ustanovama, školama, fakultetima, Policijskoj upravi Primorsko-goranskoj i Uredu državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji dostavljeni prigodni letci i plakati kao način senzibilizacije i osude svakog oblika nasilja nad ženama.

Grad Rijeka izvijestio je kako su tijekom 2017. godine tiskani i distribuirani materijali radi osiguravanja dostupnosti informacija osobama u potrebi, obilježeni su važniji datumi vezani uz nasilje u obitelji i nad ženama te su provedene medijske kampanje i aktivnosti prilikom obilježavanja važnijih datuma: Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama (25. studenoga), Međunarodni dan obitelji (15. svibnja), Međunarodni dan žena (8. ožujka), Međunarodni dan djece žrtava nasilja (4. lipnja) i Međunarodni dan prava djeteta (20. studenoga). Tijekom 2018. godine također su tiskani i distribuirani materijali radi osiguravanja dostupnosti informacija osobama u potrebi, obilježeni su važniji datumi vezani uz nasilje u obitelji i nad ženama te su provedene medijske kampanje i aktivnosti prilikom obilježavanja važnijih datuma. Ujedno povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studenoga provedena je Međunarodna kampanja "Responsible together" u suradnji sa Work With Perpetrators – European Network, usmjerena na popularizaciju odgovorne provedbe psihosocijalnog tretman počinitelja nasilja u obitelji.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke

2018. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Rijeke

4.2.13. SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Grad Petrinja izvijestio je kako je tijekom 2017. godine Savjetovalište za djecu, adolescente i obitelj provodilo i preventivni rad putem 9 predavanja i radionica na temu prevencije nasilja i zlostavljanja.

Tijekom 2018. godine Savjetovalište je održalo 9 predavanja i radionica na temu prevencije nasilja i zlostavljanja te je 20. studenoga organiziralo edukaciju pod nazivom „Nasilje i mentalno zdravlje djece i mladih“ na kojoj je sudjelovalo više od 100 djelatnike odgojno-obrazovnih ustanova te centara za socijalnu skrb.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 3.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

2018. godine - 4.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Grad Petrinja izvijestio je kako Savjetovalište za djecu, adolescente i obitelj kontinuirano pruža stručnu psihosocijalnu podršku djeci i obiteljima u riziku. Tijekom 2017. godine provedeno je 54 individualna savjetovanja te 48 obiteljskih savjetovanja za djecu i obitelji u riziku, dok je tijekom 2018. godine provedeno 50 individualnih te 40 obiteljskih savjetovanja za djecu i obitelji u riziku.

Općina Jasenovac izvijestila je da su tijekom 2017. godine u suradnji Vijeća za komunalnu prevenciju, centara za socijalnu skrb i osnovnih škola održana predavanja „Manje oružja, manje tragedija“ i „Nasilje među djecom“ kojom prigodom su djeca upoznata s opasnostima od oružja te vršnjačkim nasiljem te kako ga prepoznati i kako postupiti u slučaju nasilja. Nadalje, tijekom 2018. godine u suradnji Vijeća za komunalnu prevenciju i Udruge mladih Komaraca održana su predavanja „Manje oružja, manje tragedija“ i „Igre mladih Komarci u

akciji“ kojom prigodom su djeca upoznata s opasnostima od oružja te su održane igre roditelja i djece u raznim sportskim disciplinama.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 10.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje
3.000,00 kuna iz proračuna Općine Jasenovac

2018. godine - 10.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje
4.900,00 kuna iz proračuna Općine Jasenovac

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Sisačko-moslavačka županija kontinuirano financijski pomaže rad skloništa za žrtve nasilja koje vodi Centar za žene ADELA Sisak. Tijekom 2017. godine u skloništu za žrtve nasilja zbrinuto je 26 žena i 26-ero djece, dok je 2018. godine zbrinuto 29 žena i 36-ero djece.

Grad Petrinja je 2018. godine financijski pomogao rad skloništa za žrtve nasilja Centra za žene ADELA iznosom od 2.000,00 kn.

Grad Glina je također pružio financijsku potporu skloništu Centra za žene ADELA u iznos od 2.000,00 kn.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 170.000,00 kuna iz proračuna Sisačko-moslavačke županije

2018. godine - 170.000,00 kuna iz proračuna Sisačko-moslavačke županije
2.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje
2.000,00 kuna iz proračuna Grada Gline

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite od nasilja u obitelji

Općina Topusko izvijestila je kako je na području Općine postignuta bolja informiranost o stanju nasilja u obitelji. U navedenu svrhu Općina je tijekom 2107. godine za financiranje provedbe mjera izdvojila financijska sredstva za program socijalne skrbi, a tijekom 2018. godine za program javnih potreba u socijalnoj skrbi.

Općina Dvor izvijestila je o održavanju redovitih sastanaka Vijeća za prevenciju u rad kojega su uključeni predstavnici sustava obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi, policije, javne uprave te civilnog sektora. Na predmetnim sastancima sudionici razmjenjuju informacije o slučajevima te razmatraju najbolje načine postupanja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 238.621,17 kuna iz proračuna Općine Topusko

2018. godine - 273.000,00 kuna iz proračuna Općine Topusko

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Grad Petrinja izvijestio je kako je tijekom 2017. godine Savjetovalište za djecu, adolescente i obitelj provodilo preventivni i edukativni rad putem 7 radionica na temu prevencije nasilja i zlostavljanja te obilježavanje Međunarodnog dana protiv nasilja nad ženama – 25. studeni, Međunarodni dan nenasilja – 2. listopada, Dana tolerancije, Dječjeg tjedna, Svjetskog dana mira, Međunarodnog dana obitelji i drugo. Nadalje, tijekom 2018. godine održano je 5 radionica na temu prevencije nasilja i zlostavljanja te su obilježeni Međunarodni dan protiv nasilja nad ženama – 25. studeni, Međunarodni dan nenasilja – 2. listopada, Dan tolerancije i drugi.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 3.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

2018. godine - 5.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 19. Konvencije – Informacije

Grad Kutina je 2017. godine u suradnji s Policijskom postajom Kutina, odnosno s Vijećem za prevenciju kriminaliteta Grada Kutine i Centrom za socijalnu skrb Kutina obilježilo Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama kojom prigodom je dijeljen promotivni materijal na štandovima na najfrekventnijim mjestima u gradu.

Općina Dvor je izvijestila da povodom obilježavanja datuma vezanih uz promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja na ulazu u zgradu Općine predstavnici različitih sustava i organizacija civilnog društva dijele prigodne brošure i letke.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 1.000,00 kuna iz proračuna Grada Kutine

4. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 17. Konvencije – Sudjelovanje privatnog sektora i medija

Grad Petrinja izvijestio je kako je 2017. godine Savjetovalište za djecu, adolescente i obitelj, POU Hrvatski dom Petrinja ostvarilo dva gostovanja Petrinjskom radiju i Radiju Quirinus na temu suzbijanja nasilja u obitelji. Ujedno, Savjetovalište je sudjelovalo u medijskoj kampanji s info štandom na Međunarodni dan protiv nasilja nad ženama - 25. studeni.

Tijekom 2018. godine Savjetovalište za djecu, adolescente i obitelj, POU Hrvatski dom Petrinja je ostvarilo dva gostovanja na Petrinjskom radiju na temu suzbijanja nasilja u obitelji. Isto kao i prethodne godine Savjetovalište je sudjelovalo u medijskoj kampanji s info štandom na Međunarodni dan protiv nasilja nad ženama - 25. studeni.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 1.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

2018. godine - 1.000,00 kuna iz proračuna Grada Petrinje

4.2.14. SPLITSKO – DALMATINSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

- 1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike**

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Splitsko-dalmatinska županija izvijestila je kako se ova mjera tijekom 2017. i 2018. godine provodila u okviru redovnog rada Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Održane su radionice, predavanja i tribine u osnovnim i srednjim školama Splitsko-dalmatinske županije i druge aktivnosti.

- 2. Provoditi sustavno /longitudinalno/ praćenje individualnih slučajeva s ciljem pravovremenog pružanja svrhovite pomoći formiranjem interdisciplinarnih stručnih timova na razini županija**

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Splitsko-dalmatinska županija izvijestila je kako se ova mjera tijekom 2017. i 2018. godine provodila u okviru redovnog rada Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Održane su radionice, predavanja i tribine u osnovnim i srednjim školama Splitsko-dalmatinske županije i druge aktivnosti te daljnja obrada i preporuka za individualne slučajeve.

- 3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta**

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Splitsko-dalmatinska županija izvijestila je kako se mjera provodi sufinanciranjem programa i projekata županijskih udruga koje se bave problematikom nasilja u obitelji kroz prioritarno područje – prevencija i suzbijanje nasilja u obitelji i zaštita žrtava obiteljskog nasilja.

Tijekom 2017. godine financirani su projekti i programi udruge Domine - organizacija za promicanje ženskih prava projekt Savjetovalište za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji (5.000,00 kuna) te Udruga za pomoć žrtvama nasilja „Bijeli krug Hrvatske“ projekt Tko se tuče, taj se NE voli (5.000,00 kuna).

Tijekom 2018. godine financirani su projekti i programi slijedećih udruge Domine - organizacija za promicanje ženskih prava projekt Savjetovalište za žene žrtve nasilja i žrtve

nasilja u obitelji (5.000,00 kuna), Udruga za pomoć žrtvama nasilja „Bijeli krug Hrvatske“ projekt SOS savjetovalište za besplatnu pravnu pomoć i psihosocijalnu pomoć dostupnu svima (5.000,00 kuna) te Udruga centar za nerođeni život – Betlehem, Split (5.000,00 kuna).

Grad Split je tijekom 2017. godine financijski pomogao provedbu projekta udruge Domine - organizacije za promicanje ženskih prava (12.500,00 kuna), dok je 2018. godine pomogao provedbu projekata Udruge Domine, Udruge roditelja „Korak po korak“ i udruge DYXY (111.300,00 kuna).

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 10.000,00 kuna iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije
12.500,00 kuna iz proračuna Grada Splita

2018. godine - 15.000,00 kuna iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije
111.300,00 kuna iz proračuna Grada Splita

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Splitsko-dalmatinska županija niz godina pruža financijsku potporu radu skloništa za žrtve obiteljskog nasilja koje vodi Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije. Sklonište uz smještaj žrtava obiteljskog nasilja provodi i programe prevencije, savjetodavne i edukativne programe za žrtve, ali počinitelje nasilja.

Grad Split također pruža financijsku potporu radu skloništa za žrtve nasilja Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 90.000,00 kuna iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije
90.000,00 kuna iz proračuna Grada Splita

2018. godine - 85.000,00 kuna iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije
90.000,00 kuna iz proračuna Grada Splita

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Grad Split redovito osigurava financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova te prati utrošak sredstava.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 229.970,00 kuna iz proračuna Grada Splita

2018. godine - 49.190,00 kuna iz proračuna Grada Splita

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Splitsko-dalmatinska županija izvijestila je kako se mjera kontinuirano provodi kroz rad i aktivnosti Povjerenstva za ravnopravnost spolova Splitsko-dalmatinske županije.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 27.000,00 kuna iz proračuna Grada Splita

2018. godine - 27.000,00 kuna iz proračuna Grada Splita

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Splitsko-dalmatinska županija izvijestila je kako se mjera kontinuirano provodi kroz rad i aktivnosti Povjerenstva za ravnopravnost spolova Splitsko-dalmatinske županije. Financijska sredstva iskazana su u okviru mjere 1. područja V. Unaprjeđenje međunarodne suradnje.

4.2.15. ŠIBENSKO – KNINSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Općina Primošten izvijestila je kako su tijekom 2018. godine u okviru CAP programa održana dva predavanja na temu „Upoznavanje roditelja i osoblja sa programom prevencije sprečavanja nasilja“ na kojima je sudjelovalo oko 50 osoba.

- Utrošena sredstva

2018. godine - 1.133,20 kuna iz proračuna Općine Primošten

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Grad Šibenik kontinuirano pruža financijsku potporu radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji Caritas Šibenske biskupije.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 80.000,00 kuna iz proračuna Grada Šibenika

2018. godine - 80.000,00 kuna iz proračuna Grada Šibenika

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Općina Tribunj je izvijestila da se uključila u provedbu navedene mjere raspisivanjem javnog poziva za prijam u radni odnos na određeno vrijeme 5 gerontodomaćica/radnica za potrebe provedbe aktivnosti u sklopu projekta Zajedno za njih koje obuhvaćaju pružanje socijalnih

usluga starijim i nemoćnim osobama s područja Općine Tribunj. Kao prednost za prijem u radni odnos je činjenica da prijaviteljica ima status žrtve nasilja.

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Grad Šibenik u cilju provedbe psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova financijski podupire projekt Udruge „Svijet kvalitete“.

- Utrošena sredstva

2017. godine - 5.000,00 kuna iz proračuna Grada Šibenika

2018. godine - 5.000,00 kuna iz proračuna Grada Šibenika

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Šibensko-kninska županija izvijestila je kako su tijekom 2017. godine predstavnici Centra za socijalnu skrb Šibenik, podružnice Obiteljski centar gostovali u dvije radio emisije Radio Šibenika pod nazivom „Oni nas trebaju“ i „Sport i nasilje kod mladih“ u cilju senzibilizacije javnosti za problematiku nasilja. Isto tako, predstavnici Centra sudjelovali su na okruglom stolu pod nazivom „Žrtve obiteljskog nasilja“ te predavanju za roditelje i djecu na temu „Komunikacijske vještine“ u Knjižnici u Tisnom. Na istu temu održano je i predavanje za nastavnike Osnovne škole Tisno. Tijekom 2018. godine predstavnici Centra za socijalnu skrb Šibenik, podružnice Obiteljski centar gostovali su u radio emisiji Radio Šibenika u cilju senzibilizacije javnosti o problematici nasilja u partnerskim odnosima.

4.2.16. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Grad Varaždin pruža financijsku potporu radu Savjetovališta Kluba žena i SOS telefon usmjerenim prevenciji i suzbijanju nasilja u obitelji.

Hrvatski Crveni križ - Društvo Crvenog križa Varaždinske županije izvijestio je o pružanju potpore osobama u potrebi putem telefona (099 2121 222) Tima za krizna stanja Društva Crvenog križa Varaždinske županije ostvaruju pozivom na broj telefona za žrtve nasilja (099 2121 222).

Temeljem ostvarenog poziva Tim obavijest dostavlja policiji te ukoliko postoji potreba izlazi na teren. Članovi tima pomažu žrtvama da uspostave kontrolu nad svojim emocijama te ukoliko je već došlo do nasilnih ponašanja ili pokušaja suicida, nastoje se ublažiti posljedice te se obavještavaju nadležne institucije. Osim izravnih kriznih intervencija, u sklopu projekta radi i savjetovalište za žrtve nasilja u obitelji i osobe sklone autodestruktivnim ponašanjima dva puta tjedno po dva sata u prostorijama Županijskog Crvenog križa, gdje najmanje 3 člana tima dežuraju u svakom terminu. Osim savjetovanja i davanja informacija, članovi tima upućuju korisnike na druge institucije koje im mogu pružiti specifičnu pomoć (centar za socijalnu skrb, obiteljski centar, policija itd.). Ujedno, redovito se provode supervizije (jednom mjesečno po dva sata) i edukacije (nekoliko puta godišnje) za članove Tima za krizna stanja. Tijekom 2017. godine Tim za krizna stanja imao je 380 intervencija od kojih 35 zbog suicidalnog ponašanja, 15 zbog zlouporaba droga, 110 zbog obiteljskih problema, 40 zbog nasilja u obitelji, 30 zbog psihičkog zlostavljanja i prijetnji, 30 zbog psihičkog i fizičkog zlostavljanja, 40 uslijed osobnih problema pozivatelja (depresija, alkohol), 30 uslijed potrebe za pravnom pomoći pitanja, 40 uslijed problema s djecom s poremećajima u ponašanju, 5 zbog zlostavljanja djece te 5 uslijed ugrožavanja od strane susjeda. Tijekom 2018. godine Tim za krizna stanja imao je 590 intervencija od kojih 40 uslijed prevencije suicidalnog ponašanja, 20 zbog zlouporaba droga, 110 zbog prevencije obiteljskih problema, 40 zbog prevencije nasilja u obitelji, 30 zbog prevencije psihičkog zlostavljanja i prijetnji, 20 zbog prevencije psihičkog i fizičkog zlostavljanja, 250 zbog prevencije osobnih problema pozivatelja (depresija, alkohol), 30 uslijed potrebe za pravnom pomoći, 45 zbog prevencije problema s djecom s poremećajima u ponašanju, 5 zbog prevencije zlostavljanja djece.

• **Utrošena sredstva**

2017. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Varaždina

2018. godine - 3.000,00 kuna iz proračuna Grada Varaždina

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Varaždinska županija i Grad Varaždin osnivači su Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sveti Nikola“. Sukladno odredbi članka 5. Ugovora o prijenosu poslovnih udjela Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sveti Nikola“ od 8. kolovoza 2013. godine, Varaždinska županija i Grad Varaždin u obvezi su osigurati razliku sredstava za rad i funkcioniranje Doma iznad sredstava koja Dom ostvari svojim radom iz drugih izvora (Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku), u visini omjera poslovnih udjela, tj. po 50% svaki. Ukupni iznos sredstava koje predstavljaju obvezu vlasnika poslovnih udjela utvrđuje se godišnjim financijskim planom Doma i ona je provedena u cijelosti. U svrhu osiguravanja obavljanja redovne djelatnosti Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sv. Nikola“ Varaždin, potpisan je Sporazum o zajedničkom osiguravanju sredstava za rad Doma između Varaždinske županije i Grada Varaždina.

Tijekom 2017. godine u Domu je bilo smješteno 85 osoba od čega 34 odrasle osobe i 51 dijete. Od 34 smještene žene 15 se vratilo počinitelju nasilja, a 19 je steklo uvjete za samostalan život s djecom (odlazak roditeljima, na stan i sl.). Kao razlozi povratka u nasilničku vezu žene najčešće navode vjeru u ljubav, vjeru da se nasilje više neće ponavljati, da će se sve popraviti i sl. što se svrstava u kategoriju emocionalne ovisnosti o partneru. Vrlo često je razlog povratka i ekonomska ovisnost, budući da žene ne rade te nemaju sredstava za osamostaljenje. Tijekom 2017. godine u tri slučaja otkrivena je adresa Doma što je rezultiralo time da su dvije korisnice hitno premještene u drugu Ustanovu, a jedna korisnica se odlučila vratiti partneru. Jedna osoba ponovno je zatražila smještaj u istoj godini. Smještaj je realiziran zbog hitnosti međutim je iz razloga sigurnosti u kratkom roku premještena u drugu Ustanovu.

Tijekom 2018. godine u Domu je bilo smješteno 77 osoba od čega 34 odrasle osobe i 43-oje djece, a najveći broj korisnika smješten je s područja Varaždinske županije (Centar za socijalnu skrb Novi Marof, Varaždin i Ivanec). Od 34 smještene žene, 15 ih se vratilo počinitelju nasilja, a 18 ih je steklo uvjete za samostalan život sa djecom (odlazak roditeljima, na stan i sl.). Tijekom 2018. godine u jednom slučaju otkrivena je adresa Doma, odnosno počinitelj je došao pred ogradu Doma. Korisnica se u tom slučaju odlučila vratiti počinitelju. Tijekom 2018. godine, jedna korisnica, odnosno majka s troje djece preseljena je u drugu Ustanovu iz razloga veće sigurnosti za nju i djecu.

• Utrošena sredstva

2017. godine - 49.957,49 kuna iz proračuna Varaždinske županije
43.138,87 kuna iz proračuna Grada Varaždina

2018. godine - 106.647,83 kune iz proračuna Varaždinske županije
127.843,45 kuna iz proračuna Grada Varaždina

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Hrvatski Crveni križ - Društvo Crvenog križa Varaždinske županije izvijestio je kako u okviru aktivnosti u Prihvatilištima za tražitelje azila Zagreb i Kutina pruža psihosocijalnu podršku žrtvama nasilja u obitelji i potencijalnim žrtvama trgovanja ljudima te provodi edukativne aktivnosti s djecom i ženama u smislu prevencije seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. Kroz inicijalne procjene potreba i individualne razgovore educirani djelatnici Hrvatskog Crvenog Križa (psiholozi i socijalni radnici) korisnicima pružaju podršku prilagođenu individualnim potrebama svake identificirane žrtve nasilja. Osim navedenoga, korisnike uključuju u druge socijalne, edukativne i kreativne radionice. Tijekom 2017. godine Hrvatski Crveni križ je pružio podršku za 7 žrtava obiteljskog nasilja i 6 potencijalnih žrtava trgovanja ljudima u Prihvatilištima za tražitelje azila u Zagrebu i Kutini. Unutar Prihvatilišta tijekom 2017. godine provedeno je 6 fokus grupa sa ženama i djecom kako bi se dobila povratna informacija o osjećaju sigurnosti unutar Prihvatilišta s ciljem poduzimanja mjera koje bi pospješile sigurnost ranjivih skupina korisnika.

Tijekom 2018. godine Hrvatski crveni križ nastavio je pružati podršku žrtvama nasilja u obitelji te su identificirane 4 žrtve nasilja u obitelji od kojih 2 maloljetne. U slučaju maloljetnih žrtava nasilja u obitelji, slučajevi su prijavljeni nadležnoj policijskoj postaji, kako bi se poduzele mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta. S obzirom da odrasle žrtve nasilja u obitelji nisu htjele prijaviti nasilje, s njima se radilo u tretmanu psihosocijalne podrške te su upućene u sve mogućnosti i njihova prava. U radu s mladim muškarcima na temama nenasilnog rješavanja sukoba, održano je 10 radionica. Održana je 1 radionica roditeljskih kompetencija, dok je prostor sigurne sobe za žene bio gotovo svakodnevno otvoren i na raspolaganju korisnicama. U prostoru sigurne sobe za žene održano je 87 susreta na kojima je sudjelovalo 115 korisnica.

Nadalje, u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite Hrvatski Crveni križ je provodio interkulturalne radionice i radionice na temu ženskih prava i prava na pomoć i zaštitu. Također, održavane su radionice o nenasilnom rješavanju sukoba, komunikaciji te roditeljstvu. Educirani djelatnici održavaju grupne i individualne sastanke sa ženama i muškarcima s ciljem njihovog osnaživanja i prevencije nasilja. Za potrebe rada s djecom tražitelja međunarodne zaštite, slikovnica „Mišica Milica“ prevedena je na engleski, arapski i farsi jezik. Slikovnica se koristi za edukaciju djece o sigurnom kontaktu s nepoznatim osobama u okviru programa prevencije trgovanja ljudima te je podijeljena djeci i organizacijama koje rade u Prihvatilištu. Slikovnice se koriste za provođenje radionica među djecom od 7 do 10 godina starosti. Za djecu su održavane radionice o nenasilnom rješavanju sukoba, komunikaciji i razvoju tolerancije.

U svom radu Hrvatski Crveni križ surađuje s relevantnim organizacijama i institucijama (centar za socijalnu skrb, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, organizacije civilnog društva) te se slučajevi redovito koordiniraju na Radnoj skupini za psihosocijalnu podršku u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu. Nadalje, Hrvatski Crveni križ sustavno surađuje s relevantnim državnim institucijama i međunarodnim organizacijama

kako bi se unaprijedio sustav zaštite i sigurnosti unutar Prihvatišta s ciljem zaštite posebno ranjivih skupina (žena, djece i djece bez pratnje, stranih državljana) od potencijalne izloženosti različitim oblicima nasilja. U Prihvatištu za tražitelje azila u Zagrebu organizirana je sigurna soba za žene u kojoj se korisnice imaju priliku družiti, sudjelovati u različitim edukativnim i kreativnim radionicama, a poseban se naglasak stavlja na informiranje žena, potencijalnih žrtava nasilja zasnovanog na rodu i spolu, o njihovim pravima te sustavu pružanja pomoći. U Prihvatištima za tražitelje azila u Zagrebu i Kutini postoje sigurni prostori za djecu u kojima se provode različite aktivnosti te edukativne radionice na različite teme (prevencija trgovanja ljudima, nenasilnog rješavanja sukoba, razvijanja tolerancije i sl.).

Kako bi se ojačali kapaciteti Hrvatskog Crvenog Križa, redovito se održavaju edukacije djelatnika i volontera te prevoditelja na teme identifikacije potencijalnih žrtava trgovanja ljudima te žrtava seksualnog nasilja i nasilja zasnovanog na rodu i spolu, kao i načinima pružanja adekvatne podrške i zaštite od daljnjeg stradanja.

4.2.17. VIROVITIČKO – PODRAVSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije sa cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikali odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Virovitičko-podravska županija u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo „Sv. Rok“ Virovitičko-podravske županije tijekom 2017. godine mjeru je provodila posredno kao dio provedbe programa „Zdrav za pet“ u okviru specifične edukacije učenika i roditelja osnovnih i srednjih škola u Virovitičko-podravskoj županiji.

2. Provoditi sustavno /longitudinalno/ praćenje individualnih slučajeva s ciljem pravovremenog pružanja svrhovite pomoći formiranjem interdisciplinarnih stručnih timova na razini županija

Čl. 14. Konvencije – Obrazovanje

Virovitičko-podravska županija provodi mjeru u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb Virovitica, Udrugom S.O.S. –savjetovanje, osnaživanje, suradnja i Zavodom za javno zdravstvo „Sv. Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Tijekom 2017. godine zaprimljeno je 225 predmeta prijave nasilja u obitelji, od kojih je završeno 218. U postupanju po predmetima nasilja u obitelji uključeno je zasebno i 51 maloljetni korisnik koji je bio prisutan u slučajevima nasilja u obitelji ili je bio žrtva nasilja. Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 148 predmeta prijave nasilja u obitelji i završeno svih

148 predmeta. U postupanju po predmetima nasilja u obitelji uključeno je zasebno i 37 maloljetnih korisnika koji su bili prisutni ili su bili žrtve nasilja u obitelji. Ujedno, održano je 7 sastanaka međuresornog županijskog tima.

U predmetima nasilja u obitelji pružane su usluge savjetovanja i pomaganja žrtvama i počiniteljima nasilja te usluge savjetovanja, psihološke podrške i dijagnostike maloljetne djece, vršeni su izvidi na terenu, izrađivane službene zabilješke, mišljenja psihologa, socijalne anamneze, timske sinteze i mišljenja, ostvarivana je suradnja sa drugim institucijama (liječnici opće prakse, bolnice, vrtići, škole, policija, općinsko državno odvjetništvo, odjeli Centra za socijalnu skrb Virovitica), predlagani su korisnicima daljnji postupci u obitelji (osobno i partnersko savjetovanje, liječenje od ovisnosti i drugih bolesti, informiranje odjela Centra za socijalnu skrb Virovitica o postojećoj obiteljskoj situaciji radi poduzimanja daljnjih mjera i postupaka i drugo).

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Virovitičko-podravska županija izvijestila je da Udruga S.O.S. –savjetovanje, osnaživanje, suradnja 19 godina vodi SOS liniju za žene žrtve nasilja te savjetovališta za pomoć i podršku, stručno psihološko savjetovališta i stručno pravno savjetovališta. U 2017. godini ostvarena su 303 poziva na S.O.S. liniju, a u 2018. godini ostvarena su 295 poziva.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine - 100.000,00 kuna iz proračuna Virovitičko-podravske županije

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Virovitičko-podravska županija izvijestila je kako se mjera provodi u suradnji sa centrima za socijalnu skrb u Slatini i Virovitici, udrugom S.O.S. –savjetovanje, osnaživanje, suradnja i Zavodom za javno zdravstvo „Sv. Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Tijekom 2017. i 2018. godine stručni radnici Centra za socijalnu skrb Slatina i Virovitica sudjelovali su na sastancima organiziranih od strane svih sustava uključenih u zaštitu žrtava

radi razmjene iskustava i stvaranja dobre prakse te je Centar za socijalnu skrb Slatina redovito razmjenjivao relevantne podatke o postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji. Tijekom 2017. godine održano je 8 sastanaka međuresornog županijskog tima, dok je u 2018. godini održano 7 sastanaka te je uspostavljena suradnja između predstavnika centara za socijalnu skrb i članova županijskih timova.

Mjera se provodi i u okviru provedbe zaštitnih sudskih mjera liječenja od ovisnosti temeljem županijskog Protokola međusektorske suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji dorađenog 2017. godine.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Virovitičko-podravska županija izvijestila je kako udruga S.O.S. – savjetovanje, osnaživanje, suradnja svake godine redovito organizira javne akcije, okrugle stolove i slične aktivnosti povodom datuma vezanih za ljudska prava i zaštitu žena žrtava nasilja (08. ožujak, 22. rujna, 25. studeni).

- Utrošena sredstva

2018. godine - 22.000,00 kuna iz proračuna Virovitičko-podravske županije

4.2.18. VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Grad Vukovar tijekom 2017. godine pružio je potporu radu Udruge za podršku žrtvama i svjedocima za rad s 5 korisnika/ca obiteljskog nasilja u prekršajnom pravu (2.000,00 kuna) te Centru za socijalno podučavanje PRONI za provedbu aktivnosti informiranja 222 mlade osobe neposrednim pristupom lice u lice, 109.103 osoba putem web stranice Info centra i

1.648 mladih osoba putem društvenih mreža o informacijama, propisima, pravima i obvezama, natječajima i ostalim relevantnim sadržajima (15.000,00 kuna).

Tijekom 2018. godine pružena je potpora radu Udruge za podršku žrtvama i svjedocima za usluge pravnog savjetovanja za 38 korisnika/ca u postupcima obiteljskih odnosa te usluge pravnog savjetovanja za 20 korisnika/ca u postupcima prekršajnog prava (5.000,00 kuna) Vukovar. Ujedno pružena je potpora radu Centra za socijalno podučavanje PRONI za provedbu aktivnosti informiranja 101 mlade osobe neposrednim pristupom lice u lice, 58.843 putem web stranice Info centra, 163 osoba kroz aktivnosti Info centra, 310 kroz online informativke i 1.704 mladih osoba putem društvenih mreža o informacijama, propisima, pravima i obvezama, natječajima i ostalim relevantnim sadržajima (15.000,00 kuna) te radu Udruga žena Vukovar za provedbu radionice za povećanje motivacije za 9 korisnica, radionica za povećanje informatičkih znanja i vještina za 3 korisnice, radionice za poboljšanje kvalitete života za 36 korisnica te obilježavanje Dana borbe protiv nasilja nad ženama (5.000,00 kuna).

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 17.000,00 kuna iz proračuna Grada Vukovara

2018. godine - 25.000,00 kuna iz proračuna Grada Vukovara

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske
--

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Vukovarsko- srijemska županija kontinuirano osigurava financijska sredstva za rad skloništa za žrtve nasilja u obitelji na području županije.

U 2017. godini u Skloništu za žrtve nasilja boravilo je ukupno 88 korisnika, od toga 29 žena i 59-ero djece. Unazad 10 godina rada Skloništa zbrinute su 403 osobe te im je pružena egzistencijalna zaštita, pravna i psihosocijalna pomoć. Tijekom 2018. godine u Skloništu je boravilo ukupno 42 korisnika, od toga 14 žena i 28-ero djece. U sklopu skloništa nalazi se savjetovalište u kojem stručni tim pruža usluge besplatne psihosocijalne i pravne pomoći te je u 2018. godini besplatna pomoć pružena za 44 osobe s područja Vukovarsko srijemske županije i šire.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 275.000,00 kuna iz proračuna Vukovarsko- srijemske županije

2018. godine - 275.000,00 kuna iz proračuna Vukovarsko- srijemske županije

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Čl. 20. Konvencije – Opće usluge potpore

Vukovarsko-srijemska županija u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za ravnopravnost spolova u 2017. godini održala je okrugli stol na temu „Društveno poduzetništvo žena na području Vukovara“ čiji je cilj bio okupiti i povezati dionike koji su provodili aktivnosti poticanja društvenog poduzetništva i samozapošljavanja žena.

Općina Stari Jankovci provodi projekt Zaželi Općina Stari Jankovci putem kojeg je zaposlena jedna žena. Program je sufinanciran iz ESF-a kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020.

Općina Tovarnik i Općina Tompojevci izvijestile su kako prilikom raspisivanja natječaja za zapošljavanje u javnim radovima prioritet daje bez obzira na duljinu prijave u evidenciju: hrvatskim braniteljima, djeci i supružnicima poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, žrtvama seksualnog nasilja u ratu, hrvatskim povratnicima/useljenicima iz hrvatskog iseljništva, roditeljima s 4 i više malodobne djece, roditeljima djece s teškoćama u razvoju, roditeljima djece oboljele od malignih bolesti, roditeljima udovcima i roditeljima djeteta bez upisanog drugog roditelja, osobama bez stečene kvalifikacije, osobama s invaliditetom, žrtvama trgovanja ljudima, žrtvama obiteljskog nasilja, azilantima i strancima pod supsidijarom, odnosno privremenom zaštitom kao i članovima njegove obitelji, mladim osobama koje su izašle iz sustava skrbi (domova za djecu) i udomiteljskih obitelji, odgojnih zavoda i sl., liječenim ovisnicima o drogama, povratnicima s odsluženja zatvorske kazne unazad 6 mjeseci, osobama uključenim u probaciju, Romima, beskućnicima/cama, osobama koje pripadaju etničkoj manjini u državi članici i potreban im je razvoj jezičnog profila, profila stručnog usavršavanja ili profila radnog iskustva da bi poboljšali izgled za pristup stalnom zaposlenju.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine - 36.000,00 kuna iz sredstava EU putem Ministarstva rada i mirovinskoga sustava

V. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

1. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Čl. 7. Konvencije – Sveobuhvatne i koordinirane politike

Vukovarsko-srijemska županija izvijestila je kako županijsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova potiče i koordinira aktivnosti na području Vukovarsko-srijemske županije s ciljem promicanja ravnopravnosti spolova, savjetodavnim radom pomaže Županijskoj skupštini u provedbi zakona i nacionalnih politika za promicanje ravnopravnosti.

U Županijskom Povjerenstvu za ravnopravnost spolova koje čine predsjednik i 14 članova/ca zastupljeni su članovi/ce Županijske skupštine, koordinatrica u uredu državne uprave, predstavnici/ce nevladinih udruga, predstavnici/ce organizacija i tijela u područjima obuhvaćenim djelokrugom rada povjerenstva (pravosuđa, policije, zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja), te predstavnici medija. Županijsko povjerenstvo redovito održava sastanke (radne i povodom obilježavanja značajnih datuma) i donosi priopćenja za medije.

Vukovarsko-srijemska županija osigurava sredstva za rad Povjerenstva, prostor za održavanje sjednica, obavljanje stručnih i administrativno-tehničkih poslova.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 2.000,00 kuna iz proračuna Vukovarsko- srijemske županije

2018. godine - 2.000,00 kuna iz proračuna Vukovarsko- srijemske županije

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Vukovarsko-srijemska županija u suradnji sa županijski Povjerenstvom za ravnopravnost spolova tijekom 2018. godine organizirala je zajedničke sjednice Povjerenstva i Koordinacije za obilježavanje značajnih datuma za ravnopravnost spolova i ljudska prava.

U povodu obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna, organizirana je humanitarna nogometna utakmica između HNK Vukovar 1991 i HNK „Mitnica“. Sva prikupljena sredstva (3.000,00 kuna) išla su u svrhu potpore aktivnostima koje provodi Sigurna kuća Vukovarsko-srijemske županije.

Vukovarsko-srijemska županija financirala je plakate za najavu humanitarne nogometne utakmice.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije, zajedno sa udrugom B.a.b.e. i Udrugom žena Vukovar, organiziralo je niz aktivnosti, primjerice okrugli stol s ciljem razvoja i unapređenja multisektorske suradnje svih institucija koje se u svom radu susreću s problematikom nasilja nad ženama. Na okruglom stolu sudjelovalo je 17 predstavnika/ca udruga, ustanova i organizacija s područja Grada Vukovara. Nadalje, na Pravnom fakultetu u Osijeku, održan je okrugli stol na temu „Skloništa za žene žrtve nasilja – izazovi i nove mogućnosti“. Članica Povjerenstva i voditeljica skloništa sudjelovala je kao izlagачica na panel raspravi koju je organizirala Ženska udruga „Izvor“ iz Tenje, na temu „Provedba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“. U prostorijama Europskog doma Vukovar, te Udruge žena Vukovar održane su tri edukativne radionice na temu nasilja u vezama, u kojima su sudjelovali učenici Gimnazije Tehničke škole Nikole Tesle i Ekonomske škole s područja Grada Vukovara. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 25 sudionika/ca.

- **Utrošena sredstva**

2018. godine - 75,00 kuna iz proračuna Vukovarsko- srijemske županije

4. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Čl. 17. Konvencije – Sudjelovanje privatnog sektora i medija

Vukovarsko-srijemska županija izvijestila je kako su predstavnici medija članovi/ce županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova i Koordinacije za ljudska prava te sudjeluju na sjednicama i upoznaju se sa zakonodavnim okvirom. Članovi/ce Povjerenstva i Koordinacije putem izjava i priopćenja doprinose povećanoj svijesti javnosti o problematici nasilja u obitelji.

4.2.19. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Zagrebačka županija svake godine osigurava financijska sredstva za provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, putem savjetovališta uključujući i SOS telefone za žrtve nasilja.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 215.000,00 kuna iz proračuna Zagrebačke županije

2018. godine - 270.000,00 kuna iz proračuna Zagrebačke županije

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Zagrebačka županija svake godine osigurava financijska sredstva za rad skloništa za žrtve nasilja u obitelji.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 205.000,00 kuna iz proračuna Zagrebačke županije

2018. godine - 250.000,00 kuna iz proračuna Zagrebačke županije

4.2.20. ZADARSKA ŽUPANIJA

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

3. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Zadarska županija kontinuirao podupire rad udruge za pomoć ženi i djetetu-Duga, od njenog osnutka. To je jedina udruga na području Zadarske županije koja se bavi prevencijom i suzbijanjem nasilja nad ženama i djecom. Aktivnosti navedene udruge odnose se na psihosocijalnu podršku i pomoć, savjetovanje (individualno i u grupi), tretmanski rad sa žrtvama nasilja, rad s djecom, osnaživanje žrtava za samostalan život, uključivanje na tržište rada u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje.

Sredstva izražena u području III. mjeri 2 . skloništa

Grad Zadar kontinuirano podupire rad Obiteljskog savjetovališta pri Caritasu Zadarske nadbiskupije, savjetovalište udruge DUGA Zadar, financira stručnu podršku djeci i mladima koja su doživjela i pretrpjela neke od oblika nasilja u obitelji te osigurava sredstva za dodatno

stručno usavršavanje, superviziju i sudjelovanje na stručnim skupovima predstavnika/ca udruge DUGA i Caritasa Zadarske nadbiskupije.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 60.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

2018. godine - 60.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

III. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

2. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva te ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji na području cijele Republike Hrvatske

Čl. 9. Konvencije – Nevladine organizacije i civilno društvo

Čl. 22. Konvencije – Specijalizirane usluge potpore

Čl. 23. Konvencije – Skloništa

Čl. 24. Konvencije – Telefonske linije za pomoć

Čl. 25. Konvencije – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Zadarska županija i Grad Zadar kontinuirano financijski podupiru rad skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja koje vodi Udruga za pomoć ženi i djetetu DUGA Zadar.

Tijekom 2017. godine putem savjetovališta pružena je pomoć za 38 žrtava nasilja, te 195 osoba putem SOS telefona. U skloništu je zbrinuto 29 obitelji u razdoblju od 15 dana do godinu dana. Tijekom 2018. godine putem savjetovališta je pružena pomoć za 45 žrtava nasilja, te 205 osoba putem SOS telefona. U skloništu je zbrinuto 34 obitelji.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 85.000,00 kuna iz proračuna Zadarske županije
300.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

2018. godine - 85.000,00 kuna iz proračuna Zadarske županije
300.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Čl. 16. Konvencije – Preventivna intervencija i terapijski programi

Zadarska županija i Grad Zadar izvijestili su da se psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji uz ostale aktivnosti provodi u okviru Obiteljskog savjetovališta Caritasa Zadarske nadbiskupije.

Tijekom 2017. godine grupni psihosocijalni tretman završilo je 45 osoba, od kojih je 19 upućeno do Prekršajnog suda, dok je tijekom 2018. godine grupni psihosocijalni tretman završilo 47 osoba, od kojih je 25 upućeno od Prekršajnog suda i 5 osuđenika upućenih od Kaznenih odjela Općinskog suda, praćenih od Ureda za probaciju.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 30.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

2018. godine - 40.000,00 kuna iz proračuna Zadarske županije
30.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

VI. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

1. Provoditi intenzivnu izobrazbu predstavnika državnih tijela, nadležnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva o problematici nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Čl. 14. Konvencije - Obrazovanje

Čl. 15. Konvencije – Usavršavanje stručnih osoba

Grad Zadar izvijestio je kako je financijski podržao kupnju literature i psihodijagnostičkih instrumenata u svrhu daljnje edukacije djelatnika udruge DUGA i Obiteljskog savjetovaništa Cartiasa Zadarske nadbiskupije te odlazak djelatnika na edukacije za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 15.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

2018. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Čl. 13. Konvencije – Podizanje razine svijesti

Grad Zadar izvijestio je kako je u 2017. i 2018. godini obilježen Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna u svrhu čega su izrađeni i tiskani materijali za žrtve nasilja u cilju njihove informiranosti o mogućnostima zaštite.

- **Utrošena sredstva**

2017. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra

2018. godine - 20.000,00 kuna iz proračuna Grada Zadra